BEEKDAELEN

PROGRAMMABEGROTING

2021

Inhoudsopgave

Inleiding **4**

1 Kerngegevens **5**

2 Begrotingsresultaat en vermogen **7**
2.1 Bijstelling lopende begroting **7**
2.2 Kredietvoteringen **11**
2.3 Eenmalige lasten ten laste van reserves **11**
2.4 Evaluatie cup- pilots **13**
2.5 Aanvalsplan tweede tranche **13**
2.6 Reserves en voorzieningen **14**
2.7 Begroting in één oogopslag **18**
2.8 Begroting per taakveld **20**

3 Programma's **22**
3.1 Programma 0: Algemeen bestuur en ondersteuning **24**
3.1.1 Wat willen we bereiken 27
3.1.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 29
3.1.3 Wat gaan we daarvoor doen? 30
3.1.4 Wat gaat het programma kosten? 33
3.2 Programma 1: Veiligheid **34**
3.2.1 Wat willen we bereiken 34
3.2.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 35
3.2.3 Wat gaan we daarvoor doen? 35
3.2.4 Wat gaat het programma kosten? 37
3.3 Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat **38**
3.3.1 Wat willen we bereiken 40
3.3.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 41
3.3.3 Wat gaan we daarvoor doen? 41
3.3.4 Wat gaat het programma kosten? 43
3.4 Programma 3: Economie en recreatie **44**
3.4.1 Wat willen we bereiken 46
3.4.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 47
3.4.3 Wat gaan we daarvoor doen? 48
3.4.4 Wat gaat het programma kosten? 52
3.5 Programma 4: Onderwijs, sport en cultuur **53**
3.5.1 Wat willen we bereiken 54
3.5.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 55
3.5.3 Wat gaan we daarvoor doen? 55
3.5.4 Wat gaat het programma kosten? 59
3.6 Programma 5: Sociaal domein en volksgezondheid **60**
3.6.1 Wat willen we bereiken? 61
3.6.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 62
3.6.3 Wat gaan we daarvoor doen? 63
3.6.4 Wat gaat het programma kosten? 67
3.7 Programma 6: Volkshuisvesting, milieu, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing **68**
3.7.1 Wat willen we bereiken? 72
3.7.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing? 73
3.7.3 Wat gaan we daarvoor doen? 73
3.7.4 Wat gaat het programma kosten? 75

4 (Verplichte) paragrafen **76**
4.1 Lokale heffingen **76**
4.1.1 Onroerendezaakbelastingen (OZB) 79
4.1.2 Afvalstoffenheffing 79
4.1.3 Toeristenbelasting 82
4.1.4 Leges 82
4.1.5 Kwijtscheldingsbeleid 83
4.1.6 Lijkbezorgingsrechten 84
4.2 Weerstandsvermogen **85**
4.2.1 Inleiding 85
4.2.2 Weerstandscapaciteit 86
4.2.3 Risico's 87
4.2.4 Risicomanagement 93
4.2.5 Kengetallen 93
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen **96**
4.4 Financiering **103**
4.5 Verbonden partijen **108**
4.6 Grondbeleid **126**
4.7 Duurzaamheid **133**

Bijlage 1 Stand van zaken bezuinigingsrichtingen 2e tranche aanvalsplan **138**

Bijlage 2 Evaluatie pilot bezorgen reisdocumenten **148**

Bijlage 3 Overzicht baten en lasten cf. BBV **154**

Bijlage 4 Staat van reserves en voorzieningen **156**

Bijlage 5 Stand van zaken fusiebudget herindeling **158**

Bijlage 6 Specificatie algemene uitkering gemeentefonds **159**

Inleiding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting voor 2021 aan; het derde begrotingsjaar inmiddels al van onze mooie fusiegemeente Beekdaelen. Waar we de begroting 2019 beleidsarm opstelden, maakten we in de begroting 2020 keuzes op basis van het raadsbreed programma 'Samen maken we Beekdaelen' en het daarop gebaseerde college uitvoeringsprogramma 2019-2022 'Samen werken aan Beekdaelen' inclusief het bijbehorende ontwikkelperspectief. Daar gaan we mee verder in de voorliggende begroting 2021, maar inmiddels wel binnen veel beperktere financiële marges en met een bescheiden begrotingsresultaat. Dit met de wetenschap dat sinds de bekendmaking op 27 februari 2020 van de eerste coronabesmetting in Nederland – en de daarmee gepaard gaande nog steeds voortdurende coronacrisis - niets meer is zoals het voorheen was.

Inmiddels ligt de eerste coronabesmettingsgolf achter ons en staan we eer waarschijnlijk aan de vooravond van een tweede golf met alle gevolgen van dien. Het behoeft dan ook geen uitleg dat deze crisis een grote impact heeft op de voorliggende begroting en de financiële situatie van onze fusiegemeente, vrijwel zeker meerjarig. De grote onzekerheid over de impact van de coronacrisis, de onzekerheid over de financiering van de Rijksoverheid, onze eigen krappe financiële positie, de tekorten binnen het sociaal domein (jeugdzorg), grote opgaven als de invoering van de Omgevingswet in combinatie met de ontwikkeling die wij als jonge fusiegemeente willen doormaken inclusief de bijbehorende hoge ambities, maken dat de voorliggende begroting relatief sober uit valt en dat het maken van lastige keuzes steeds onvermijdelijker wordt.

De prille jaren 2019 en 2020 stonden in het teken van opbouw, in control komen en harmoniseren. De eerste aandacht ging uit naar de directe uitvoering, dienstverlening en harmonisatie: de basis op orde. Dat is immers geen vanzelfsprekendheid. Trots zijn we op hoe die basis inmiddels staat en hoe we samen met uw raad en ondanks corona onze fusiegemeente in de afgelopen twee jaar op de kaart hebben gezet. Met name het jaar 2020 was wat dat betreft geen sinecure: ondanks het coronavirus, de daarmee gepaard gaande noodverordeningen/intelligente lockdown, de anderhalve-meter-samenleving en het thuiswerken hebben wij ondersteund door ons ambtelijke organisatie hard gewerkt aan het realiseren van onze ambities en opgaven. Hiermee willen we – coronacrisis of niet - uiteraard doorgaan in 2021!

Het jaar 2021 wordt om twee redenen een bijzonder jaar; allereerst omdat we op 1 januari 2021 aan onze wettelijke harmonisatieverplichting als fusiegemeente hebben voldaan, waardoor we nog meer stappen kunnen zetten op het gebied van de daadwerkelijke herijking van beleid en het realiseren van de voor deze bestuursperiode geformuleerde ambities. Anderzijds is er de grote onzekerheid ten aanzien van de effecten van de coronacrisis op die herijking/ ambities, zowel beleidsmatig als financieel. Vanwege deze onzekerheid is het belangrijker dan ooit dat we dit als college en raad van Beekdaelen voor wat betreft het begrotingsjaar 2021 samen gaan doen. Immers de (door)ontwikkeling van een jonge fusiegemeente gaat nu eenmaal niet goed samen met een coronacrisis, wat financieel betekent dat de vertaling van onze ambities in investeringen in middelen en menskracht sterker dan ooit onder druk zullen komen te staan door de nog grotere noodzaak om in crisistijd tot een structureel begrotingsevenwicht te komen. In deze onzekere tijden is een realistische kijk op het besturen van onze gemeente en het maken van keuzes dan ook dringend noodzakelijk. We kijken daarbij uit naar een goede samenwerking met uw raad.

Vanuit die context zijn wij verheugd om u een sluitende begroting 2021 te kunnen aanbieden!

1 Kerngegevens

Kerngegevens per 1 januari	2021
A. Sociale structuur	
Aantal inwoners	35888
waarvan: · 0 tot en met 19 jaar	6489
· 20 tot en met 64 jaar	20121
· 65 jaar en ouder	9278
Aantal periodieke bijstandsgerechtigden	463
waarvan: · personen jonger dan 21 jaar	8
· personen van 21 tot en met 64 jaar	408
· personen van 65 jaar en ouder	16
· uitkeringsgerechtigden ingevolge de	
IOAW	27
IOAZ	4
Aantal tewerk gestelden in de sociale werkvoorziening (in arbeidsjarer	182,0
Aantal personen tewerk gestelden in de sociale werkvoorziening	200
B. Fysieke structuur	
Oppervlakte land (hectare)	7.831
Oppervlakte binnenwater (hectare)	18
Aantal woonruimten	16.720
Lengte verharde wegen (kilometers)	378,7
Openbaar groen (hectare)	98,5
C. Financiële structuur (x € 1.000)	
Uitgaven gewone dienst	94.121
Opbrengst belastingen en rechten	18.152
Algemene uitkering uit het Gemeentefonds	47.332
Boekwaarde investeringen	131.690
Vaste schuld	
· langlopende leningen	22.743
Reserves en voorzieningen:	
waarvan: · algemene reserves	23.779
· bestemmingsreserves	56.692
· voorzieningen	13.516

Kerngegevens per 1 januari	2021
D. Financiële structuur per inwoner	
Per inwoner:	
Uitgaven gewone dienst	2.623
Opbrengst belastingen en rechten	506
Algemene uitkering uit het Gemeentefonds	1.319
Boekwaarde investeringen	3.669
Langlopende leningen	634
Algemene reserves	663
Bestemmingsreserves	1.580
Voorzieningen	377

2 Begrotingsresultaat en vermogen

In het voorliggende hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze het begrotingsresultaat tot stand komt en welke zaken van invloed zijn op het vermogen van de gemeente.

2.1 Bijstelling lopende begroting

Het meest actuele begrotingsbeeld is gepresenteerd in de kadernota 2021. Een aantal actuele ontwikkelingen leidt tot een bijstelling van dat beeld. De ontwikkelingen samen hebben een nadelig effect op het begrotingsresultaat. Per saldo resteert nog wel een bescheiden positief saldo. Desalniettemin willen wij ons gaan bezinnen op welke wijze wij de financiële positie van de gemeente verder kunnen versterken. In de onderstaande tabel zijn die ontwikkelingen samengevat. Vervolgens worden de mutaties puntsgewijs toegelicht.

Effect bijstelling lopende budgetten op het begrotingsresultaat (bedragen x duizend, + is positief en – is negatief voor het resultaat van de begroting)

	Ontwikkeling begrotingsresultaat	2021	2022	2023	2024
	Resultaat kadernota 2021	**1.011,7**	**906,8**	**910,0**	**824,7**
	Beleidsmatige bijstellingen				
1	Structurele lasten beleidsontwikkelingen 2021	-114,0	-114,0	-114,0	-114,0
2	Duurzaamheidsmaatregelen	-41,3	-45,3	-50,3	-55,3
	Realistische raming openbare verlichting	*-70,0*	*-70,0*	*-70,0*	*-70,0*
	Besparing verledding	*70,0*	*70,0*	*70,0*	*70,0*
	Extra budget piek vervanging openbare verlichting	*-1,3*	*-5,3*	*-10,3*	*-15,3*
	subsidie duurzaamheidstafel	*-40,0*	*-40,0*	*-40,0*	*-40,0*
3	Kosten jeugdzorg	-1.046,1	-946,1	-896,1	-896,1
4	Mantelzorg	-40,0	-40,0	-40,0	-40,0
5	Vervanging kunstgrasvelden Alfa sport	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
6	Harmonisatie beleid	-14,0	-14,0	-14,0	-14,0
	huren sportaccommodaties	*-32,5*	*-26,6*	*-20,7*	*-14,8*
	aanwending reserve herindeling	*32,5*	*26,6*	*20,7*	*14,8*
	subsidie evenementen	*-14,0*	*-14,0*	*-14,0*	*-14,0*
7	Plan van aanpak digitale toegankelijkheid	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0
8	Kosten wensbus	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
9	Bezorgen reisdocumenten	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
	Financiele bijstellingen				
10	Meerjarig investeringsplan	43,0	-31,4	-74,6	-124,6
11	Indexering gemeentelijke belastingen en leges	239,1	239,1	239,1	239,1
12	Dividend	-279,9	-266,3	-262,9	-263,4
13	Stelpost loon- en prijsstijging	133,5	162,5	156,7	122,9
14	Activa en reserves/ voorzieningen	-	-	-	89,1
	Inbreng activa/ reserves en voorzieningen in systeem	*-166,7*	*-149,6*	*-73,3*	*89,1*
	geclaimde reserve	*166,7*	*149,6*	*73,3*	*-*
16	Algemene uitkering o.b.v. septembercirculaire	217,1	-29,9	95,6	358,8
17	Overige bijstellingen	6,3	14,6	31,1	11,0
	Resultaat na ontwikkelingen	33,4	-246,0	-101,3	56,3

1. Structurele lasten beleidsontwikkelingen 2021

In de kadernota 2021 zijn drie beleidsontwikkelingen aangekondigd die structureel doorwerken naar de jaren 2022 en verder. Een van die ontwikkelingen betreft de duurzaamheidstafel. De kosten hiervan zijn opgenomen onder toelichtingnummer 2 'duurzaamheidsmaatregelen'. De andere twee ontwikkelingen worden hierna beschreven:

Beweeginitiatieven "Beweegdaelen":
Aan de doelgroep kwetsbaren en ouderen moet voldoende aandacht worden besteed om te voorkomen dat gezondheid en zelfredzaamheid van deze groep afneemt waardoor de aanspraak en druk op de zorg toeneemt. Voor de implementatie van deze laatste fase is verruiming van de bestaande capaciteit nodig met 1,25 fte combinatiefunctionaris inclusief een activiteitenbudget.

Digitaliseren bouwdossiers:
De Wet Digitale overheid schrijft maatregelen voor die het online zaken doen met de overheid eenvoudiger, betrouwbaarder en toekomstbestendig maken. Digitalisering is als belangrijk speerpunt verankerd in het gemeentelijk beleid (CUP, dienstverleningsvisie en informatievisie). Bovendien wordt hiermee de kwaliteit en efficiency van onze dienstverlening verbeterd. Een belangrijke randvoorwaarde voor online dienstverlening is het digitaal beschikbaar hebben van dossiers. Dit betekent dat fysieke dossiers uit onze archieven gedigitaliseerd moeten worden. Dit stimuleert het plaats- en tijdsonafhankelijk werken. Het digitaliseren van de dossiers vindt gefaseerd plaats. We starten in 2021 met het digitaliseren van bouwdossiers. De structurele kosten zijn benodigd voor software om de gedigitaliseerde dossiers eenvoudig en snel te kunnen opzoeken.

2. Duurzaamheidsmaatregelen

Onder deze noemer zijn de financiële gevolgen verwerkt van het raadsvoorstel -verledding openbare verlichting' dat eveneens voor de raadsvergadering van 10 november is geagendeerd. Het voordeel van de verledding bedraagt, ten opzichte van de huidige verlichting, ruim 70 duizend euro. Ondanks dat voordeel dienen de budgetten jaarlijks met 5 duizend euro te worden bijgesteld om de piek in de vervanging die in de toekomst gaat plaatsvinden te kunnen opvangen.

Naast de financiële effecten van de verledding zijn de kosten voor de duurzaamheidstafel ad 40 duizend euro per jaar opgenomen. Ook voor dit beleidsinitiatief geldt dat deze is aangekondigd in de kadernota 2021. De leden van de duurzaamheidstafel gaan subsidieaanvragen voor een gemeentelijke duurzaamheidsubsidie van mede inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties beoordelen en toekennen.

3. Jeugd

Binnen de gemeente Beekdaelen worden we geconfronteerd met een forse stijging aan kosten op de kostbaardere maatwerkvoorzieningen jeugdzorg zoals bijvoorbeeld verblijf, behandeling en maatwerkvoorzieningen. Deze ontwikkeling betekent dat de begroting moet worden bijgesteld. De ontwikkeling die geconstateerd wordt, betreft overigens een regionale en landelijke ontwikkeling waarbij de huidige trend is dat met name de kosten van verblijf significant toenemen. Inmiddels zijn er binnen de gemeente diverse analyses gemaakt op de ontwikkelingen binnen jeugd, zowel inhoudelijk als financieel. Dit heeft geleid tot een pakket van aanvullende beheersmaatregelen die als doel hebben de kosten naar de toekomst toe beter beheersbaar te houden. Dit pakket van maatregelen wordt eind 2020, begin 2021 geïmplementeerd alsook aanvullend gemonitord. We verachten dat die beheersmaatregelen leiden tot structurele besparingen. Die besparingen boeken we in als taakstelling in deze begroting.

4. Mantelzorgbeleid

Wij willen onze ambitie als gemeente waarmaken om onze inwoners langer, zelfstandig, thuis te laten wonen. Als dat niet alleen op eigen kracht lukt, dan met hulp hierbij uit hun eigen omgeving. Maar dan zullen we de hulp uit eigen omgeving (mantelzorg) ook serieus moeten nemen en deze hulp moeten ondersteunen en waarderen. Het huidig budget gaat voor ruim de helft op aan de reguliere ondersteuning door Steunpunt voor Mantelzorgers Parkstad, THC De Brug, LEVANTO en SGL. Het restant blijft alleen over voor de waardering, waarbij de hoogte van het mantelzorgcompliment (financiële waardering) zal afnemen naarmate er meer mantelzorgers zijn die hier in aanmerking voor komen. Ook is er nu geen enkele financiële ruimte om in te spelen op ontwikkelingen en het inzetten van innovatie. Met dit extra budget van 40 duizend euro kunnen we de reguliere ondersteuning handhaven en de waardering (compliment/waarderingsbijeenkomst) op een respectabel niveau houden. Ook hebben we dan de, noodzakelijke, ruimte om in te spelen op komende ontwikkelingen en innovatief aan de slag te gaan.

5. Vervanging kunstgrasvelden (voetbal/hockey) Alfa Sport

Het kunstgrasveld met toebehoren o.a. verlichting achter het clubgebouw van Alfa Sport te Oirsbeek dient dringend vervangen te worden. Uit een Quick scan door de Anthea Group, zij hebben in 2018 het kunstgrasveld met toebehoren aan de voorzijde van het clubgebouw van Alfa Sport aangelegd, kan men het volgende concluderen. In principe zou het mogelijk moeten zijn om een constructie te maken op het asfalt dat onder het te vervangen kunstgrasveld ligt. Echter, uit een eerder onderzoek is gebleken dat het asfalt niet meer voldoet. Gevolg is dat er een volledig nieuwe constructie aangelegd dient te worden waarvan de kosten circa 450 duizend euro bedragen. Er loopt nu een discussie of de bestaande SBR infill nog gebruikt mag worden i.v.m. milieunormen. Als blijkt dat men moet uitwijken naar alternatieve infills dan brengt dit een meerkostenpost van circa 150 duizend euro met zicht mee, de totale kosten bedragen dan circa 600 duizend euro. Om de vervanging van het kunstgrasveld mogelijk te maken, wordt voorgesteld om het bedrag van 600 duizend euro op te nemen in de begroting 2021.

6. Harmonisatie beleid/evenementensubsidies

Het jaar 2020 was het laatste jaar waarin Beekdaelen als gefuseerde gemeente (op basis van de Wet Arhi) het beleid van de 3 voormalige gemeenten diende te harmoniseren. Zo geldt dat ook voor de gemeentelijke accommodaties, de waarderingssubsidies en het evenementenbeleid.
Het proces voor de totstandkoming van geharmoniseerd beleid op het gebied van accommodaties, waarderingssubsidies en evenementen is vormgegeven in nauw overleg en met instemming van de Raadswerkgroep. Het tot stand gekomen conceptbeleid is middels een raadsinformatiebrief door het college van burgemeester en wethouders gedeeld met de Raad. Nadere informatie omtrent de voorgenomen harmonisatie is gedeeld met verenigingen, huurders en evenementenorganisaties. Het college van burgemeester en wethouders stelt het beleid in het vierde kwartaal van 2020 vast en zal ingaan per 1 januari 2021. Het beleid voor accommodaties en waarderingssubsidies leidt tot financiële effecten. Uitgangspunt voor het geharmoniseerde beleid is in de basis budgettair neutraal. Eventuele nadelige gevolgen voor verengingen en huurders/gebruikers worden tijdelijk overbrugd met een overgangsregeling. De kosten voor deze overgang zijn incidenteel en opgenomen in deze begroting en komen ten laste van het fusiebudget.

Voor waarderingssubsidies is er sprake van een overgangsperiode van 2 jaren en voor accommodaties betreft dit een maximale overgangsperiode van 4 jaren. De subsidies voor evenementen is een uitzondering op de eerder genoemde uitgangspunten. Er was maar vanuit één voormalige gemeente specifiek budget om subsidie toe te kennen. Dit was een bedrag ad. € 36.000. Dit wordt niet toereikend geacht voor een gemeente met een grotere schaal. Vandaar dat het bedrag voor evenementensubsidies structureel verhoogd is met € 14.000 tot € 50.000.
In het vierde kwartaal van 2020 zal het vervolgproces rondom mogelijke herijking van beleid nader vormgegeven worden.

7. Plan van aanpak digitale toegankelijkheid
Op 1 juli 2018 is het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid ingegaan. Deze verplicht overheidsinstellingen al hun digitale kanalen toegankelijk te maken, zodat ook mensen met een beperking hier gebruik van kunnen maken. De wetgeving geldt voor alle websites waarvoor gemeente Beekdaelen verantwoordelijk, opdrachtgever of publicerende partij is.
De structurele kosten voor digitale toegankelijkheid bedragen 25 duizend euro. Deze kosten zijn onder andere nodig voor het opstellen en publiceren toegankelijkheidsverklaringen, jaarlijks toetsen van websites en Apps incl. verplichte rapportages als onderbouwing voor de verklaring, het verkrijgen van het Drempelvrij certificaat en het opleiden, bewustwording en instructie van (nieuwe) medewerkers.

8. Meerkosten wensbus
De wensbus Beekdaelen is er voor alle bewoners van Beekdaelen die moeilijk of geen gebruik kunnen maken van ander vervoer. Zoals bekend is in 2020 het aantal wensbussen uitgebreid naar 3. De wensbus wordt volledig gerund door vrijwilligers, met subsidie van de Provincie Limburg en de Gemeente Beekdaelen. Vanwege onder meer gewijzigde huisvesting en aanpassingen aan de wensbussen zijn er structurele meerkosten.

9. Bezorgen reisdocumenten
Vanaf 1 januari 2019 hebben wij in de vorm van een pilot reisdocumenten bij inwoners (thuis)bezorgd.
Vanaf 2021 willen wij deze service structureel borgen in de dienstverlening van Beekdaelen omdat inwoners dit uitermate waarderen en dit bijdraagt aan onze service naar inwoners. De evaluatie van de pilot treft u als bijlage 2 aan bij deze begroting.

10. Meerjarig investeringsplan (MIP)
De geraamde kapitaallasten voor de investeringen die waren opgenomen op het MIP wijzigen. Die mutaties worden veroorzaakt door een stijging van de rente van 0% naar 0,5% alsmede een toerekening van 30% van de projectkosten naar wegen van niet-watertaken gerelateerd werk tijdens de vervanging van rioleringen volgens het GRP.

11. Indexering belastingen en heffingen
De opbrengsten onroerendzaakbelastingen en leges zijn geïndexeerd met 1,4%. De meeropbrengst ten opzichte van de oude ramingen bedraagt in 2024 afgerond 239,1 duizend euro.

12. Dividenden
De mutatie wordt met name veroorzaakt door een verwachte lagere dividenduitkering Enexis. In de begrotingsbrief van de provincie, voor het jaar 2021, wordt geadviseerd om in de begroting 2021 een dividendbedrag van € 0,50 per aandeel op te nemen. In de begrotingsbrief voor het jaar 2020 werd geadviseerd een dividendbedrag van € 0,67 per aandeel aan te houden. De neerwaartse bijstelling van het dividend is het gevolg van de toegenomen kosten in de energietransitie van Enexis.

13. Stelpost loon- en prijsstijging
In de algemene uitkering worden gemeenten gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. Die middelen worden geoormerkt om de budgetten te indexeren. Bij het opstellen van voorliggende begroting is nagegaan welke budgetten reeds zijn geïndexeerd en welke (nog) niet. Hieruit blijkt dat de geoormerkte middelen voor loon- en prijsstijging deels kunnen vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat.

14. Activa en reserves en voorzieningen
De activa en reserves en voorzieningen werden in de voormalige gemeenten via extra comptabele bestanden bijgehouden. Om de foutenkans te verkleinen en efficiënter te werken worden deze nu in het financiële systeem bijgehouden. Die eenmalige exercitie heeft tot gevolg dat financiële effecten optreden. In de eerste jaren zijn deze negatief terwijl in het jaar 2024 een voordeel ontstaat. Gezien het feit dat het om tijdelijke nadelen gaat worden deze nadelen onttrokken uit de geclaimde reserve. Aanvulling van die reserve vindt plaats via een overboeking van de reserve nog te bestemmen. Het totale bedrag van de aanwending bedraagt gedurende de jaren 2021-2023 afgerond 389 duizend euro.

15. Algemene uitkering o.b.v. septembercirculaire
Ten opzichte van de doorrekening van meicirculaire zijn gewijzigde hoeveelheden geactualiseerd op basis van de meeste recente betaalspecificatie en is rekening gehouden met eventuele mutaties in de gewichten en de bijstelling van de uitkeringsfactor conform de septembercirculaire.

2.2 Kredietvoteringen

In de onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de kredietvoteringen die in deze begroting zijn opgenomen.1 Voor een nadere toelichting op de betreffende voteringen wordt verwezen naar de betreffende programma's. In de tabel is vermeld in welke paragraaf de votering is toegelicht.

Omschrijving	Euro's	Dekking	Toelichting §
Aangekondigde beleidsontwikkelingen kadernota 2021			
Bestrijding gevolgen coronacrisis 2e tranche	50.000	noodfonds corona	3.1.3
Sociaal statuut	300.000	fusiebudget	3.1.3
Opschonen te bewaren dossiers uit archieven	40.000	geclaimde reserve	3.1.3
Digitaliseren bouwdossiers	82.000	geclaimde reserve	3.1.3
Inspanningsverplichting buitenring	116.000	geclaimde reserve	3.3.3
Pilot bodemvitaliteit	120.000	bijdrage EZL 60 dzd, 60 dzd budget voorloopkosten agenda Beekdaelen	3.4.3
Knopen lopen	45.000	geclaimde reserve	3.4.3
Bijdrage in hoger exploitatietekort BMV Merkelbeek	15.000	geclaimde reserve	3.5.3
Overige beleidsontwikkelingen			
Huisvesting	50.000	geclaimde reserve	3.1.3
Tijdelijke opslag archief van de locatie Schinveld	30.000	geclaimde reserve	3.1.3
Onderzoek verkeersmaatregelen	50.000	geclaimde reserve	3.3.3
Vervanging kunstgrasvelden (voetbal/hockey) Alfa sport	600.000	Geactiveerd	3.5.3
Tiny houses	60.000	geclaimde reserve	3.7.3
Groeve Hommert	20.000	geclaimde reserve	3.7.3

2.3 Eenmalige lasten ten laste van reserves

Los van de kredietvoteringen zijn er nog eenmalige lasten die (deels) ten laste komen van reserves. Die betreffende uitgaven zijn in de onderstaande tabel vermeld. Tevens is aangegeven welke reserve wordt ingezet ter dekking van die kosten. Onder de tabel volgt een toelichting.

	Eenmalige kosten en dekking	2021	2022	Netto nodig	Dekking
1	Bomenbeheer	145,0	-	145,0	Geclaimde reserve
2	Exploitatiebijdrage SESS	55,0	-	55,0	Geclaimde reserve
3	Correctie groenbudgetten	170,0	-	170,0	Geclaimde reserve
4	Kosten dorpscoördinatoren	175,0	175,0		
	Bijdrage Provincie	-60,0	-60,0		
	Netto kosten pilot	115,0	115,0	230,0	Geclaimde reserve
5	Personele aangelegenheden	500,0	-	500,0	Geclaimde reserve
	Eenmalige ruimtevraag	985,0	115,0	1.100,0	

1. Bomenbeheer
Zoals aangekondigd in de kadernota waren sinds de fusie per 1 januari 2019 10.000 bomen niet bekend en dus ook niet opgenomen in het beheerplan en cyclisch onderhouden middels snoeirondes. Die bomen zijn voorheen slechts onderhouden op basis van meldingen via de Fixi app of op andere wijze. Het is nodig de betreffende bomen op te nemen in het regulier onderhoud. In de eerste burap 2020 is daartoe een structureel bedrag bijgeraamd van 80 duizend euro. Er is echter nog een bedrag van 145 duizend euro nodig. We willen deze ontwikkeling betrekken bij het op te stellen integrale beleidsplan openbare ruimte dat in 2021 ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden. Tot dat moment worden de middelen eenmalig geraamd.

2. Hogere exploitatiebijdrage SESS
Er is sprake van een exploitatietekort van de SESS van 55. duizend euro voor 2021 en mogelijk ook verder, waardoor de bijdrage van de gemeente Beekdaelen met dit bedrag zal stijgen. Deze stijging komt grotendeels voort uit de te lage doorbelasting vanuit de Sportstichting Sittard-Geleen van de afgelopen jaren.

1 In de tabel is als dekking een aantal malen 'geclaimde reserve' aangegeven. Indien de raad besluit de kredieten te voteren dan wordt die nieuw te vormen reserve gevoed vanuit de reserve nog te bestemmen. Die systematiek heeft tot gevolg dat er geen claims meer liggen op de reserve nog te bestemmen.

3. Correctie groenbudgetten
De budgetten voor straatreiniging, onkruidbestrijding en knelpunten groen (o.a. onvoorziene kosten zoals stormschade en inboet/renovatie plantsoenen) zijn te laag opgenomen en dienen met respectievelijk 50 duizend euro, 70 duizend euro en 75 duizend euro te worden verhoogd. Het budget voor onderhoud bermen daarentegen kan met 25 duizend euro worden afgeraamd. Per saldo leidt dit tot een extra budgettaire last van 170 duizend euro die in 2021 ten laste van de geclaimde reserve wordt gebracht.

4. Pilot dorpscoördinatoren
In 2021 breiden we de pilot Dorpscoördinator verder uit. De huidige pilot is gestart in januari 2020 en duurt een jaar, zoals toegezegd aan de Raad. Begin 2021 zal derhalve de evaluatie van de pilot worden opgeleverd. Vooruitlopend op deze evaluatie wordt in de begroting 2021 vooralsnog voor 2 jaren al rekening gehouden met een uitbreiding van de pilot, conform de aan ons gevraagde toezegging bij behandeling van de Kadernota 2021 om in de begroting van 2021 al rekening te houden met een uitbreiding. Op basis van de in de pilot Schinveld opgedane positieve ervaringen, wordt in meerdere kernen of clusters van kernen in de gemeente ook een dorpscoördinator aangesteld. Dit gebeurt op basis van maatwerk. Niet alle kernen zijn gelijk: in sommige kernen zijn al sterke sociale structuren aanwezig en in andere kernen kan een dorpscoördinator van wezenlijke meerwaarde zijn. Zo vindt ook de verbinding plaats met de buitendienst en vertegenwoordigers van andere partners die als het ware mede de oren en ogen van de wijk zijn.

5. Personele aangelegenheden
Om invulling te geven aan een goede dienstverlening en realisatie van de ambities van de gemeente, is een uitbreiding van de capaciteit op enkele disciplines nodig. Er wordt veel gebruik gemaakt van de Fixi app en steeds meer inwoners ontdekken het gemak hiervan. Dit betekent dat er veel meldingen worden ontvangen op het gebied van onder andere groen, afval, verkeer en handhaving. De afhandeling van deze meldingen kost veel ambtelijke uren waarvoor nu ook gebruik wordt gemaakt van inhuur van externe capaciteit bij groen en handhaving. Ook het grote areaal van de gemeente vraagt om inzet van meer capaciteit op bijvoorbeeld handhaving. De gemeente is een groot gebied voor 2 boa's en 2 handhavers, die gezien de omvang, aantal Fixi meldingen en het aantal zaken dat speelt, niet de gewenste dienstverlening kunnen bieden. Voor een integrale advisering op de grotere opgaves op het gebied van landschappelijke ontwikkeling, vitale kernen, circulaire economie en duurzaamheid wordt veelvuldig inzet en expertise gevraagd op het gebied van planologie, ruimtelijke ordening, grondzaken en milieu. Dit betekent dat er behoefte is aan uitbreiding van kennis en capaciteit op deze terreinen. Uitbreiding van kennis met name op terreinen waar sinds de fusie nieuwe ontwikkelingen steeds meer kennis en inzet van gemeenten vragen, zoals op het gebied van milieu en afval. Binnen de Middengebied gemeenten wordt overleg gevoerd of er op deze disciplines kan worden samen gewerkt.

Voor 2021 lossen we dit nu incidenteel op. Maar is zijn algemeenheid zien we een grote behoefte van vragen vanuit de samenleving en politiek in de richting van de fusiegemeente Beekdaelen. Dit legt een behoorlijke claim op ons personeel. Vooralsnog gaan we dit incidenteel oplossen maar de verwachting is dat dit bij onveranderde ambities en verwachtingen structureel nodig is. Mede naar aanleiding van de evaluatie van het functieboek in 2021 zullen we de (structurele) consequenties in beeld brengen.

2.4 Evaluatie cup- pilots

De pilots die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma worden nu of op korte termijn geëvalueerd. In de onderstaande tabel staan de pilots opgesomd. Tevens is aangegeven wanneer de evaluaties aan de raad zullen worden aangeboden. Als blijkt dat de pilots succesvol zijn dan wordt dat beleid structureel ingebed. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is, met uitzondering van de pilot bezorgen reisdocumenten, nog niet bekend hoeveel die kosten daarvan gaan bedragen.

Nr.	Omschrijving pilot	Evaluatiemoment
1.	Bezorgen van reisdocumenten	Begroting 2021 (15 duizend euro structureel opgenomen)
2.	Onderzoek saneren leegstaand agrarisch vastgoed	Begroting 2022
3.	Noodzaak en nut gemeentelijk landschapsfonds	Q3 2021 middels apart raadsvoorstel
4.	Pilot verduurzamen agrarisch bedrijf	Begroting 2022
5.	Dorpscoördinator	Pilot voor de duur van 1 jaar, evaluatie in Q1 2021
6.	Samen tegen eenzaamheid	Pilot voor de duur van 3 jaar, eerste tussenevaluatie in 2021
7.	Motie sociaal domein door raad aangenomen op 5-11-2019	Raad in april 2020 via RIB geïnformeerd over uitvoering motie. Tussenevaluatie in 2021
8.	Regelarme experimenten	Gewacht wordt op landelijke evaluatierapporten.
9.	Blauwe zorg	Pilot moet nog starten.

2.5 Aanvalsplan tweede tranche

De toegepaste technische maatregelen naar aanleiding van de 1e tranche van het aanvalsplan hebben geleid tot een meerjarig overschot op de meerjarenbegroting 2020 - 2023. Ook de kadernota 2021 laat een meerjarig overschot op de begroting zien. Deze overschotten zijn, afgezet tegen de omvang van de gemeente, beperkt. Om als slagvaardige en ambitieuze gemeente te kunnen fungeren en om tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen is meer financiële armslag nodig.

De recente ontwikkelingen rondom corona hebben nu al de nodige impact maar zullen zich zeker ook op de (middel)lange termijn doen gevoelen, in beleidsmatig en financieel opzicht. De effecten daarvan zijn bij het opmaken van voorliggende begroting zeker nog niet volledig te overzien.

Er zullen de komende jaren de nodige inspanningen gedaan moeten worden om het spreekwoordelijke spek op de ribben te houden en beter nog, aan te laten groeien. Financiële ruimte kan, in tegenstelling tot de 1e tranche, alleen maar gecreëerd worden door maatregelen door te voeren die verdergaande gevolgen hebben. Het inzetten van dergelijke maatregelen vraagt om een zorgvuldige voorbereiding en integrale aanpak. Een koude sanering van uitgaven past niet bij de slagvaardige en ambitieuze gemeente die Beekdaelen wil zijn. Effecten van aangepast beleid dienen goed in beeld te zijn en vragen om een integrale afweging van college en raad.
In de kadernota 2021 zijn de contouren geschetst van de 2e tranche van het aanvalsplan met de bedoeling om deze in het kader van de meerjarenbegroting 2021 - 2024 meer handen en voeten te geven en waar mogelijk te voorzien van een financiële uitwerking.

Als bijlage 1 bij deze begroting is per afdeling de huidige stand van zaken van de bezuinigingsrichtingen weergegeven. Een cijfermatige vertaling van ingezette/in te zetten acties ontbreekt veelal nog omdat deze te prematuur zou zijn. Als er getallen genoemd worden is het belangrijk dat deze een zekere mate van realisme bevatten. Herijking van beleid, innovatieve pilots, het maken van effectieve en efficiënte procesbeschrijvingen, overleg met externe partijen, ze staan allemaal hoog op de agenda's. Om daar de (financiële) vruchten van te kunnen plukken is tijd nodig. Waar mogelijk en nodig worden aan de raad tussentijds voorstellen gedaan om tot gewenste bezuinigingen te komen. In de kadernota 2022 zal opnieuw verslag worden gedaan van de voortgang van de bezuinigingsmaatregelen.

2.6 Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de reserves en voorzieningen van de gemeente Beekdaelen voor het begrotingsjaar 2021. Voor een meerjarig overzicht wordt verwezen naar bijlage van de staat van reserves en voorzieningen.

Reserves

Algemene reserve
De algemene reserve van de gemeente bestaat uit een algemeen deel, de reserve herindeling en de reserve nog te bestemmen. De algemene reserves worden nu toegelicht.

- **Algemeen deel**

De algemene reserve is een reserve waaraan de raad geen bestemming heeft gegeven. Het is vrij besteedbaar vermogen van de gemeente met dien verstande dat het als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers heeft. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

- **Reserve herindeling**

Deze reserve wordt aangewend om de uitgaven te dekken die voortkomen uit de herindeling (fusiebudget).
Reserve nog te bestemmen
Deze reserve kent weliswaar een bufferfunctie maar hoeft bij een toereikende algemene reserve niet als zodanig te functioneren. De reserve is daarom vrij besteedbaar.

Om deze reserve zuiver te houden wordt in deze begroting voorgesteld om de reeds geraamde aanwendingen als volgt over te hevelen:

- de aanwending ter dekking van uitgaven niet zijnde kapitaallasten over te hevelen naar een nieuw te vormen reserve : geclaimde reserve.
- de aanwending ter dekking van kapitaallasten over te hevelen naar de bruteringsreserve.

De belangrijkste toevoegingen en onttrekkingen worden hieronder toegelicht.

	2021			
	begin	bij	af	eind
Algemene reserves:				
1. algemene reserve	4.200.000	125.000	0	4.325.000
2. reserve herindeling	610.426	0	393.037	217.389
3. reserve nog te bestemmen	18.968.727	1.714.141	2.129.777	18.553.091
totaal algemene reserves	23.779.153	1.839.141	2.522.814	23.095.480

Toevoegingen

De algemene reserve wordt in 2021 verhoogd met 125 duizend euro ten laste van de reserve nog te bestemmen om het weerstandsvermogen te vergroten. Die verhoging is ingegeven vanuit een actualisatie van het risicoprofiel van de gemeente. In de paragraaf weerstandsvermogen in deze begroting treft u daar nadere informatie over aan. Tot de aan de herindeling werden de uitgaven met betrekking tot de fusie rechtstreeks uit de algemene reserve bekostigd. De ontvangen rijksbijdrage herindeling werd toegevoegd aan de algemene reserve. Vanaf 2019 wordt hiervoor de reserve herindeling ingezet. Omdat de algemene reserve gemaximeerd is op 4,3 miljoen wordt de resterende rijksbijdrage herindeling (2021 en 2022) van jaarlijks 1,6 miljoen euro toegevoegd aan de reserve nog te bestemmen.

Onttrekkingen

De reserve herindeling wordt voor 360,5 duizend euro aangewend ter dekking van de uitgaven voorkomend uit het sociaal statuut en ter dekking van kosten die verband houden met een hogere bijdrage aan RWM ten behoeve van een tijdelijke extra medewerker die op het milieupark in Schinnen werkzaam is. Een nadere toelichting op die kosten is opgenomen in paragraaf 4.1.1 van deze begroting.
Daarnaast wordt een bedrag van 32,5 duizend euro aangewend uit de herindelingsreserve ter dekking van tijdelijke kosten die verband houden met harmonisatie van beleid voor accommodaties en waarderingssubsidies (zie toelichtingnummer 6 in paragraaf 2.1 van deze begroting).
De reserve nog te bestemmen neemt af met ruim 2,1 miljoen euro. Een bedrag van 2 miljoen wordt, zoals eerder aangekondigd, toegevoegd aan de geclaimde reserve ter dekking van kredieten die al eerder zijn gevoteerd. Daarnaast wordt een bedrag van 125 duizend overgeheveld naar de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Het totaal van de bestemminsgreserve bedraag per 1 januari 2021 56,7 miljoen euro.

	2021			
	begin	bij	af	eind
Bestemmingsreserves:				
1. bruteringsreserve	50.087.374	0	2.725.443	47.361.931
2. reserve masterplan Schinveld	250.000	0	0	250.000
3. reserve niet bestede middelen voorgaande dienstjaren	1.351.123	0	493.509	857.614
4. reserve organisatieontwilkkeling	541.133	0	0	541.133
5. reserves in afwachting van harmonisatie van beleid	2.041.908	776.000	776.000	2.041.908
6. nog in te zetten reserves mjb 2019 -2022	1.228.267	0	291.000	937.267
7. reserve landschapsfonds	242.040	0	0	242.040
8. reserve noodfonds corona	950.000	0	500.000	450.000
9. geclaimde reserve	0	1.997.597	1.659.743	337.854
totaal bestemmingsreserves	56.691.845	2.773.597	6.445.695	53.019.747

Gedurende 2021 nemen de bestemmingsreserves per saldo af met 3,7 miljoen euro. De geraamde aanwendingen is groter dan de geraamde toevoegingen. De belangrijkste toevoegingen en aanwendingen worden hieronder toegelicht.

Toevoegingen aan bestemmingsreserves

Aan de geclaimde reserve wordt 2 miljoen euro toegevoegd ten laste van de reserve nog te bestemmen. Aan de reserve in afwachting van harmonisatie van beleid wordt voor onderhoud wegen 776 duizend euro toegevoegd. Die betreffende bedragen worden vervolgens ook weer aangewend.

Aanwendingen van bestemmingsreserves

Om kapitaallasten te dekken wordt de bruteringsreserve voor 2,7 miljoen euro aangewend. Voor wat betreft de reserve 'niet bestede middelen voorgaande dienstjaren' wordt in 2021 een bedrag aangewend ten bedrage van 493 duizend euro. De betreffende reserve is gevoed uit rentevergoeding die de gemeente heeft ontvangen wegens de afkoop (vergoeding rente voor de periode 2020 t/2024) van de beleggingen APG plaatsgevonden. Van het in 2019 ontvangen bedrag wordt in 2021 493 duizend euro aangewend.

De reserve harmonisatie beleid wordt voor onderhoud wegen 776 duizend euro aangewend.
De reserve nog in te zetten reserves mjr 2019-2021 wordt voor 291 duizend euro aangewend. Dit betreft de reserve duurzame financiën van een voormalige gemeente.
De reserve noodfonds corona wordt voor 500 duizend euro aangewend.
De geclaimde reserve wordt voor 1,6 miljoen euro aangewend ter dekking van uitgaven die verband houden met kredietvoteringen die voorheen ten laste kwamen van de reserve nog te bestemmen. Ook wordt de geclaimde reserve, zoals toegelicht onder toelichtingnummer 14 van paragraaf 2.1, aangewend wegens tijdelijke nadelige financiële effecten de ontstaan wegens de ingebruikname van de activamodule in het financiële systeem.

Voorzieningen

Onderstaand treft u een overzicht aan van de voorzieningen.

	2021			
	begin	bij	af	eind
voorzieningen				
1. voorziening pensioenen wethouders	1.473.998	0	0	1.473.998
2. voorziening openbare verlichting	0	0	0	0
3. voorziening onderhoud gebouwen MOP	1.784.282	878.000	377.121	2.285.161
4. voorziening onderhoud gebouwen niet in MOP	400.000	0	200.000	200.000
5. voorziening afval	0			0
6. voorziening riolen	7.170.437	0	805.385	6.365.052
7. voorziening wegen	2.353.949	1.758.109	1.471.781	2.640.277
8. voorziening civiele kunstwerken	0	6.000	6.000	0
9. voorziening Vixia	111.913			111.913
10 voorziening asbestsanering	90.800			90.800
11 oninbare debiteuren	131.000	80.000	0	211.000
totaal voorzieningen	13.516.379	2.722.109	2.860.287	13.378.201

De belangrijkste toevoegingen en aanwendingen worden hieronder toegelicht.

Toevoegingen

Aan de voorziening onderhoud gebouwen wordt conform onderhoudsplan 878 duizend euro toegevoegd.
Voor onderhoud van wegen wordt aan de voorziening 1,7 miljoen toegevoegd.
Aan de voorzienig civiele kunstwerken wordt een bedrag toegevoegd van 6 duizend euro. Voor oninbaarheid van debiteuren wordt 80 duizend euro toegevoegd.

Aanwendingen

Voor onderhoud gebouwen, wegen en civiele kunstwerken wordt respectievelijk 577 duizend euro, 1,4 miljoen euro en 6 duizend aangewend. Het saldo op de exploitatiebudgetten voor rioleringen wordt geëgaliseerd door de voorziening aan te wenden voor een bedrag van 805 duizend euro.

2.7 Begroting in één oogopslag

Overzicht baten en lasten (bedragen x € 1.000)						
Dienstjaar	2021			2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
A: Lasten en baten						
Bestuur en ondersteuning	64.130	-16.363	47.767	64.068	-15.546	48.522
Veiligheid	56	-3.020	-2.964	56	-3.090	-3.034
Verkeer, vervoer en waterstaat	70	-4.651	-4.581	70	-4.439	-4.370
Economie en recreatie	249	-3.413	-3.163	260	-2.880	-2.620
Onderwijs, sport en cultuur	1.102	-7.432	-6.330	1.107	-7.203	-6.096
Sociaal domein en volksgezondheid	8.290	-41.934	-33.644	8.290	-41.613	-33.323
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	11.739	-12.695	-956	11.629	-12.530	-900
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	85.635	-89.508	-3.872	85.480	-87.302	-1.822
B: Mutaties reserves:						
Bestuur en ondersteuning	3.995	-3.792	203	651	-1.669	-1.019
Veiligheid	24	-3	21	24	-3	21
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.492	-776	716	1.296	-776	520
Economie en recreatie	852	-	852	259	-	259
Onderwijs, sport en cultuur	1.971	-15	1.957	1.786	-15	1.772
Sociaal domein en volksgezondheid	57	-1	57	7	-1	7
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	127	-26	101	42	-26	16
Resultaatbestemming	8.518	-4.613	3.906	4.066	-2.490	1.576
C: Saldo (A+B)						
Bestuur en ondersteuning	68.125	-20.155	47.970	64.719	-17.216	47.503
Veiligheid	80	-3.023	-2.944	80	-3.093	-3.014
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.562	-5.427	-3.866	1.366	-5.215	-3.850
Economie en recreatie	1.102	-3.413	-2.311	519	-2.880	-2.360
Onderwijs, sport en cultuur	3.073	-7.446	-4.374	2.894	-7.218	-4.324
Sociaal domein en volksgezondheid	8.348	-41.935	-33.587	8.298	-41.614	-33.317
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	11.866	-12.721	-855	11.671	-12.555	-884
Geraamde resultaat	94.154	-94.121	33	89.546	-89.792	-246

Overzicht baten en lasten (bedragen x € 1.000)						
Dienstjaar	2023			2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
A: Lasten en baten						
Bestuur en ondersteuning	62.419	-15.378	47.041	62.395	-15.376	47.019
Veiligheid	56	-3.162	-3.107	56	-3.162	-3.107
Verkeer, vervoer en waterstaat	70	-4.440	-4.370	70	-4.450	-4.380
Economie en recreatie	260	-2.895	-2.635	260	-2.869	-2.609
Onderwijs, sport en cultuur	1.113	-7.190	-6.077	1.119	-7.086	-5.967
Sociaal domein en volksgezondheid	8.230	-41.159	-32.929	8.230	-40.930	-32.700
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	11.729	-12.565	-836	11.872	-12.685	-812
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	83.877	-86.788	-2.911	84.002	-86.558	-2.555
B: Mutaties reserves:						
Bestuur en ondersteuning	499	-2	497	411	-2	408
Veiligheid	24	-3	21	24	-3	21
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.280	-776	504	1.280	-776	504
Economie en recreatie	259	-	259	259	-	259
Onderwijs, sport en cultuur	1.523	-15	1.509	1.414	-15	1.399
Sociaal domein en volksgezondheid	7	-1	7	7	-1	7
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	40	-26	14	40	-26	14
Resultaatbestemming	3.633	-823	2.810	3.435	-823	2.611
C: Saldo (A+B)						
Bestuur en ondersteuning	62.918	-15.380	47.538	62.806	-15.379	47.428
Veiligheid	80	-3.166	-3.086	80	-3.166	-3.086
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.350	-5.216	-3.866	1.350	-5.226	-3.876
Economie en recreatie	519	-2.895	-2.375	518	-2.869	-2.350
Onderwijs, sport en cultuur	2.637	-7.205	-4.568	2.533	-7.101	-4.568
Sociaal domein en volksgezondheid	8.238	-41.160	-32.922	8.238	-40.931	-32.693
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	11.769	-12.591	-822	11.912	-12.710	-798
Geraamde resultaat	87.510	-87.611	-101	87.437	-87.381	56

2.8 Begroting per taakveld

Uitgaven per taakveld (in duizenden euro's)		2021	2022	2023	2024
0.1	Bestuur	-2.298	-2.298	-2.208	-2.208
0.2	Burgerzaken	-1.222	-1.222	-1.222	-1.222
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-78	-78	-78	-78
0.4	Overhead	-11.969	-11.137	-11.066	-11.011
0.5	Treasury	-165	-102	-30	-13
0.61	OZB woningen	-273	-273	-273	-273
0.62	OZB niet-woningen	-51	-51	-51	-51
0.8	Overige baten en lasten	-309	-388	-452	-522
0.10	Mutaties reserves	-4.613	-2.490	-823	-823
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.369	-2.438	-2.507	-2.507
1.2	Openbare orde en veiligheid	-651	-652	-655	-655
2.1	Verkeer en vervoer	-4.651	-4.439	-4.440	-4.450
3.1	Economische ontwikkeling	-538	-380	-370	-369
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-46	-46	-46	-46
3.4	Economische promotie	-339	-279	-279	-279
4.2	Onderwijshuisvesting	-839	-801	-798	-783
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.728	-1.728	-1.728	-1.728
5.1	Sportbeleid en activering	-593	-557	-557	-557
5.2	Sportaccommodaties	-2.539	-2.403	-2.394	-2.307
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-278	-278	-278	-278
5.4	Musea	-28	-28	-28	-28
5.5	Cultureel erfgoed	-3	-3	-3	-3
5.6	Media	-751	-751	-751	-751
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.490	-2.175	-2.200	-2.175
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-5.262	-5.167	-4.987	-4.990
6.3	Inkomensregelingen	-9.881	-9.878	-9.878	-9.878
6.4	Begeleide participatie	-5.107	-4.904	-4.672	-4.439
6.5	Arbeidsparticipatie	-778	-870	-881	-881
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.213	-1.213	-1.213	-1.213
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.131	-7.131	-7.131	-7.131
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-10.934	-10.834	-10.784	-10.784
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-466	-466	-466	-466
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-249	-249	-249	-249
7.1	Volksgezondheid	-1.584	-1.556	-1.551	-1.551
7.2	Riolering	-4.443	-4.418	-4.541	-4.661
7.3	Afval	-4.006	-3.948	-3.948	-3.948
7.4	Milieubeheer	-707	-707	-707	-707
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-221	-220	-218	-218
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.197	-1.177	-1.153	-1.153
8.3	Wonen en bouwen	-2.122	-2.060	-1.999	-1.998
	Totale uitgaven	**-94.121**	**-89.792**	**-87.611**	**-87.381**

BEEKDAELEN

Inkomsten per taakveld (in duizenden euro's)		2021	2022	2023	2024
0.1	Bestuur	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	460	460	460	460
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	79	79	79	79
0.4	Overhead	277	277	277	277
0.5	Treasury	963	808	798	799
0.61	OZB woningen	5.603	5.603	5.603	5.603
0.62	OZB niet-woningen	1.751	1.751	1.751	1.751
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	54.884	55.008	53.366	53.335
0.8	Overige baten en lasten	113	82	86	92
0.10	Mutaties reserves	8.518	4.066	3.633	3.435
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	56	56	56	56
2.1	Verkeer en vervoer	70	70	70	70
3.1	Economische ontwikkeling	91	91	91	91
3.4	Economische promotie	128	138	138	138
4.2	Onderwijshuisvesting	126	126	126	126
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	465	465	465	465
5.1	Sportbeleid en activering	3	3	3	3
5.2	Sportaccommodaties	218	224	229	235
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	30	30	30	30
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	459	459	399	399
6.3	Inkomensregelingen	7.687	7.687	7.687	7.687
6.4	Begeleide participatie	-	-	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	13	13	13	13
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	340	340	340	340
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	82	82	82	82
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	-	-	-	-
7.2	Riolering	5.688	5.658	5.805	5.949
7.3	Afval	4.985	4.985	4.985	4.985
7.4	Milieubeheer	11	11	11	11
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	110	110	110	110
8.1	Ruimtelijke ordening	11	11	11	11
8.3	Wonen en bouwen	933	854	806	806
	Totale inkomsten	**94.154**	**89.546**	**87.510**	**87.437**
	Saldo van baten en lasten	**33**	**-246**	**-101**	**56**

BEEKDAELEN

3 Programma's

De indeling van de programma's is gebaseerd op de hoofdtaakvelden die zijn beschreven in het besluit begroten en verantwoorden (BBV). Onderstaand volgen de zeven programma's.

0. **Bestuur en ondersteuning**
1. **Veiligheid**
2. **Verkeer, vervoer en waterstaat**
3. **Economie en recreatie**
4. **Onderwijs, sport en cultuur**
5. **Sociaal domein en volksgezondheid**
6. **Volkshuisvesting, milieu, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**

Uw raad heeft in het duale stelsel een kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taak. Doel van de programma's is om de raad te ondersteunen bij het invullen van die taken. Per programma is antwoord gegeven op de drie w- vragen:

- **W**at willen we bereiken
- **W**at gaan we daarvoor doen
- **W**at gaat het kosten

Wat willen we bereiken?

De basis voor de beantwoording van die vraag komt uit de vastgestelde documenten:
· Leven en werken in het landschap
· Raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen'
· Uitgangspuntennotitie begroting 2019 Beekdaelen
· Raadsakkoord

De doelstellingen die zijn vermeld in de betreffende documenten zijn overgenomen onder de eerste w- vraag. Voor het toelichten van de effecten van beleid op de programma's worden beleidsindicatoren gebruikt. Alle gemeenten zijn verplicht dit in ieder geval te doen aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. De betreffende beleidsindicatoren zijn in deze begroting vermeld onder de eerste w- vraag 'wat willen we bereiken'. Om een referentiekader te bieden is per beleidsindicator aangeven welke score gemiddeld van toepassing is op andere gemeenten met een inwonersaantal van tussen de 25.000 en 50.000 inwoners in Nederland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om antwoord te geven op de tweede w- vraag worden projecten en activiteiten benoemd die bijdragen aan de doelstellingen die zijn beschreven onder het kopje 'wat willen we bereiken'. Het te initiëren beleid dat in deze begroting is opgenomen is beperkt. De nadruk ligt op de activiteiten en projecten uit het college uitvoeringsprogramma en op de beleidsinitiatieven die waren aangekondigd in de kadernota 2021. Daarnaast worden middelen voor projecten gevraagd die dienen te worden opgestart om het al ingezette beleid te kunnen continueren. Nadere informatie over die activiteiten en projecten treft u aan onder het kopje 'wat gaan we daarvoor doen' bij de programmabeschrijvingen in deze begroting.

Wat gaat het kosten?

Aan het eind van ieder programma volgt een recapitulatie van de baten en lasten van het betreffende programma.

3.1 Programma 0: Algemeen bestuur en ondersteuning

Inleiding

Het programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de taakvelden bestuur en dienstverlening,

Bestuur

Zelfsturing

In de troonrede 2020 werd aangegeven dat Nederland in de Coronacrisis bewezen heeft verantwoordelijk, saamhorig en flexibel te zijn. In Beekdaelen willen wij over de huidige crisis heen blijven investeren in het groene, gezonde profiel van onze gemeente en werken aan het perspectief voor toekomstige generaties. Wij hebben in de afgelopen maanden aangetoond dat wij samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemingen in staat zijn om de crisis van het moment het hoofd te bieden en een blik te werpen op de toekomst. Dit doen wij ook aan de hand van deze begroting.

De landelijke overheid heeft in de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheden bij de gemeenten neergelegd. Positief is nu dat het kabinet bijna 800 miljoen euro beschikbaar stelt voor gemeenten om te investeren in voorzieningen als buurthuizen, sociale werkvoorziening en lokale culturele initiatieven. Graag benadrukken wij overigens dat de coronacrisis niet alleen leed en verlies heeft laten zien; ook hebben wij kennis kunnen maken met de kracht van onze samenleving: het samen doen, op elkaar letten en elkaar helpen. Mogelijk zijn we (in crisistijd) tot meer in staat dan dat we vooraf bedacht hadden. Dit laat ook de zelfsturing, eigen regie en samenredzaamheid in Beekdaelen zien. Vanuit de in het cahier 'Zelfsturing Beekdaelen' beschreven sporen zal in 2021 nadrukkelijk aandacht zijn voor de verbinding van de gemeente met de samenleving (werkspoor 2), waarbij de relatie gelegd wordt met de ontwikkel agenda 2032.

Ontwikkelagenda 2023

De strategische agenda Beekdaelen 2023 krijgt –naarmate de gemeente steeds meer de focus legt op het groene en gezonde profiel- verdere inhoudelijke invulling. Het zwaartepunt van deze agenda voor de middellange termijn is gelegen op het sociaaleconomische vlak met het structuurversterkende karakter van de strategische visie 'Leven en Werken in het Landschap' als kader. In de agenda 2023 worden thema's en projecten opgenomen die gericht zijn op de verdere ontwikkeling van de strategische pijlers onder de noemer van zelfsturing. Hierbij wordt eveneens aangesloten bij de provinciale ontwikkelingen beschreven in de Sociale Agenda 2020-2023, het missiegedreven Economisch Beleidskader, de (concept) omgevingsvisie Provincie Limburg en de provinciale maatregelen genoemd in de rapportages 'Rolvast, koersvast en met versterkte slagkracht voor Limburg!'. Onderstaand gaan wij in op een paar onderdelen (geen limitatieve opsomming) die deel zullen uitmaken van de Ontwikkelagenda 2023. Het betreft een gedachtegang die nader vormgegeven gaat worden en in overleg met de Provincie Limburg verder wordt ingevuld.

1. Veerkrachtig Beekdaelen: eigentijdse versterkingen in economie en participatie
Wij moeten ons schrap zetten voor de gevolgen van een economische terugslag. Hoe groot die gevolgen zijn, hangt mede af van hoe lang het coronavirus ons nog in zijn greep blijft houden. Het is een ingewikkelde en onvoorspelbare tijd. Wij willen ons inzetten om de economische schade te beperken, de banen te behouden en de mensen die gebruik moeten maken van de Participatiewetgeving zoveel mogelijk maatwerk te verlenen. Samen met ISD Kompas, ISD BOL en de sociale dienst Schinnen wordt de instroom van burgers uit Beekdaelen in de Participatiewet nauwkeurig in de gaten gehouden. Op dit moment bekijken wij de mogelijkheden variërend van een basisinkomen tot verdere samenwerking met het UWV Werkbedrijf. UWV zoekt de samenwerking met gemeenten expliciet op. Deze vorm van samenwerking sluit in meerdere opzichten aan bij het experiment van de coöperatieve aanpak. Zoals bekend heeft de gemeente Beekdaelen bij het verder vormgeven van de participatiewet de samenwerking gezocht met lokale en regionale MKB-bedrijven. Mede op initiatief van werkgevers en burgers is een experimentele samenwerking opgezet die uitgemond is in een coöperatieve aanpak. Werkgevers en potentiële werknemers treffen elkaar op het participatieplein: mens ontmoet mens. Op dit moment zijn wij bezig om nieuwe samenwerkingen ook met andere partijen- verder handen en voeten te geven. Ook willen wij inzetten op de zogeheten doelgroep spookjongeren en gaat het om het creëren van een lerend netwerk. Hiervoor verwijzen zij ook naar programmalijn 5 'sociaal domein en volksgezondheid'.

2. Groenvisie Beekdaelen B(l)oeit!
Met de groenvisie Beekdaelen B(l)oeit wordt een integrale aanpak uitgewerkt voor vergroening van de kernen, het versterken van de groenstructuur in het landschap samen met stakeholders en het bevorderen van de gezondheid voor onze inwoners. In deze visie worden aspecten zoals gezondheid, duurzaamheid en zelfsturing expliciet verwerkt.

Bij de visie wordt tevens uitvoering gegeven aan ingediende moties, toezeggingen en Raadsbesluiten, zoals de motie Brede Buitendienst en de motie Bomen planten. De uitwerking van de groenvisie Beekdaelen B(l)oeit is in 2020 opgestart en zal in 2021 verder gestalte krijgen, waarbij de Raad reeds meegenomen is en geïnformeerd zal worden over de verdere voortgang van dit ontwikkeltraject. Beekdaelen B(l)oeit omvat 7 pijlers die gericht zijn op doelgroepen welke in het kader van participatie een bijdrage kunnen leveren in het behalen van gestelde doelen ten aanzien van biodiversiteit en bodemvitaliteit. De 7 pijlers zijn als volgt ingedeeld: 1) Individu, burgercollectief, 2) Basisscholen, leerlingen, 3) Gemeente, burgers en ondernemers, 4) Gemeente en ondernemers, 5) Waterbeheerders, 6) Agrarische ondernemers en 7) Gemeente en terreinbeherende organisaties. In 2021 zal een aanvraag voor het beschikbaar stellen van extra middelen volgen.

3. Van Geuldal tot Geleenbeekdal
Vanuit 'leven en werken in het landschap' kiest Beekdaelen voor een duidelijk, degelijk en duurzaam ontwikkelingsperspectief, waarin het landschap centraal staat. In een verbinding tussen het Geuldal en het Geleenbeekdal (en in de toekomst uitstrekkend tot Rother Bach) zoekt de gemeente Beekdaelen de samenhang op tussen duurzaam innovatief ondernemerschap, zelfsturing, een waardevol recreatief netwerk, een beleefbaar plateaulandschap en natuur-inclusieve en streekgebonden landbouw. Een belangrijke bijdrage aan dit duurzame ontwikkelingsperspectief wordt geleverd door innovatieve ondernemers en andere partners, zoals Zuyd Hogeschool. Deze ontwikkeling is in 2020 aangezet, als vervolg op de gebiedsontwikkeling Thull-A67 en wordt in samenwerking met Zuyd Hogeschool en ondernemers nader vormgegeven in 2021.

4. Grensoverschrijdende samenwerking
Net over de landgrens van een aantal gemeenten in Zuid-Limburg, waaronder Beekdaelen, zal het gebied Noordrijn-Westfalen opnieuw ingericht worden. In Euregionaal verband kunnen stappen gezet worden voor een gezamenlijke toeristische, recreatieve en economische herontwikkeling. De huidige omstandigheden tonen aan dat gezondheid, gezonde voeding en circulaire economie voldoende beweging bijdraagt aan een vitale samenleving. De euregio biedt voldoende potentie om hier invulling aan te geven.
Eind 2020 is samen met Zuyd Hogeschool nader onderzoek opgestart om de kansen op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking nader te verkennen. De uitkomst van dit onderzoek zal samen met de Zuyd Hogeschool in 2021 omgezet worden in een actieprogramma om te komen tot een duurzame grensoverschrijdende samenwerking.

Middengebied Zuid-Limburg

Komende jaren staan we samen als overheden, bedrijven, maatschappelijke partners samen met onze inwoners voor grote fysieke uitdagingen in onze leefomgeving. Als negen Zuid-Limburgse plattelandsgemeenten is het Strategisch Actieplan Middengebied Zuid-Limburg (Van groen hart tot groene long) vastgesteld. Wij hebben de gemeenschappelijke ambitie om samen met partners het Middengebied te ontwikkelen als een duurzame 'groene long' voor de hele Zuid-Limburgse regio. Dit vindt plaats aan de hand van zes strategische actiepunten:

- Het Middengebied ontwikkelen als experimenteerregio op het gebied van energietransitie en duurzaamheid
- Het activeren van 'de groene long' functie van het Middengebied: een gezondheidsoase van hoge luchtkwaliteit in Zuid-Limburg
- Het positioneren van het Middengebied als centrum van integrale kwaliteitslandbouw met focus op productie voor lokale afzet, korte ketens en agrariërs als landschapbeheerders
- Het Middengebied als 'creatie highland' voor vernieuwend, kleinschalig ondernemerschap
- Het benutten van de sterke sociale samenhang en saamhorigheid als aantrekkingsfactor voor zowel jong als oud
- De ontwikkeling van Zuid- Limburg tot een 'green destination'; het duurzaam maken van de hele toeristische sector.

Elkaar helpen, ondersteunen en ervaringen uitwisselen zijn belangrijke uitgangspunten. Projecten en activiteiten, die hun succes in één van de deelnemende gemeenten bewezen hebben, worden uitgerold. Op sommige onderdelen is Beekdaelen koploper, op andere terreinen kunnen wij leren van de ervaringen die zijn opgedaan in de andere gemeenten. Daarnaast worden door de Middengebied-gemeenten ook nieuwe activiteiten en projecten ontwikkeld. Het Middengebied focust enerzijds op behoud en versterking van het eigen bijzondere landschappelijke karakter. Anderzijds is de samenwerking aanvullend aan de ontwikkeling van het stedelijk gebied eromheen. Dit is in lijn met de gekozen strategie van de 360 graden-oriëntatie van Beekdaelen. In 2019 zijn een Strategisch Actieplan en een Uitvoeringsagenda voor het Middengebied opgesteld. In 2020 is gewerkt aan het inrichten van een tijdelijke governance, het opstellen en onderschrijven van samenwerkingsprincipes en de start van de eerste vier gezamenlijke projecten binnen de vier programmalijnen Landschap en Landbouw, Duurzaamheid, Toerisme van de toekomst en Vitale Samenleving.

Deze projecten zijn:
1. Landschap en Landbouw - Analyse agrarische sector/vitaliteitsmanager
3. Duurzaamheid – inrichting Duurzaamheidsfonds voor het Middengebied
4. Toerisme van de Toekomst – oprichting Sectorplatform Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg
5. Vitale Samenleving – ontwikkeling concept de Gezonde Groene School

Het jaar 2021 zal in het teken staan van de verdere uitvoering van deze projecten en waar mogelijk start van nieuwe gezamenlijke activiteiten.
Vanuit de Middengebied-gemeenten zijn wij meer dan bereid samen met de Provincie Limburg te werken aan een toekomst-bestendig Zuid-Limburg zoals uitgesproken in de bestuursconferentie Zuid-Limburg 'een perspectief op veranderend Zuid-Limburg'. Onze ambitie is het sterker, gezonder en vitaler maken van Zuid-Limburg als geheel, vanuit de kernwaarden kwaliteit, kleinschaligheid en innovatie. Wij zien in het ontwerp-POVI meer dan voldoende aanknopingspunten om als Middengebied de komende jaren samen met de Provincie Limburg, de overige Zuid-Limburgse gemeenten en uiteraard de quatro-helix partners een bijdrage te leveren aan de uitdagingen en opgaven met betrekking tot het landelijk gebied en duurzame mobiliteit zoals beschreven in de Regiovisie Zuid-Limburg en een aantal algemene thema's uit de ontwerp-POVI waaronder gezondheid, cultuur, sport en erfgoed, circulaire economie, vrijetijdseconomie, energie, land- en tuinbouw, natuur en landschap.
Gemeentegrensoverschrijdende samenwerking dient voor Beekdaelen steeds plaats te vinden op het bij die samenwerking passende schaalniveau (360 graden-oriëntatie), in het verlengde te liggen van de in de strategische documenten voor Beekdaelen opgenomen ambities/opgaven en aan te sluiten bij actuele strategische ontwikkelingen in de regio Zuid-Limburg.

Dienstverlening

De wijze waarop wij onze producten en diensten in Beekdaelen leveren verschilt per doelgroep en situatie. Dit gebeurt digitaal waar mogelijk en met maatwerk waar nodig (bij complexere diensten). Door het gebruiksgemak zo laagdrempelig mogelijk in te richten ontstaat een toegankelijke dienstverlening. Deze kaders zijn vastgelegd in onze dienstverleningsvisie en dienstverleningsconcept. Op basis hiervan hebben wij in 2019 en 2020 onze dienstverlening geharmoniseerd. Inmiddels staat onze basis en gaan we in 2021 aan de slag om de kwaliteit van dienstverlening te optimaliseren. Systemen en processen nemen wij onder de loep om te kijken waar ze efficiënter, digitaler en innovatiever ingericht kunnen worden.

Een tweetal (landelijke) ontwikkelingen in 2021 betekenen dat we onze huidige dienstverleningsprocessen in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving moeten herbezien. De invoering van de omgevingswet betekent dat we onder andere meer digitaal gaan werken en meer aan de voorkant van een vergunningsproces samen met onze klanten komen tot een vergunbare situatie. De wet kwaliteitsborging legt de verantwoordelijkheid van het "bouwtoezicht" bij de aanvrager hetgeen de bemoeienis van de overheid doet verminderen. Dit betekent overigens ook dat de opbrengst van leges zal verminderen. Als gevolg van de invoering van de gemeenschappelijke Vergunningen, toezicht- en handhavings-applicatie van de provincie Limburg, de Regionale Uitvoeringsdiensten (Noord en Zuid) en een aantal Limburgse gemeenten kan beter en integraler samengewerkt worden. Deze applicatie wordt tevens gekoppeld aan de landelijke applicatie in het kader van de omgevingswet waardoor het hele vergunningenproces wordt gedigitaliseerd.

3.1.1 Wat willen we bereiken

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord:

- We betrekken de inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties (de samenleving) actief bij de gemeente en we gaan met hen in dialoog om te horen wat hen beweegt in het dagelijks leven.
- We willen aansluiten bij en ontwikkelen van de sociale cohesie in de dorpsgemeenschappen, met respect voor ieders individuele keuzes. Daarbij gaan we uit van diversiteit en maatwerk.
- Voorop staat dat we initiatieven van inwoners en ondernemers omarmen maar niet doodknuffelen
- Vroeg in de beleidsontwikkeling betrekken we actief onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties.
- Onze ambitie is dat de inwoners – en natuurlijk ook ondernemers, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties – ook in die grotere gemeente eenvoudig en direct contact kunnen hebben met de gemeente.
- In de communicatie leveren wij maatwerk en gebruiken wij daarbij verschillende beschikbare media.

In de strategische visie 'leven en werken in het landschap'zijn de volgende doelen verwoord:

Onder de Investeringslijn 'governance' – een nieuwe relatie tussen gemeente en gemeenschap':
- Wij streven Innovatie van dienstverlening, met aandacht voor toegankelijkheid, klantvriendelijkheid, digitale dienstverlening na;
- De mate van zeggenschap van de burger, d.w.z. nieuwe en vertrouwde vormen van informeren van en beslissen door spelers uit de gemeenschap (bijvoorbeeld met dorpsraden, allianties met bedrijven en maatschappelijke organisaties);
- Nieuwe en vertrouwde samenwerkingsvormen tussen de gemeente en haar inwoners. Dat betekent een nieuwe sturingsfilosofie voor de ambtelijke organisatie en samenspel raad- college. Denk daarbij aan ruimte voor burgerinitiatieven of lokale coöperatieve samenwerkingen.

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' zijn de volgende doelen verwoord:

- De dienstverlening moet voor iedereen toegankelijk en bereikbaar zijn
- Bewoners moeten kunnen meedenken over dienstverlening
- De gemeente moet duidelijk en tijdig informeren en communiceren
- De gemeente zoekt bij besluitvorming interactie met de bewoner
- De gemeente heeft een positieve houding ten opzichte van bewoners initiatieven

In de dienstverleningsvisie van Beekdaelen zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij maken Beekdaelen door samen zaken te regelen en elkaar te ontmoeten. Digitaal waar mogelijk en met maatwerk waar nodig.
- We stellen de vraag en behoefte van de burger centraal.
- Wij zijn voor iedereen toegankelijk en bereikbaar. Burgers kiezen zelf hoe, waar en wanneer zij contact zoeken.
- Wij richten onze dienstverlening efficiënt en transparant in en zijn hierop aanspreekbaar.
- Wij innoveren door het toepassen van nieuwe technologische mogelijkheden.
- We werken in een groeipad tot 2025 als stip op de horizon zoals verwoord in de dienstverleningsvisie van Beekdaelen. We starten met het leggen van het fundament aan systemen, processen en organisatie en ontwikkelen daarna verder door. Dit met als doel onze dienstverlening blijvend te optimaliseren.

BEEKDAELEN

3.1.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Nr.	Beleidsindicator	Toelichting	Gemeente	Score
1.	Overhead	Omschrijving: De overheadkosten als percentage van de totale lasten. Bron: Gemeente Beekdaelen Jaar: 2020/ Waarstaatjegemeente 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	12,58% 14,60%
2.	Formatie	Omschrijving: De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar met peildatum 1 september 2020 per 1.000 inwoners. Bron: Gemeente Beekdaelen/ waarstaatjegemeente 2018 Jaar: 2020	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	5,79 fte 6,05 fte
3.	Bezetting	Omschrijving: De werkelijke bezetting in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar met peildatum 1 september 2020 per 1.000 inwoners. Bron: Gemeente Beekdaelen Jaar: 2020/ waarstaatjegemeente 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	5,36 fte 5,8fte
4.	Apparaatskosten	Omschrijving: De kosten per inwoner van de apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) per inwoner Bron: Gemeente Beekdaelen Jaar: 2020/ waarstaatjegemeente 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	euro 507,15 euro
5.	Externe inhuur	Omschrijving: De kosten van externe inhuur uitgedrukt als percentage van de loonsom vermeerderd met de totale kosten voor externe inhuur. Bron: Gemeente Beekdaelen Jaar: 2020/ waarstaatjegemeente 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	% 7,68%
6.	Gemiddelde WOZ waarde	Omschrijving: De gemiddelde WOZ-waarde van woningen in euro's Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	210.000 260.000
7.	Nieuwbouw woningen	Omschrijving: Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen. Bron: ABF – Systeem Woningvoorraad Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	2,2 8,6
8.	Demografische druk	Omschrijving: De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 67 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 67 jaar. Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek Jaar: 2020	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	78,6% 78,2%
9.	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Omschrijving: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten. Bron: COELO, Groningen Jaar: 2020	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	783 715
10.	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Omschrijving: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. Bron: COELO, Groningen Jaar: 2020	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	

3.1.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Geprioriteerde projecten die in de bijlage bij het college uitvoeringsprogramma zijn benoemd:

Om de doelstellingen die zijn vermeld onder het kopje 'wat willen we bereiken' te verwezenlijken, voeren wij een aantal projecten en activiteiten uit. Deze projecten en activiteiten zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma danwel betreffen ingezet beleid dat door de gemeente gecontinueerd wordt.
De projecten en activiteiten die tot aanvullende kosten leiden worden nu nader toegelicht.

- **Huisvesting gemeentelijke organisatie (50.000 eenmalig)**
  De gemeenteraad heeft op 7 juli 2020 besloten binnen welk zoekgebied de voorkeursvarianten voor de gemeentelijke huisvesting moet worden onderzocht én op basis van welke bouwstenen. Het lopende jaar is benut voor het opstellen van een Programma van Eisen waaraan de huisvesting zal moeten gaan voldoen. Begin 2021 wordt het PvE met de gemeenteraad besproken. De kosten voor het opstellen van een PvE worden betaald uit het reeds in 2020 gevoteerde krediet.

  De rest van 2021 staat in het teken van het projecteren van het PvE op de potentiele locaties, en de nadere uitwerking daarvan, onder begeleiding van een extern bureau. Het restantkrediet voor deze uitwerking zal waarschijnlijk niet toereikend zijn, omdat het zoekgebied is verruimd (meerdere locatiestudies) en nieuwe factoren zoals de impact van covid19 mede in beschouwing dienen te worden genomen. Daarom wordt eenmalig een bedrag van 50 duizend euro geraamd in de Begroting 2021.

- **Tijdelijke herhuisvesting gemeentelijke organisatie**
  De gemeenteraad heeft op 4 juli 2019 besloten om de medewerkers van Beekdaelen te herhuisvesten binnen de gemeentehuizen Schinnen en Nuth. Doel hierbij is om de huidige gemeentelijke organisatie dichter bij elkaar te brengen in fysieke afstand en meer verbondenheid te creëren tussen afdelingen en het bestuur. Echter na de uitbraak van Covid-19 pandemie is de 1,5 meter afstand maatschappij een feit waarmee ook met

BEEKDAELEN

de huisvesting rekening moet worden gehouden. Vanwege corona hebben veel medewerkers de afgelopen periode veelvuldig thuisgewerkt en dit is in zijn algemeenheid als positief ervaren.
Mede hierdoor is de wens ontstaan om niet alleen de medewerkers te herhuisvesten maar om een actueel passend huisvesting/werplekconcept te ontwikkelen dat past binnen de mogelijkheden van de bestaande gemeentehuizen zonder grote verbouwingen en past bij de visie van Beekdaelen.
We onderzoeken de mogelijkheden voor een nieuw toekomstbestendig huisvesting- en werkplekconcept als voorloper van de definitieve huisvesting om vervolgens een goed onderbouwd en gedragen advies uit te brengen. Naar verwachting zal de daadwerkelijke verhuizing voor het zomerreces 2021 gerealiseerd zijn.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

- De ambities in het kader van de Ontwikkelagenda 20203 zijn complementair aan de ontwikkelingen met betrekking tot het Middengebied Zuid-Limburg.
  Voor de middengebied-samenwerking zijn door de deelnemende gemeenten procesmiddelen beschikbaar gesteld. Zodra de projectfiches verder zijn uitgewerkt in een projectopdracht zal er duidelijkheid komen over de hoogte en herkomst van separate uitvoeringsmiddelen.

Projecten ten behoeve van continuering van bestaand beleid

- **Het borgen van digitale toegankelijkheid (25.000 structureel)**
  Per 1 juli 2018 is het 'Besluit Digitale Toegankelijkheid' in werking getreden. Dit verplicht Beekdaelen om de toegankelijkheid van haar websites en mobiele applicaties/systemen te optimaliseren. Met als doel dat iedereen, ongeacht zijn of haar beperking (doof, slechthorend, blind, dyslexie), gebruik kan maken van een toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening. Dit moet jaarlijks geborgd worden door het verplicht toetsen van websites en systemen, het updaten van toegankelijkheidsverklaringen en het opleiden van medewerkers hierin.

- **Het inrichten van een dashboard**
  Data zijn de basis voor het opstellen van beleid, advies en stuurinformatie. Het streven is om datagedreven werken en adviseren door te ontwikkelen in Beekdaelen. Daarbij is de kwaliteit (juistheid, volledigheid) van de data van groot belang. Daarnaast is het voor de doorontwikkeling van digitalisering van de dienstverlening en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) cruciaal dat de data en de processen die de data gebruiken en genereren op orde zijn.
  Er wordt gestart met een pilot datagedreven werken. Relevante en actuele gegevens over onze dienstverlening worden verzameld en zodanig gecombineerd dat er rapportages en analyses gemaakt kunnen worden. Onderliggende systemen en technische bronnen moeten hiervoor aan elkaar gekoppeld worden. De kwaliteit en prestaties van gemeentelijke dienstverlening worden hiermee inzichtelijk. Dit biedt mogelijkheden om te sturen op de service en kosten van onze dienstverlening.

- **Het tijdelijk opslaan van het archief van de locatie Schinveld (30.000 eenmalig)**
  In juli 2019 is besloten om de medewerkers van Beekdaelen te huisvesten op locaties in Schinnen en Nuth. Dit betekent dat we de locatie Schinveld leegruimen. Het volledige archief van de voormalig gemeente Onderbanken moet daardoor verhuisd en elders opgeslagen worden.

- **Omgevingsvisie**
  De invoering van de Omgevingswet is met één jaar uitgesteld en zal voltrekken per 1-1-2022. Het opstellen van een Omgevingsvisie is pas verplicht uiterlijk in 2024, maar een dergelijke visie zal het fundament vormen voor ons Omgevingsplan, waaraan voortaan al onze ruimtelijke initiatieven getoetst kunnen worden. Het initiële budget uit 2020 is nagenoeg volledig gebruikt als dekking voor de genoemde implementatiekosten (om de basis op orde te krijgen). Het opstellen van een Omgevingsvisie vormt een aparte ambitie. Dit visietraject zal worden uitgevoerd conform het Plan van Aanpak, waarbij in grote mate een rol voor onze inwoners en stakeholders is weggelegd.

Evaluatie uitgevoerde Cup-Projecten 2019

1. **Het bezorgen van reisdocumenten (15.000 structureel)**
   Vanaf 1 januari 2019 hebben wij in de vorm van een pilot reisdocumenten bij inwoners (thuis)bezorgd. Deze pilot is inmiddels geëvalueerd. Er is geconcludeerd dat het bezorgen van reisdocumenten een aanvullende service is die goed wordt gewaardeerd door inwoners. Met name in het afgelopen jaar waarin het Covid-19 virus actueel is zorgt dit voor maatwerk waar nodig. Bovendien kunnen wij als organisatie hiermee flexibeler onze werkzaamheden plannen. Daarom is voorgesteld deze service structureel te borgen in de begroting van Beekdaelen.

Beleidsontwikkelingen en kredietvoteringen aangekondigd in de kadernota 2021

- **Bestrijding gevolgen corona crisis 2e tranche (50.000 incidenteel)**
  In de kadernota 2021 is voor de bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis een bedrag gevoteerd van 500 duizend euro. Naar de huidige inzichten resteert hiervan in 2021 nog een bedrag van 450 duizend euro. In diezelfde kadernota 2021 was ook aangekondigd dat via de begroting 2021 een aanvullend krediet zou worden gevraagd van 500 duizend. Bij de bepaling van de hoogte van dat bedrag werd verondersteld dat het krediet dat al beschikbaar is gesteld bij het opstellen van de begroting nagenoeg uitgeput zou zijn. Nu dit niet zo is wordt voorgesteld om het bedrag dat beschikbaar is gesteld in 2020 weer aan te vullen tot 500 duizend euro. Het aanvullend krediet bedraagt dan 50 duizend euro.

- **Kosten sociaal statuut (300 duizend euro eenmalig)**
  Voor de kosten die voorvloeien uit het sociaal statuut is voor de jaren 2019 en 2020 een krediet gevoteerd. Ook voor het jaar 2021 is een bedrag nodig. Naar de huidige inzichten zijn 300 duizend euro nodig. In de kadernota werd nog aangekondigd dat de benodigde middelen 400 duizend euro zouden bedragen. Actuele ontwikkelingen zorgen ervoor dat dit bedrag omlaag kan. De dekking van de kosten voor het krediet gaan als voorfinanciering ten laste van de algemene reserve. Zodra de fusiegelden van de provincie worden ontvangen wordt de algemene reserve weer aangevuld.

- **Het digitaliseren van bouwdossiers (82.000 eenmalig)**
  De Wet Digitale overheid schrijft maatregelen voor die het online zaken doen met de overheid eenvoudiger en betrouwbaarder maken. Een randvoorwaarde voor online dienstverlening is het digitaal beschikbaar hebben van dossiers. Dit betekent dat fysieke dossiers uit onze archieven gedigitaliseerd moeten worden. Dit stimuleert het plaats en tijdsonafhankelijk werken. Het digitaliseren van de dossiers vindt gefaseerd plaats. We starten in 2021 met het digitaliseren van bouwdossiers (ter ondersteuning van de implementatie van de Omgevingswet).

- **Het prepareren en overbrengen te bewaren dossiers (40.000 eenmalig)**
  Conform de Archiefwet moeten blijvend te bewaren dossiers overgebracht worden naar een archiefbewaarplaats. Voordat dossiers overgebracht mogen worden moeten deze opgeschoond zijn.

3.1.4 Wat gaat het programma kosten?

Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
lasten per taakveld:				
0.1 bestuur	-2.298	-2.298	-2.208	-2.208
0.2 burgerzaken	-1.222	-1.222	-1.222	-1.222
0.3 beheer overige gebouwen en gronden	-78	-78	-78	-78
0.4 overhead	-11.969	-11.137	-11.066	-11.011
0.5 treausry	-165	-102	-30	-13
0.61 OZB-woningen	-273	-273	-273	-273
0.62 OZB niet-woningen	-51	-51	-51	-51
0.64 belastingen overig	-	-	-	-
0.8 overige baten en lasten	-309	-388	-452	-522
0.9 vennootschapsbelasting	-	-	-	-
totale lasten	-16.363	-15.546	-15.378	-15.376
baten per taakveld:				
0.2 burgerzaken	460	460	460	460
0.3 beheer overige gebouwen en gronden	79	79	79	79
0.4 overhead	277	277	277	277
0.5 treausry	963	808	798	799
0.61 OZB-woningen	5.603	5.603	5.603	5.603
0.62 OZB niet-woningen	1.751	1.751	1.751	1.751
0.7 algemene uitkering	54.884	55.008	53.366	53.335
0.8 overige baten en lasten	113	82	86	92
totale baten	64.130	64.068	62.419	62.395
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**47.767**	**48.522**	**47.041**	**47.019**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-3.792	-1.669	-2	-2
0.10 Onttrekking reserves	3.995	651	499	411
Saldo resultaatbestemming	**203**	**-1.019**	**497**	**408**
Resultaat programma	47.970	47.503	47.538	47.428

3.2 Programma 1: Veiligheid

Inleiding

Het programma Veiligheid bestaat uit de taakvelden integrale aanpak in het kader van vroegsignalering, preventie, handhaving en een gezamenlijke aanpak binnen het veiligheidshuis Parkstad.

We streven naar een zo groot mogelijke veiligheid van de inwoners van Beekdaelen, zowel feitelijk (objectieve veiligheid) als in de beleving (subjectieve veiligheid). Een streven waar wij met andere veiligheidspartners en onze burgers samen voor aan de lat staan. De eigen verantwoordelijkheid speelt op allerlei vlakken als het gaat om bij-voorbeeld overlast, zwerfafval, burenruzie en verkeersoverlast; en ook in de sfeer van oplettendheid in de eigen buurt ter voorkoming van brand of woninginbraak. Onze rol in het realiseren van veiligheid is die van facilitator en stimulator, en indien nodig pakken we een corrigerende rol op samen met politie en justitie.

Ten aanzien van de georganiseerde criminaliteit werken wij intensief samen met andere partners binnen het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum). Het RIEC heeft het Integraal OndermijningsBeeld voor Beekdaelen opgesteld. De meest voorkomende vormen van georganiseerde criminaliteit in Beekdaelen zijn hennepplantages, xtc-labs, witwassen van geld en drugsafval-dumpingen. Hiertegen treden wij integraal op door ons bestuursrech-telijk (handhavings)instrumentarium gericht in te zetten, daar waar mogelijk naast fiscale en strafrechtelijke maat-regelen. Het Integraal OndermijningsBeeld Beekdaelen en de informatie uit de gemeenschap brengt ons steeds meer in de positie betere beleidskeuzes te maken op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Global Goals - Veiligheid:
Vanuit Veiligheid wordt met name gewerkt aan GG 16: vrede, veiligheid en rechtvaardigheid. De voor-nemens ten aanzien van ondermijning, handhaving, georganiseerde criminaliteit en de samenwerking met partners als de regionale driehoek en het veiligheidshuis zijn hierop gericht. Daarnaast leveren deze voornemens ook een bijdrage aan GG 1 om steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam te maken.

3.2.1. Wat willen we bereiken

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij gaan ervoor zorgen dat de bereikbaarheid en aanspreekbaarheid van de wijkagent vergroot wordt en dat het voor iedereen eenvoudig is om contact te leggen.
- Wij hebben oog voor ondermijnende criminaliteit.
- Wij ontwikkelen samen met de samenleving, betrokken instanties en de lokale driehoek een aanpak om ondermijnende criminaliteit integraal aan te pakken.
- Wij ontwikkelen een veiligheidsbeleid voor een veilige leefomgeving met aandacht voor het harmoniseren van regels en handhaving inclusief inzet van handhavers.

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' is het volgende doel verwoord:

- Wij geven meer aandacht aan sociale veiligheid.

3.2.2. Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Voor dit programma zijn de volgende beleidsindicatoren van toepassing

Nr.	Beleidsindicator	Toelichting	Gemeente	Score
1.	Verwijzingen Halt	Omschrijving: Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. Bron: Bureau Halt Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	87 122
2.	Jongeren met delict voor de rechter	Omschrijving: Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Bron: CBS- Jeugd Jaar: 2015	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	1% 2%
3.	Winkeldiefstal	Omschrijving: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Bron: CBS – Diefstallen Jaar: 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	0,3 1
4.	Geweldsmisdrijven	Omschrijving: Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.). Bron: CBS – Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen Jaar: 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	2,3 3,5
5.	Diefstal uit woning	Omschrijving: Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners. Bron: CBS – Diefstallen Jaar: 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	3,3 2,0
6.	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Omschrijving: Het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners. Bron: CBS –Criminaliteit Jaar: 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	2,9 4,3

3.2.3. Wat gaan we daarvoor doen?

Om de doelstellingen die zijn vermeld onder het kopje 'wat willen we bereiken' te verwezenlijken, voeren wij een aantal projecten en activiteiten uit. Deze projecten en activiteiten zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma danwel betreffen ingezet beleid dat door de gemeente gecontinueerd wordt.
Voor zover de projecten en activiteiten leiden tot aanvullende kosten is het bedrag van die kosten vermeld achter het project of de activiteit.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

- We bevorderen het ondermijningsbewustzijn
  Wij bevorderen het ondermijningsbewustzijn in onze eigen organisatie en daartoe gaan we ook in 2021 voorlichting en training geven, zodat medewerkers (meer) alert worden op de steeds groter wordende verwevenheid tussen de zogeheten onderwereld en bovenwereld.

- We pakken handhavingsknelpunten aan.
  Dit betekent dat wij in samenwerking met onder meer politie en het RIEC gerichte acties in 2021 gaan uitvoeren.

- We intensiveren de regionale samenwerking met de regionale driehoek. Daartoe vindt regelmatig overleg in de gemeente Beekdaelen en met de omliggende gemeenten plaats. Het spreekt voor zich dat de politie (bijvoorbeeld inzet wijkagenten) en OM hierbij een eigen verantwoordelijkheid hebben voor wat betreft de inzet van mens en middelen. Ons streven is erop gericht om gezamenlijke prioriteiten te stellen, zodat mens en middelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

In regionale samenwerking met de driehoek is een gemeenschappelijk beleidskader ontwikkeld op het niveau van de driehoek met één bestuurlijk geluid richting politie en OM. Dit beleidskader vormt de basis voor de in 2020 vastgestelde kadernota integrale veiligheid 2020-2023. In 2020 is de uitvoering van deze kaders uitgewerkt in het (wettelijk verplichte) VTH-plan. In dit plan is de wijze bepaald waarop respectievelijk welke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke omgeving worden uitgevoerd. Zowel de raad als onze inwoners zijn betrokken bij de totstandkoming (burgerparticipatie) van dit plan. Besluitvorming door de Raad vindt in eerste kwartaal van 2021 plaats. De bestuurlijke keuzes hebben financiële gevolgen voor 2021 en de volgende jaren. Ten aanzien van de uitvoering van de handhavingstaken is er sprake van beperkte capaciteit ten opzichte van het aantal Fixi meldingen en de omvang van de gemeente.

- We zetten het bestuurlijk instrumentarium actief in en hebben specifiek aandacht voor ondermijning in het buitengebied. In 2019 en 2020 zijn samen met de politie, het OM en de belastingdienst afspraken gemaakt over prioritering in de bestuurs- en strafrechtelijke aanpak. De uitvoering wordt ook in het jaar 2021 gecontinueerd.

- We bevorderen burgerparticipatie om samen ondermijning aan te pakken. Daartoe zullen wij in 2021 met onder meer de wijkagenten en boa's (alsook ondernemers) gerichte acties ondernemen, zowel in- als buiten de kernen van Beekdaelen.

Tot slot en voor de volledigheid een aanvulling van (overige) acties die in relatie tot bovenstaande activiteiten in gang zijn gezet.

- Het bevorderen van het ondermijningsbewustzijn bij bestuur, personeel en inwoners.
  De acties en activiteiten die wij hiervoor inzetten dan wel continueren zijn themasessies raad, training voor bestuurders en medewerkers, het opstellen van een themakrant veiligheid in Beekdaelen, de implementatie van de applicatie 'Digitale Opsporing' en het activeren van de ondermijningsapp.

- Het benoemen en aanpakken van handhavingsknelpunten binnen de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit.
  De acties en activiteiten die wij hiervoor inzetten zijn de integrale Acties/activiteiten:
  integrale aanpak Ondermijning in het Buitengebied, de integrale aanpak van de Beekstraat en de controle van bedrijfsgebouwen op drugscriminaliteit.

- Het intensiveren van de (integrale) aanpak van de georganiseerde criminaliteit binnen onze (politie)regio SVBBL.
  De acties en activiteiten die wij hiervoor inzetten dan wel continueren zijn: #Hennep Aanpak Parkstad, gezamenlijke uitvoering Integraal Ondermijnings Beeld(en), integrale aanpak Woonwagencentra, invoeren Ondermijningstafel, Keurmerk Veilig Ondernemen, meldpunt ondermijning, herziening/aanscherping OOV-beleid.

3.2.4. Wat gaat het programma kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden.

Veilgheid (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
lasten per taakveld:				
1.1 crisisbeheersing en brandweer	-2.369	-2.438	-2.507	-2.507
1.2 openbare veiligheid	-651	-652	-655	-655
totale lasten	-3.020	-3.090	-3.162	-3.162
baten per taakveld:				
1.1 crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 openbare veiligheid	56	56	56	56
totale baten	56	56	56	56
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**-2.964**	**-3.034**	**-3.107**	**-3.107**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-3	-3	-3	-3
0.10 Onttrekking reserves	24	24	24	24
Saldo resultaatbestemming	**21**	**21**	**21**	**21**
Resultaat programma	**-2.944**	**-3.014**	**-3.086**	**-3.086**

Besluitvorming over het beleidsplan VTH vindt in het eerste kwartaal van 2021 door de Raad plaats.
De bestuurlijke keuzes hebben financiële gevolgen voor 2021 en de volgende jaren.

3.3 Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat bestaat uit de taakvelden: verkeer en vervoer, parkeren en openbaar vervoer.

Binnen dit programma worden alle aspecten die betrekking hebben op mobiliteit en bereikbaarheid opgenomen. Hierbij speelt het aspect van veiligheid en leefbaarheid een grote rol. Vanuit de Mobiliteitsvisie wordt invulling gegeven aan de ambities op dit terrein en vanuit contacten met inwoners, scholen en ondernemers wordt invulling gegeven aan verbeteringen.

Op het gebied van Water wordt na vaststelling van het GRP uitvoering gegeven aan de daarin opgenomen projecten en staat het oplossen van wateroverlast problemen hoog op de agenda.

Verkeer

In 2019 is een nieuw mobiliteitsplan opgesteld. Dit nieuwe Mobiliteitsplan 2020-2030 biedt voor de komende 10 jaar de hoofdlijnen van het beleid ten aanzien van verkeersstructuren, verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Daarbij is nadrukkelijk een link gelegd met het thema leefbaarheid (leefbaarheid gaat boven bereikbaarheid). In dit plan zijn de ambities van de gemeente omschreven en wordt op hoofdlijnen aangegeven waar de gemeente de komende jaren vooral op wil inzetten om de balans tussen leefbaarheid en bereikbaarheid optimaal te faciliteren. Daarnaast worden in het plan op hoofdlijnen uiteengezet hoe moet worden omgegaan met een aantal specifieke thema's.

Vervoer

Veilige bereikbaarheid van de dorpen in Beekdaelen vinden we een must. Wandelen en fietsen willen we bevorderen, dus dat moet veilig kunnen. Zeker naar scholen en bedrijven zorgen we daarom dat fiets- en wandelpaden op orde zijn en waar nodig nog gerealiseerd worden. In de wijken ontmoedigen we autoverkeer door middel van een passende weginrichting en een goede routering van doorgaand verkeer. We werken de komende periode bovendien aan een verbeterde ov-bereikbaarheid onder andere door betere verbindingen naar onderwijsinstellingen en zorginstellingen in de regio. Aanvullend daarop wordt de inzet van alternatieve vormen als de Wensbus uitgebreid. Daarbij onderzoeken we ook of er andere concepten, bijvoorbeeld met hulp van vrijwilligers, mogelijk zijn. Vooral het bereikbaar houden van voorzieningen binnen en buiten de gemeente voor ouderen blijft een terugkerend punt van aandacht.

Openbaar vervoer

Bereikbaarheid van de dorpen met het openbaar vervoer (ov) is belangrijk voor met name ouderen en voor de schoolgaande jeugd. Het aanbod van het openbaar vervoer wordt echter veelal te beperkt gevonden (de dorpen met een station vormen hierop een uitzondering). Er zijn te weinig goed bereikbare bushaltes, de frequentie is te laag en nachtbussen ontbreken. Bovendien is het vanuit verschillende dorpen niet mogelijk om zonder overstap in de nabijgelegen steden te komen. De Wensbus en belbus worden als een goede aanvulling op het reguliere openbaar vervoer gezien, maar deze voorziet nu nog niet in de vervoersbehoefte van de volledige toekomstige gemeente.

Auto

De autobereikbaarheid van meerdere dorpen hangt samen met de aanleg van de Buitenring Parkstad Limburg. Hoe de Buitenring de bereikbaarheid daadwerkelijk gaat beïnvloeden is nog niet met zekerheid te zeggen. In sommige dorpen verwacht men een verbeterde bereikbaarheid met de auto, in andere verwacht men een verslechtering. De effecten van de Buitenring kunnen aanleiding zijn voor aanpassingen aan de hoofdstructuur. Een gedeelde zorg is het ontstaan van nieuwe sluiproutes door de dorpen ten gevolge van de Buitenring. Wij zullen hier blijvend aandacht aan moeten besteden waarbij leefbaarheid en veiligheid van de kernen voorop zal blijven staan.

Fiets

De gemeente wil fietsen stimuleren, o.a. door het realiseren van goede verbindingen. Naast mobiliteit en duurzaamheid wordt hiermee ook de vitaliteit en gezondheid bevorderd.

Global Goals - Verkeer:
Vanuit Verkeer wordt met name gewerkt aan GG 11 om steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam te maken. We bieden daarbij iedereen toegang tot een verkeers- en vervoerssysteem, dat we steeds verder verduurzamen en qua verkeersveiligheid verbeteren. We stimuleren schone manieren van vervoer zoals lopen, fietsen, voertuigdelen en elektrisch vervoer.

Waterstaat

Het thema wateroverlast zal prominent op de agenda blijven staan en is verankerd in het GRP. Nog steeds is de situatie dat er bij hevige regenval in sommige kernen wateroverlast kan optreden. Ook in het kader van landschappelijke ontwikkeling dient er aandacht te zijn voor het veranderende klimaat en de consequenties die dat heeft voor waterbeheer en riolering. Die klimaatverandering noopt ons tot een antwoord op de vraag welke de aanwezige wateropgaven en opgaven in het kader van de verdroging en hittestress van ons landschap zijn. Wat deze opgaven betreft worden in samenspraak met het Waterschap Limburg, de provincie en de diverse regio's knelpunten in kaart gebracht, beleidsmatig vertaald en in concrete (stimulerings)maatregelen omgezet.
Ook de burgers en bedrijven in Beekdaelen hebben een rol in het oplossen van de bovenstaande uitdagingen. Ieders verantwoordelijkheid is beschreven in het nieuwe GRP Beekdaelen (2021-2024). Het oplossen van de wateroverlast is prominent opgenomen in het GRP. Ook buiten het GRP om worden via de motie van 7 juli 2020 kleine maatregelen opgepakt om wateroverlast te beperken.

Global Goals - Water
In 2050 moeten alle gemeenten klimaatbestendig zijn. Dat vraagt van Beekdaelen een actieve inzet waarbij onder meer de dimensionering van de riolering en het omgaan met verharding in de bebouwde omgeving geagendeerd moeten worden. Ook in het buitengebied is waterbeheer van belang.
Erosie kan wateroverlast vergroten. Hiervoor bestaat, ook van de kant van de landbouw, aandacht. Het waterbeheer en de versterking van de groen-blauwe structuur van de gemeente biedt kansen voor nieuwe coöperatieve verbanden, gericht op versterking van het landschap in samenhang met andere opgaven, zoals de energietransitie.

De volgende global goals zijn van toepassing:
6. Clean Water en Sanitation,
9. Industry, innovation and infrastructure
13. Climate action
14. Life below water

3.3.1. Wat willen we bereiken

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij zorgen voor een goede en veilige bereikbaarheid van voorzieningen tussen de dorpen en in de regio.
- Wij ontmoedigen autoverkeer door middel van een passende weginrichting en een goede routering van doorgaand verkeer.
- Wij optimaliseren het openbaar vervoer
- Wij gaan de Wensbus uitbreiden
- Wij zorgen voor alternatieve vervoersmogelijkheden.
- Wij gaan klimaat adaptieve maatregelen doorvoeren in combinatie met herstel en versterking van het karakteristieke landschap.
- Wij leggen de focus op gescheiden waterafvoer en vasthouden van water.
- Wij versterken samen met de inwoners de verkeersveiligheid in en tussen de dorpen.
- Een robuust en veilig watersysteem waarbij we zowel de kans op wateroverlast als ook droogte en hittestress zoveel mogelijk beperken.

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij ontwikkelen vernieuwende vervoersconcepten als vervolg op de eerste fase van elektrisch rijden
- Wij zorgen voor bereikbaarheid voor iedereen
- Wij zorgen voor een goede laadinfrastructuur (in de openbare ruimte)
- Wij zorgen voor een uniform verkeersbeleid met aandacht voor o.a. 30 km/u binnen de bebouwde kom, een gereduceerde rijsnelheid (50 of 60 km/u) net buiten de dorpen.
- Wij zorgen voor een uniforme weginrichting en goede controle en handhaving.
- We willen meer aandacht schenken aan de kwetsbare weggebruikers (voetgangers en fietsers).
- We willen meer veilige fietspaden tussen en binnen de dorpen. Bij de bestaande fietspaden moet de veiligheid verbeterd worden. Hierbij kan gedacht worden aan sociale veiligheid én verkeersveiligheid.
- Wij zorgen voor een goede doorstroming van autoverkeer door de dorpen.
- Wij willen vrachtverkeer en tractoren, zoveel mogelijk weren uit de dorpskernen
- Wij verminderen het sluipverkeer in de dorpen door middel van verkeer beperkende maatregelen
- We willen dorpen autoluw maken.
- Wij gaan voor een verbeterde controle op en handhaving van rijsnelheden, door politie en Boa's
- Wij willen meer parkeerplaatsen realiseren om overlast door rondrijdende auto's te verminderen. Hierbij hanteren we de vigerende CROW-normen t.a.v. laadpalen voor elektrische voertuigen
- Wij zorgen voor Veilige aanrijroutes en parkeerroutes rond scholen

- We willen beter onderhoud en toegankelijkheid van trottoirs vanwege de verkeersveiligheid van ouderen en mindervaliden (rollators en rolstoelen).
- We zorgen voor een betere gladheidsbestrijding
- We realiseren meer bushaltes en frequentere verbindingen vanuit de dorpen, rechtstreeks naar de omliggende steden;
- We willen de Wensbus laten groeien met de gemeente en deze op meerdere plekken in de gemeente inzetten;
- We gaan meer aandacht geven aan wegen die worden stuk gereden door landbouwverkeer (bietentransport) en onderzoek of kosten verhaald kunnen worden.
- We ondersteunen burgerinitiatief om met vrijwilligers (elektrisch) openbaar vervoer te gaan verzorgen, eventueel met eigen auto's;
- We beperken afstromend water van de plateaus, bijvoorbeeld door retentiebekkens op agrarische grond;
- We stimuleren het afkoppelen van hemelwater van de riolering;
- We verwijderen verharding, zowel in de publieke ruimte (dorpen en wijken) als in tuinen.
- We stimuleren het verwijderen van verharding en het aanleggen van groen;
- We gaan meer groen en blauw aanleggen, zoals vijvers, bomen/struiken, groene daken
- Wij geven meer aandacht aan verkeersveiligheid.

3.3.2. Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Voor dit programma zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

3.3.3. Wat gaan we daarvoor doen?

Om de doelstellingen die zijn vermeld onder het kopje 'wat willen we bereiken' te verwezenlijken, voeren wij een aantal projecten en activiteiten uit. Deze projecten en activiteiten zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma dan wel betreffen ingezet beleid dat door de gemeente gecontinueerd wordt.
Voor zover de projecten en activiteiten leiden tot aanvullende kosten is het bedrag van die kosten vermeld achter het project of de activiteit.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

Verkeer
Vanuit de Mobiliteitsplan 2020-2303 worden de volgende activiteiten met prioriteit uitgevoerd:
1. Het verbeteren van de schoolzones;
2. Het verbeteren van de schoolthuisroutes;

In 2020 zijn de knelpunten hiervoor in beeld gebracht en in 2021 zal gestart worden met de aanpak van die knelpunten. Hiervoor kunt u een seperaat raadsvoorstel tegemoet zien.
Voor de schoolthuisroutes in Beekdaelen voert de gemeente regulier (4x per jaar) overleg met de politie, VVN, de fiets- en wandelbond en andere betrokken partners overleg met de scholen en heeft vanuit die overleggen een inventarisatie gemaakt van de knelpunten. Het betreft circa 25 knelpunten verspreid door de gemeente met gevaarlijke wegen, kruispunten en oversteeklocaties. In 2021 willen we de belangrijkste knelpunten verbeteren en daarmee bijdragen aan de verkeersveiligheid van deze kwetsbare groep verkeersdeelnemers.

Tevens willen we in 2021 starten met de planontwikkeling voor verbeteringen aan de verkeersstructuur. Het gaat daarbij om een verbeterde inrichting van hoofdwegen, aanleg van 30 km/u zones en aanpassing van wegen buiten de bebouwde kom. Daarvoor dient het nodige veldonderzoek (tellingen, kentekenonderzoeken) plaats te vinden. De planontwikkeling moet daarbij leiden tot een uitvoeringsplan.

In 2020 is uitvoering gegeven aan de moties van uw raad met betrekking tot de veiligheid van de fiets- en wandelpaden. Het betreft niet de verkeersveiligheid, maar de veiligheid vanwege de kwaliteit van de paden. Er heeft onderzoek plaats gevonden door de uitvoering van inspecties, een analyse van de Fixi meldingen en een enquete die is uitgevoerd via de website. Het was de bedoeling om het laatste onderzoek middels gesprekken met inwoners en ondernemers uit te voeren, maar vanwege de Covid maatregelen is gekozen voor een enquete. Uit alle drie de onderzoeken zijn dezelfde locaties gebleken waar de kwaliteit conform de inspectie niet goed is en waar inwoners en ondernemers hetzelfde aangeven. Op deze locaties is de kwaliteit als D (Slecht/Verloedering).
Vooruitlopend op het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte, waar voorgesteld wordt om voor verhardingen te kiezen voor harmonisatie van het kwaliteitsniveau C (Sober/Matige uitstraling) zoals gehanteerd door de voormalige gemeenten, willen we in 2021 deze locaties verbeteren van D naar C. Hiervoor kunt u een seperaat raadsvoorstel tegemoet zien.

Voor bovenstaande activiteiten zijn financiele middelen benodigd die middels een separaat voorstel aan uw Raad worden voorgelegd. Het betreft middelen voor de volgende aspecten;

1. Het verbeteren van de schoolzones;
2. Het verbeteren van de schoolthuisroutes
3. Het verbeteren van het gemeentelijk fietsnetwerk;
4. Planontwikkeling verkeersstructuur;
5. Uitvoering verbeteringen verkeersstructuur.
6. Veiligheid (kwalitatief) fiets- en wandelpaden

Water en riolering

De water- en riolering gerelateerde maatregelen zijn opgenomen in het GRP 2021-2024. Hierbij ligt de komende jaren de nadruk op het aanpakken van bestaande wateroverlastlocaties. Hierbij maakt droogte en hittestress bestrijding deel uit van alle toekomstige projecten en ontwikkelingen. Hiervoor is integrale afstemming met de disciplines Groen, Wegen en Verkeer noodzakelijk.

Projecten ten behoeve van continuering van staand beleid

- **Inspanningsverplichting Buitenring (eenmalig 116.000)**

In de bestuursovereenkomsten van 2009 en 2013 die zijn afgesloten in het kader van de realisatie van de Buitenring is ten laste van de Parkstadgemeenten, een inspanningsverplichting (ook opbrengend vermogen genoemd) opgenomen. Voor de deelnemende gemeenten bedraagt deze 10 miljoen euro. Voor de gemeente Beekdaelen gaat het hierbij om 300 duizend euro. In het najaar van 2019 is door de Parkstad gemeenten aangaande de afwikkeling van de BPL een bod aan de Provincie gedaan van 10 miljoen euro inclusief de bijdrage van Brunssum. Inmiddels is bekend dat de Provincie uitgaat van een bijdrage van 12,7 miljoen euro. Om dit bedrag te kunnen dekken is er naar rato een bedrag per gemeente extra benodigd. Voor Beekdaelen betekent dit een aanvullende bijdrage van 116 duizend euro.

- **Onderzoek verkeersmaatregelen (eenmalig 50.000)**

Wij verwijzen naar de toelichting onder “verkeer” hiervoor.

3.3.4. Wat gaat het programma kosten?

Verkeer, vervoer en waterstaat (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
lasten per taakveld:				
2.1 verkeer en vervoer	-4.651	-4.439	-4.440	-4.450
totale lasten	-4.651	-4.439	-4.440	-4.450
baten per taakveld:				
2.1 verkeer en vervoer	70	70	70	70
totale baten	70	70	70	70
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**-4.581**	**-4.370**	**-4.370**	**-4.380**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-776	-776	-776	-776
0.10 Onttrekking reserves	1.492	1.296	1.280	1.280
Saldo resultaatbestemming	**716**	**520**	**504**	**504**
Resultaat programma	**-3.866**	**-3.850**	**-3.866**	**-3.876**

3.4. Programma 3: Economie en recreatie

Inleiding

Het programma Economie en Recreatie bestaat uit o.a. de taakvelden: economische ontwikkeling, fysieke bedrijfsinfra¬structuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen, economische promotie, vrijetijdseconomie, (openlucht) recreatie en openbaar groen.
BBinnen onze gemeente hebben we een aantal economische pijlers van betekenis, die we willen ondersteunen en versterken. De landbouwsector en de toerisme- en recreatiesector gelden hierbij als voorbeeld. Daarnaast hebben we in de A76-zone twee bedrijventerreinen met een regionale uitstraling. Tot slot hebben we lokale economieën in de dorpen (en detailhandel en supermarkten in de grotere kernen) die bijdragen aan de leefbaarheid en vitaliteit, en die zorgen voor werkgelegenheid.

Beekdaelen is met haar landelijk karakter van grote waarde binnen het deels verstedelijkt Zuid-Limburgs landschap. Als groen gebied tussen twee verstedelijkte gebieden is de gemeente een zeer belangrijke schakel in de ecologische verbinding tussen het Heuvelland en Nationaal Park De Meinweg. Beekdaelen bevindt zich, met haar groene landschappelijke omgeving, in de unieke situatie om een grote rol te kunnen spelen in het herstel van biodiversiteit en bodemvitaliteit. Veel mensen zijn in de loop der tijd verder van de maatschappij komen te staan. Daarbij is de aandacht voor de leefomgeving en daarmee het groen steeds verder afgenomen. Dit vertaalt zich onder andere in een toename van versteende tuinen, zwerfvuil in het openbare groen etc. Het is belangrijk dat er bewustzijn ontstaat bij burgers over de gevolgen van deze ontwikkeling en welke bijdrage zij kunnen leveren om het tij te keren. Op basis van de bovenstaande feiten is de zoektocht ontstaan naar een geïntegreerde aanpak voor zelfsturing en de aanpak van de geschetste problematiek. Hieruit is een visiedocument ontstaan in de vorm van Beekdaelen B(l)oeit.

Economie

Beekdaelen bouwt qua Economie aan een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en streeft daarbij naar verduurzaming van de economie en de samenleving als geheel. In Beekdaelen zijn circa 3.800 ondernemers van groot tot klein, dit is zichtbaar in alle activiteiten binnen de gemeente en op de bedrijventerreinen. Hoogwaardige bedrijventerreinen en bedrijvigheid, recreatie en toerisme, duurzame landbouw zijn relevante economische pijlers voor Beekdaelen. De energietransitie en de omslag naar een circulaire economie bieden aanvullende kansen voor de economische ontwikkeling. De gebiedsontwikkeling rond de A76 kan aangegrepen worden voor zowel het verwezenlijken van economische doelen als duurzaamheidsdoelen. Het lokalisme, de kracht van de groen economie, herleidbare ketens en het versterken van geografische clusters zijn verwerkt in van Geul tot Geleenbeek. Daarbij zijn niet gemeentegrenzen leidend, maar de samenwerkingsverbanden.

Recreatie

Met betrekking tot Recreatie willen we meer ruimte scheppen voor behoud en ontwikkeling van natuur en land¬schap in combinatie met extensieve vormen van recreatie. Daarnaast zetten we in op het op een duurzame wijze behouden en met elkaar verbinden van historisch waardevolle cultuurhistorische objecten, landschappen, natuur en vergezichten in het buitengebied, alsook de vergroening van de kernen, door het op duurzame wijze vervlech¬ten van de groenstructuur in het buitengebied en de kernen. Hierbij gaat kwaliteit voor kwaliteit

In mei 2020 is de visie Vrijetijdseconomie (VTE) Zuid-Limburg 2030 door de raad vastgesteld. Inmiddels is de visie door alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. De visie VTE verwoord hoe de 16 Zuid-Limburgse gemeenten gezamenlijk willen werken aan een toekomstbestendige toeristisch recreatieve bestemming Zuid-Limburg.
De visie VTE biedt Beekdaelen kansen op o.a. het gebied van behoud en ontwikkelen van het landschap, het positioneren van Beekdaelen (extensief toerisme), onontdekte parels op de kaart te zetten en de toeristisch recreatieve infrastructuur verder te optimaliseren (fietsen, wandelen en paarden). De visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg en het uitvoeringsprogramma Middengebied Zuid-Limburg (programmalijn Toerisme van de Toekomst) sluiten op elkaar aan en vormen het kader bij een verdere uitwerking.

Global Goals – Economie en recreatie
Om toekomstbestendig te kunnen zijn, moet Beekdaelen zich duurzaam ontwikkelen: met aandacht en balans voor en tussen mensen, milieu en economie. Duurzaamheid, waarbij de vrijetijdseconomie met respect voor de mens (de eigen inwoner en de bezoeker) en omgeving wordt ontwikkeld, is een voorwaarde om als sector op de lange termijn levensvatbaar te blijven.

Een duurzame vrijetijdseconomie richt zich onder andere op de volgende Global Goals.
Goede gezondheid en welzijn (goede recreatieve voorzieningen en een aantrekkelijk landschap waar ook de eigen inwoners van profiteren, buitenrecreatie, o.a. fietsen en wandelen). Eerlijk werk en economische groei (voldoende werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en nieuwe inwoners). Duurzame steden en gemeenschappen (vitale, gezonde en leefbare kernen met voldoende voorzieningen). Leven op het land (de instandhouding, bescherming en ontwikkeling van het landschap, erfgoed en cultuur en regionale producten).

Global Goals – Natuur en landschappen
Dit beleidsveld raakt heel veel Global Goals maar de meest relevante en evidente zijn hier opgenomen.

GG2: Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw.
Hier dragen de in de begroting genoemde projecten/initiatieven als verduurzamen agrarische bedrijven, ruimte bieden aan grondgebonden landbouw en vernieuwend initiatief zoals Herenboeren, voedselbossen, nieuwe teelten; stimuleren van korte ketens en streekproducten (GG 8) en agrarisch natuurbeheer (GG 15) aan bij.

GG11: Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam
Hier dragen de projecten initiatieven als Groene Vingers, landschappelijke en ecologische verbinding tussen bebouwde omgeving en buitengebied, speelnatuur en groene speelplaatsen aan bij.

GG12: Duurzame consumptie en productie
Bevorderen biologische landbouw, terugdringen chemische bestrijdingsmiddelen, hergebruik groenafval, sluiten grondstoffenkringlopen in het gebied zijn initiatieven/projecten die een nadere uitwerking dienen te krijgen en vervolgens een vertaling in de begroting.

GG13: Aanpak van klimaatverandering
Het in de begroting opgenomen project m.b.t. verbetering bodem-biodiversiteit draagt bij aan een goed functionerend bodem-watersysteem (GG 15). Verder speelt in dit kader het behoud van bestaande bossen en aanplant van nieuwe bomen en landschapselementen (GG 15).

GG15: Beschermen en duurzaam gebruik ecosystemen, bossen en biodiversiteit
In de begroting is opgenomen: Herstel bodembiodiversiteit door verhoging van organisch stofgehalte in bodem. Aanleg en herstel van bloem- en kruidenrijke bermen door o.a. ecologisch groenbeheer en maaibeleid.

Tenslotte zorgt de gemeente al sinds vele jaren via het IKL voor natuureducatie en natuur(werk)dagen voor scholen (GG 4) en vrijwilligersorganisaties.

Global Goals – Openbaar groen
Groen binnen onze leefomgeving levert veelal onbewust een bijdrage aan onze gezondheid, klimaatadaptatie en duurzaamheid.

3.4.1. Wat willen we bereiken

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord:

- We ontwikkelen één contactpunt voor ondernemers.
- We gaan het inkoopbeleid op het gebied van lokale ondernemers verder uitwerken in een uitvoeringsplan. Herijken inkoop- en aanbestedingsbeleid met aandacht voor inkoop bij lokale en regionale ondernemers.
- We gaan meer samenwerken in de ontwikkeling van de A-76-zone.
- We gaan versterkt in overleg met de inwoners en het MKB waar nodig en we gaan ons waar mogelijk. inspannen om bepaalde diensten te behouden of aan te trekken voor het dorp.
- We gaan in Beekdaelen nog actiever werken aan een samenhangend goed onderhouden landschappelijk geheel, waar rust, kleinschaligheid en ruimte de boventoon voeren (van Geul tot Geleenbeek).
- We realiseren goede verbindingen in het landschap zoals de Leasure Lane en de Beekdaelen Route.
- We onderhouden het landschappelijke karakter van de dorpen met meer betrokkenheid met ondernemers zoals opgenomen in Beekdaelen B(l)oeit.
- We ontwikkelen bedrijventerreinen op schaal van Beekdaelen en gaan daar werk met werk maken.
- We ondersteunen de lokale economieën o.a. 'Koop in Beekdaelen'.
- Van Geul tot Geleenbeek cluster
- Ondernemers verbinden

In de strategische visie 'Leven en werken in het landschap' zijn de volgende doelen verwoord:

Onder de investeringslijn 'duurzame economische ontwikkeling':
- We bevorderen een attractief lokaal ondernemingsklimaat en vergroten de arbeidsparticipatie;
- We realiseren hoogwaardige bedrijventerreinen en concentratie van bedrijvigheid (op de juiste plek), met een excellente multimodale bereikbaarheid. Dit o.a. door een goede aansluiting van de A76 / Buitenring Parkstad Limburg op bedrijvencomplex Chemelot, herstructurering van de stationsomgevingen en de ontwikkeling van 'smart mobility'-concepten;
- We leveren een wezenlijke bijdrage aan de energietransitie door energieopwekking in de bebouwde omgeving, langs infrastructuur en waar passend in de groene ruimte.
- Onder de investeringslijn 'landschappelijke ontwikkeling als kans voor lokale en regionale opgaven':
- We ontwikkelen een duurzame groene as van de Geleenbeek naar de Roode Beek, van Schimmert via Schinnen naar Schinveld tot (grensoverschrijdend) Selfkant en Gangelt;
- We gaan nieuwe allianties aan voor beheer en onderhoud van het landschap;
- We ontwikkelen een verdienmodel door natuur en groen te koppelen aan bijvoorbeeld zorg, toerisme en duurzame landbouw.
- Het landschap als leefgebied voor flora en fauna: Hierbij spelen onderwerpen als vergroten (bodem)biodiversiteit, ecologische verbindingen, bescherming natuurgebieden, ecologisch bermbeheer, natuur inclusieve landbouw.
- Een gezond landschap: Hierbij spelen onderwerpen als gezond voedsel, sport- en recreatie, een leven lang bewegen, re-integratie en herstel.
- Een robuust landschap: Hierbij spelen onderwerpen als klimaatadaptatie, voorkomen wateroverlast, hittestress, CO2 opslag, sluiten kringlopen, duurzaamheid.
- Een aantrekkelijk landschap: Hierbij spelen onderwerpen als groenstructuur die doorloopt in de kernen, behoud en versterking van landschapselementen, landschappelijke inpassingen, kernkwaliteiten van het landschap.
- Het landschap als plek voor activiteiten: Hierbij spelen onderwerpen als goede ruimtelijke ordening, schaalgrootte, energie opwek, functies in balans met omgeving, groene economie, economische verbinding van Geul tot Geleenbeek.

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' zijn de volgende doelen verwoord:

- We zorgen voor de openbare ruimte
- We ontwikkelen duurzame landbouw
- We stimuleren klimaatadaptatie en waterbeheer
- We gaan de A76-zone door ontwikkelen
- We investeren in duurzaamheid, inclusief de AWACS-problematiek
- We investeren in de dorpseconomieën
- We stimuleren arbeidsparticipatie: iedereen doet mee
- We willen een circulaire economie als uitgangspunt bij ons handelen
- We willen de kwaliteit van landschap en natuur op peil houden
- We gaan voor groene kernen, gezondheidsbevordering en waterbeheer
- We positioneren het landschap als economische motor
- We verbeteren het vestigingsklimaat en de A76/Buitenring-zone

3.4.2. Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Nr.	Beleidsindicator	Toelichting	Gemeente	Score
1.	Functiemenging	Omschrijving: De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Bron: CBS BAG/LISA Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	39,7% 49,9%
2.	Vestigingen (van bedrijven)	Omschrijving: Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Bron: LISA vestigingenregister Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	146,6 147,3
3.	Banen	Omschrijving: Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Bron: LISA vestigingenregister Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	500,2 702,5

3.4.3. Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsontwikkelingen en kredietvoteringen aangekondigd in de kadernota 2021

- **Optimaliseren Wandelinfrastructuur (een uniform wandelroutenetwerk voor Zuid-Limburg, Knopen Lopen) (eenmalig 45.000)**
  Visit Zuid-Limburg heeft in 2017 het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een uniform wandelnetwerk met knooppunten, analoog aan het zeer succesvolle grensoverschrijdende fietsknooppuntensyteem. Bij het knooppuntennetwerk zijn wandelroutes met elkaar verbonden door genummerde knooppunten. Wandelaars worden hierdoor in de gelegenheid gesteld om een wandeling zelf samen te stellen, in het veld of via de digitale weg. Met het invoeren van het knooppuntennetwerk kan op eenvoudige wijze iedere denkbare (gethematiseerde) route worden uitgewerkt en ontstaat een systeem met maximale flexibiliteit. De wandelaar bepaalt zelf de lengte en de richting van de route. Knooppuntennetwerken bestaan al in diverse provincies: o.a. Gelderland, Zeeland, Noord-Brabant en dichter bij huis in Noord- en Midden Limburg. Ook de regio Aachen beschikt over een knooppuntensysteem waardoor grensoverschrijdende koppelingen mogelijk zijn. Wandelen is een populaire bezigheid, zowel voor de eigen inwoners als ook de bezoeker.

  De totale kosten zijn becijferd op 1,5 miljoen euro voor heel Zuid-Limburg. De provincie Limburg levert een bijdrage van 500 duizend euro. Het restant wordt verdeeld (op basis van aantal inwoners, routelengte en aantal knooppunten) over de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Start van de uitvoering is voorzien in 2021. Detailuitwerking vindt plaats onder supervisie van Visit Zuid-Limburg (Routebureau) in samenspraak me de provincie Limburg, de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en stakeholders en belangorganisaties. Zoals vermeld in de kadernota bedraagt het aandeel voor Beekdaelen 45 duizend euro.

- **Bodemvitaliteit (eenmalig 120.000)**
  De gemeente Beekdaelen hecht veel waarde aan het behoud en herstellen van de biodiversiteit in de bodem. Bodemdiversiteit draagt bij aan het behoud van levensprocessen en duurzaam bodemgebruik draagt bij aan een gezond ecosysteem, waarbij meer water en CO2 worden gebonden en de kwaliteit van het geteelde voedsel toeneemt.

De bodemkwaliteit is echter niet (of nauwelijks) systematisch vastgelegd of gekarteerd. Het is dus niet bekend óf en waar en in welke mate de bodemkwaliteit onder de maat is, en óf en waar behoefte en kansen aanwezig zijn voor verbetering van de bodemkwaliteit, en met welke (perceel-, bedrijf- of gebied specifieke) maatregelen die verbetering kan worden gerealiseerd.

Inmiddels is de Hogere Agrarische School opdracht verleend om de beschikbare aanwezige data te inventariseren. Deze inventarisatie dient inzicht te geven in:
(1) welke partijen/organisaties over deze data beschikken;
(2) hoe moeilijk/makkelijk deze data te verkrijgen zijn;
(3) wat voor soort data er te verkrijgen zijn;
(4) welke informatie deze data geven aangaande bodemkwaliteit en/of bodemgezondheid.

De inventarisatie zal worden gemaakt in de periode september 2020-februari 2021. Vanuit deze inventarisatie zullen vervolgens door de HAS concrete projectplannen worden opgesteld. Het opstellen van de projectplannen zal plaatsvinden in de periode februari 2021-juli 2021.
Vervolgens kan onder begeleiding en monitoring van de HAS tot uitvoering worden overgegaan.

Overige projecten

Economie

Samen met Streetwise gaan wij bekijken waar en hoe het ondernemerschap in onze kernen verder kan worden versterkt. Beekdaelen heeft andersoortige retailproblematieken dan veel andere Zuid-Limburgse gemeenten, zeker vergeleken met de stedelijke/verstedelijkte gemeenten in de Parkstadregio, maar ook Beekdaelen kampt met problemen in haar winkelgebieden in de grotere kernen, zoals Amstenrade/Oirsbeek, Nuth, Schinnen en Schinveld, en wellicht kan samen met Streetwise een vernieuwende aanpak van deze problemen worden beproefd, die afwijkt van de aanpak in de steden. Streetwise lost blokkades op die in een winkelgebied in de weg staan. Zij spreken zowel de taal van de vastgoedmarkt, de financier, de ondernemer als die van de overheid. Doordat ze zich opstellen als verbindende partij weten ze doorgaans uiteenlopende belangen weer samen te brengen om winkelgebieden weer toekomstbestendig te maken.

In geval van toestemming van hogere overheden en de regio Parkstad willen we met een soort van stratenmakelaars de retail-problematiek in de Stationstraat in Nuth gaan oppakken. We wilen bezien of de bestaande detailhandel hier kan worden gehandhaafd of dat de winkel-bestemmingen hier moeten worden omgekat naar andersoortige bestemmingen, zoals bijv. wonen. Medio 2019 is in de Parkstadregio het zgn. Uitvoeringsplan SVREZL vastgesteld. In het kader hiervan dient in Beekdaelen niet alleen te worden gewerkt aan de aanpak van de retail-problematiek in de Stationstraat in Nuth, maar ook aan:
- een maximale reductie van de plancapaciteit;
- een transformatie van vierkante meters overtollige winkelruimte;
- een afstemming met andere gebiedsopgaven, zoals wonen en leefbaarheid;
- het waar nodig toevoegen van nieuw ondernemerschap in winkelgebieden, waarvoor Beekdaelen medio 2020 een meerjarige verbintenis is aangegaan met het hierboven gememoreerde Streetwise.

De website koopinbeekdaelen.nl is een lokale google waarmee Beekdaelense bedrijven (m.n. MKB en ZZP) meer bekendheid krijgen. KoopinBeekdaelen.nl voorziet in een al langer bestaande behoefte om inwoners van Beekdaelen te ondersteunen in hun zoektocht naar de ins en outs van onze lokale bedrijvigheid, en met name van ons MKB (incl. ZZP). Want ofschoon het MKB zo'n 90% van onze bedrijvigheid uitmaakt, met zo'n 70% van onze werkgelegenheid, zit het MKB online sterk in de verdrukking. Volgens de initiatiefnemer van de website is zo'n 60% van het MKB niet toegankelijk via google en heeft 26% een zwakke eigen website. Via dit initiatief wordt in dit hiaat voorzien want het platform presenteert onze ruim 3.800 bedrijven en bedrijfjes alsmede al hun op internet beschikbare online informatie over bijv. bedrijfsspecifieke zaken, vacatures, corona-info, etc., aangevuld met algemene informatie over omzetontwikkelingen, innovaties, starters, opheffingen, etc.

Recreatie

Optimaliseren Fietsinfrastructuur
Voor Beekdaelen liggen er specifieke kansen om de toeristisch recreatieve fiets infrastructuur verder te optimaliseren en uit te breiden. Uitvoering wordt gegeven aan de realisatie van zowel de Leisure Lane alsook de Beekdaelenroute. Beide routes zijn letterlijk met elkaar verknoopt en versterken elkaar. Naar verwachting wordt de Beekdaelenroute in Q4 van 2020 geopend. Naar verwachting is de Leisure volledig gereed in december 2023. Upgrading van en/ of uitbreiding van toeristisch recreatieve fiets- en wandelpaden en recreatieve voorzieningen en de daarmee samenhangende financiële consequenties vormen onderdeel van het op te stellen 'integrale beleidsplan Openbare Ruimte'. Dit als onderdeel van het totale gemeentelijke fietsnetwerk.

Destinatiemarketing Beekdaelen
Het onderdeel destinatiemarketing wordt in samenspraak met Visit Zuid-Limburg en de ondernemers van de werkgroep recreatie en toerisme verder uitgewerkt. Het concept plan is op hoofdlijnen gereed. Wij streven ernaar uw raad het plan in Q1 van 2021 ter besluitvorming voor te leggen.

Oprichten van een sectorplatform Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg
Een toekomstbestendige bestemming Zuid-Limburg kan alleen gerealiseerd worden met een sectorbrede samenwerking in het netwerk vrijetijdseconomie. Opgave vanuit zowel de visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030 alsook het uitvoeringsprogramma Middengebied Zuid-Limburg is het creëren van een sectorplatform voor de vrijetijdseconomie. Het platform wordt gevormd door een samenwerking (fysiek en digitaal/ virtueel) met overheden, onderwijs en wetenschap, bedrijfsleven (brancheorganisaties) en burgers/ maatschappij (quattro helix), waar kennis, innovatie en experimenten samenkomen. Wij streven ernaar dat het sectorplatform medio 2021 operationeel is.

Erfgoed en herbestemming
De verwachting is dat de komende jaren steeds meer monumentale boerderijen, molens, kastelen en buitenplaatsen geheel of gedeeltelijk hun economische functies verliezen en leeg komen te staan. Daarnaast hebben we ook steeds vaker te maken met vrijkomende religieus en industrieel erfgoed. Enerzijds biedt dit kansen voor herbestemming met een toeristisch-recreatieve functie, wat bijdraagt aan de beleving van ons erfgoed. Anderzijds moet daarbij wel rekening worden gehouden met overaanbod van verblijfsaccommodaties, met het feit dat verbouw en onderhoud kostbaar is en dat de infrastructuur naar de erfgoedlocaties soms ongeschikt is voor (veel) autoverkeer en parkeercapaciteit.

Deze opgave vraagt, net als een aantal andere opgaven, regionaal gecoördineerd beleid vanuit verschillende beleidsvelden waaronder regionale economie, ruimtelijke ordening, landschap en erfgoedbeleid. Er zijn integrale afwegingen en principiële keuzes vanuit verschillende beleidsvelden nodig.

Het in 2019 afgeronde VER project (herbestemming erfgoed) heeft in 2020 geleid tot een provinciaal ErfgoedLab waarin kasteel Amstenrade als provinciale pilot is geselecteerd. In het ErfgoedLab komen diverse disciplines bij elkaar, waarin de gemeente participeert.

Natuur en landschappen

In de strategische visie van de gemeente Beekdaelen “leven en werken in het landschap” alsmede in het College uitvoeringsprogramma worden het landschap als de belangrijke kernwaarde van Beekdaelen gezien, die moet worden behouden en worden versterkt. Tevens wordt het landschap gezien als een kans op het genereren van recreatieve spin-off alsmede het ontwikkelen van innovatieve vormen van landbouw en landschapsbeheer. In 2021 zal het landschapsplan ter vaststelling aangeboden worden aan de gemeenteraad. Het proces daartoe start in het najaar van 2020. In het in 2021 vast te stellen landschapsplan zal gemeentelijk beleid worden opgesteld voor behoud en versterking van landschap, natuur en biodiversiteit; Verder wordt er ingezet op beschermen van waardevolle landschappen en ecologische verbindingszones; herstel van groene en blauwe landschapselementen ook in agrarisch gebied.

Het landschapsplan staat niet op zichzelf. Er zijn veel interne en externe stakeholders die betrokken zijn bij het landschap, overlappende thema’s en raakvlakken met diverse onderwerpen. Het landschap is uiteindelijk de plek waarin de ruimte gevonden dient te worden voor alle activiteiten.
Dwars door het landschapsplan loopt de andere aanpak die de gemeente Beekdaelen in het kader van het thema Governance op dit vlak voor ogen heeft. We willen met de visie Beekdaelen Bloeit komen tot een vermaatschappelijking van het landschap, niet alleen voor, maar vooral ook met en door de burger.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

- We maken een visie op het behoud en herbestemming van het monumentaal erfgoed
  Daartoe zijn we, met enige vertraging door de coronacrisis, in 2020 gestart met een opdrachtomschrijving voor een integrale beleidsvisie uit om te kunnen sturen op behoud en een breed gedragen herbestemming van het monumentale erfgoed, waarbij zowel het erfgoed zelf als ook de omgevingswaarde van het erfgoed positief worden ondersteund. Door stimulering van een goede ruimtelijke en economische herbestemming blijft erfgoed behouden. De kosten bestaan uit externe begeleiding en advies, communicatie- en publicatiekosten (o.a. korte film t.b.v. burgerparticipatie).

  Daarnaast participeren wij sinds Q4 2019 in het provinciale ErfgoedLab (zie vrijetijdseconomie en erfgoed), gericht op de integrale benadering van herbestemmingsopgaven in Limburg met Kasteel Amstenrade als provinciale pilot. Het ErfgoedLab wordt door de provincie ook na 2020 gefaciliteerd.

  Hierbij geven wij invulling aan de Global Goals 8, 9, 11 en 17 door het versterken van de lokale economie, het beschermen van erfgoed door herbestemming en voorkoming van leegstand en verloedering, innovatieve technieken bij verduurzaming van erfgoed, en hiertoe zowel regionaal als binnen de gemeente integraal samen te werken en kennis uit te wisselen in partnerschappen (overheid, bedrijven, gebruikers/inwoners).

- Onderzoek naar de mogelijkheden om, via een op handhaving en stimulering van eigen initiatief gericht beleidskader, leegstaand agrarisch vastgoed (loodsen en stallen) te saneren.
  Dit onderzoek dient in 2021 concreet opstart te worden. Een en ander hangt samen met de nog op te stellen structuurvisie voor het buitengebied als beoogd onderdeel van het landschapsplan en die qua financiering samenhangt met het nog op te richten landschapsfonds.

- Organiseren met belanghebbende partners en stakeholders van vormen van landschapsbeheer en –onderhoud en onderzoeken nut, noodzaak en haalbaarheid van een gemeentelijk landschapsfonds.
  In 2020 is gestart met de proces om te komen tot een Landschapsplan. Dit plan wordt samen met de diverse partners en stakeholders opgesteld. Hierbij zal het plan zich niet alleen richten op de inhoud: acties en activiteiten in het landschap maar ook op de financiering ervan. Conform huidige planning zal het plan uiterlijk het 3e kwartaal van 2021 aangeboden worden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

- Groen terug in de kernen door het stimuleren van initiatieven van derden.
  In 2020 worden de eerste concrete initiatieven/pilots op dit gebied opgestart onder de visie Beekdaelen Bloeit, deze pilots richten zich in eerste instantie op groen in en rondom de kernen waar primair ingestoken wordt samenwerking met (individuele) burgers en scholen. Het resultaat van deze pilots dient vervolgens als input voor het in 2021 vast te stellen Landschapsplan waar uitrol over de gemeente en financiering al dan niet in de vorm van een landschapsfonds nader uitgewerkt en geconcretiseerd zullen worden.

3.4.4 Wat gaat het programma kosten?

Programma economie en recreatie (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
lasten per taakveld:				
3.1 economische ontwikkeling	-538	-380	-370	-369
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-46	-46	-46	-46
3.4 economische promotie	-339	-279	-279	-279
5.7 openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.490	-2.175	-2.200	-2.175
totale lasten	-3.413	-2.880	-2.895	-2.869
baten per taakveld:				
3.1 economische ontwikkeling	91	91	91	91
3.4 economische promotie	128	138	138	138
5.7 openbaar groen en (openlucht) recreatie	30	30	30	30
totale baten	249	260	260	260
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**-3.163**	**-2.620**	**-2.635**	**-2.609**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-	-	-	-
0.10 Onttrekking reserves	852	259	259	259
Saldo resultaatbestemming	**852**	**259**	**259**	**259**
Resultaat programma	**-2.311**	**-2.360**	**-2.375**	**-2.350**

3.5 Programma 4: Onderwijs, sport en cultuur

Inleiding

Het programma Onderwijs, Sport en Cultuur maakt onderdeel uit van een integrale aanpak in het kader van leefbaarheid, sociale cohesie en welbevinden in de zogeheten groene long van Zuid-Limburg. Het programma bestaat uit de taakvelden: basisonderwijs, onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid en leerlingenzaken, sportbeleid en activering, cultuurbeleid in de brede zin (waaronder ook cultureel erfgoed) en sociale cohesie.
Eind 2020 zijn alle harmonisatietrajecten sociaal afgerond; de komende periode –vanaf 2021- staat in het teken van uitvoering van geharmoniseerd beleid en waar nodig herijking dan wel verdere actualisering van beleid.

Onderwijs

Binnen de Middengebied-samenwerking ontwikkelen wij het concept van de Gezonde Groene School. Hierbij leren wij van de goede ervaringen die zijn opgedaan met de Gezonde Basisschool van de Toekomst in Parkstad en Noord- Limburg, waarbij meer bewegen en gezonder eten-drinken ingepast worden in activiteiten en lesprogramma's. Bij de Gezonde Groene School gaan we een stapje verder en maken wij daarnaast optimaal gebruik van de bijzondere groene landschappelijke omgeving van onze gemeente.
Vanaf 2021 geven wij ook uitvoering aan het IHP (Integraal HuisvestingsPlan) Onderwijs in Beekdaelen en willen investeren in een goede samenwerking tussen ketenpartners, die betrokken zijn bij kinderen en jeugdigen.

Sport

In 2020 is het subsidie- en accommodatiebeleid geharmoniseerd. Voor de twee overgangsjaren 2021 en 2022 zijn hier nog extra middelen mee gemoeid. Daarnaast starten wij in 2021 met het opstellen van de inhoudelijke ambities op het terrein van sport. Tevens zal ook het traject van herijking ingezet worden. In het kader van zelfsturing moet nagedacht worden over een andere manier van participeren en bijdragen, waarbij wij graag willen bewerkstelligen dat de inwoners in de wijk en kern een grote rol vervullen.

Cultuur

In 2021 wordt –op basis van het visiedocument cultuur- ook een uitvoeringsprogramma cultuur opgesteld, waarin concrete activiteiten worden opgenomen. Naast de aantrekkelijke natuur- en landschappelijke waarden -samenkomend in de Beekdaelenroute- en het bijzondere erfgoed heeft de gemeente Beekdaelen ook tal van kleine en grotere (kunst)evenementen, festiviteiten en tradities, die samen Beekdaelen uniek maken.

Sociale Cohesie

Het verenigingsleven en bewonersinitiatieven zijn essentieel voor de vitaliteit van dorpen. Elk dorp heeft zijn eigen identiteit en sociale structuur. Inwoners zoeken vaak zelf oplossingen en kiezen hun eigen pad in het sociaal domein met grote nadruk op zelfsturing. Maatwerk en het stimuleren van lokale initiatieven zijn hiervoor belangrijke randvoorwaarden (verleggen van geldstromen naar dorpen en kernen). Beekdaelen accepteert verschillen tussen dorpen, verenigingen en bewonersinitiatieven.

Global Goals – Onderwijs, sport en cultuur
Onderwijs levert met de initiatieven Gezonde Groene School en het integraal Huisvestingsplan een behoorlijke bijdrage aan GG 3 (gezondheid en welzijn) en GG 4 (goed onderwijs) Sport heeft met de harmonisatie van het subsidie- en accommodatiebeleid bijgedragen aan GG 10 (minder ongelijkheid). Vanaf 2021 wordt gewerkt aan de inhoudelijke doestellingen voor sport en zal uiteraard rekening gehouden worden met GG3 (gezondheid en welzijn). Bij cultuur wordt aan meerdere GG gewerkt. De belangrijkste zijn: gezondheid en welzijn (3), inclusieve dorpen en steden (11), innovatie (9). De initiatieven voor sociale cohesie betekenen werken aan GG 11, inclusieve dorpen en steden.

3.5.1 Wat willen we bereiken

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord

- Wij blijven het verenigingsleven ondersteunen en faciliteren, gelijkwaardig in de hele gemeente. Niet alleen met geld, maar ook met raad en daad.
- Wij stimuleren samenwerking tussen verenigingen om adequaat in te spelen op de (demografische) veranderingen.
- Wij streven een zo goed mogelijk combinatie van functies na met optimaal gebruik van de huidige accommodaties; denk aan een multifunctionele bibliotheek.
- Wij harmoniseren de financiële ondersteuning van verenigingen, waar nodig via de weg van geleidelijkheid.
- Wij ontwikkelen een visie op een toekomstbestendige spreiding van voorzieningen op basis van een inventarisatie van behoefte aan en eigen inzet voor ontmoetingsplekken per kern.
- Wij inventariseren het monumentaal erfgoed en ontwikkelen een visie op behoud en herbestemming.

In de strategische visie 'Leven en werken in het landschap' zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij zijn betrokken bij het verenigingsleven.
- Wij zijn voorstander van voldoende onderwijsaanbod.
- Wij staan voor behoud van vitaliteit in de dorpen en kernen

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij versterken de vitaliteit van de dorpen, wijken en buurten in Beekdaelen, stimuleren dat iedereen mee doet en leggen het eigenaarschap bij de burger.
- Wij zetten in op het versterken van het onderlinge contact van en tussen de inwoners voor een impuls van de sociale cohesie in de kernen van Beekdaelen.
- Wij stimuleren de eigen identiteit, cultuur en sociale cultuur in de dorpen.
- Wij vragen aandacht voor educatie over landschap en natuur.
- Wij stimuleren vitale gezondheid van de bewoners samen met onder meer het JOGG om de gezonde leefstijl van jongeren te bevorderen.
- Wij harmoniseren het beleid met betrekking tot de sportaccommodaties en opschalen van verenigingen.

3.5.2. Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Voor dit programma zijn de volgende beleidsindicatoren van toepassing. Het betreft hier overigens de wettelijk verplichte indicatoren. Zo geeft de gebruikte sportindicator enkel het sporten bij verenigingen en commerciële aanbieders weer. Het spreekt voor zich dat de daadwerkelijke beweegnorm hoger ligt; zeker gezien de reeds jarenlange trend van individualisering in de sport waaronder, fietsen, mountainbiken, wandelen, hardlopen, nordic walking en zwemmen.

Nr.	Beleidsindicator	Toelichting	Gemeente	Score
1.	Relatief verzuim	Omschrijving: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar. Bron: DUO/Ingrado 2018 Jaar: 2017/2018 (schooljaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	18 21
2.	Absoluut verzuim	Omschrijving: Het aantal leerplichtige jongeren, dat niet is ingeschreven op een school en ook niet is vrijgesteld van de inschrijvingsplicht, per 1.000 inwoners. Bron: DUO /Ingrado Jaar:2017-2018 (schooljaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	0,7 1,8
3.	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)%	Omschrijving: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Bron: DUO /Ingrado Jaar:2016-2017 (schooljaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	1,8% 1,4%

4.	% Niet sporters	Omschrijving: Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM Jaar: 2016	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	50,0% 48,7%

3.5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Om de doelstelling die zijn vermeld onder het kopje 'wat willen we bereiken' te verwezenlijken, voeren wij een aantal projecten en activiteiten uit. Deze projecten en activiteiten zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma 2019-2022 dan wel betreft het reeds door de gemeente ingezet beleid dat gecontinueerd wordt.
Voor zover de projecten en activiteiten leiden tot aanvullende kosten is het bedrag van die kosten vermeld achter het project of de activiteit.

Geprioriteerde projecten die in de bijlage van het college uitvoeringsprogramma zijn benoemd:

- Ontwikkeling kindcentrum Amstenrade inclusief infrastructuur:
  in juni 2020 is er met Innovo een intentieovereenkomst gesloten om te komen tot de realisatie van een nieuw kindcentrum. Momenteel wordt de procedure opgestart om te komen tot de kind partners voor de voor- en naschoolse opvang. Voor de totale gebiedsontwikkeling waar het kindcentrum onderdeel van uitmaakt is een stedenbouwkundig plan gemaakt en wordt de bestemmingsplanprocedure opgestart. Vooralsnog wordt gestreefd dat het kindcentrum medio 2022 gereed zal zijn.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

- Beekdaelen Cultuurroute: daartoe is in 2020 in samenspraak met partners uit Beekdaelen en de Visit Zuid-Limburg een plan de campagne ontwikkeld met betrekking tot een gebiedsgerichte promotie van Beekdaelen. In het eerste kwartaal van 2021 zal een voorstel met betrekking tot het plan aan de raad worden voorgelegd.

Projecten ten behoeve van continuering van bestaand beleid

Onderwijs

- **Knooppunten onderwijs en zorg/ Passend Onderwijs**
  'Knooppunt' is de naam voor de samenwerking tussen allerlei partijen die betrokken zijn bij kinderen en jeugdigen. Vanuit deze samenwerking gaan deze partijen op regelmatige basis rond de tafel om te sparren over leerlingen waar op dat moment zorgen over bestaan. Hoe vaak een Knooppunt bij elkaar komt, bepaalt de school en is afhankelijk van het aantal leerlingen en de problematiek die er speelt. In 2021 willen wij inventariseren hoe de knooppunten op de Beekdaelense basisscholen georganiseerd zijn en bezien op welke wijze wij vanuit de gemeentelijke toegang hierop beter kunnen aansluiten.

- **Aanpak laaggeletterdheid:**
  Het is de bedoeling dat het lokale beleid laaggeletterdheid (lokale autonomie) en het beleid voor volwassenenonderwijs (WEB onderwijs, wettelijk regionaal geregeld) meer verband krijgt met elkaar. Het ministerie van OCW heeft voor de komende periode bestuursafspraken –waarover op dit moment enige discussie gaande is tussen OCW en VNG- gemaakt over de bestrijding van laaggeletterdheid en het vergroten van basisvaardigheden. Het regionale/Zuid-Limburgse Plan van Aanpak Basisvaardigheden 2020-2024, waaraan Beekdaelen ook actief heeft meegewerkt, is in concept gereed en bevat 5 doelen die worden vertaald in jaarplannen en – in 2021 - in een lokaal uitvoeringsplan. In 2021 werken we om samen met onze lokale maatschappelijke partners - bibliotheken, scholen, kinderopvang en welzijnsorganisaties - concrete afspraken uit, passend binnen dit regionale kader. Hierop vooruitlopend zijn in 2020 via Onderwijsachterstandenbeleid prestatieafspraken met onderwijs en VVE- partners gemaakt.

Sport

- Beekdaelen zet –conform de notitie 'Trendbreuk: Jong zijn in Beekdaelen'- op dit moment in op het project Kansrijke Start, programma Beweegimpuls peuteraanbod, preventieve projecten GGZ-jeugd, de ontwikkeling van een interventie alcoholpreventie jeugd en brengt verbinding aan met de inhoud van de LEA, het sportbeleid (in ontwikkeling), beweeginitiatieven die stimuleren tot leefstijlwijziging, weerbaarheidstrainingen, integrale vroeghulp en het onderwijsachterstandenbeleid. Op basis hiervan bekijken wij in 2021 of extra aanbod voor de doelgroep 12-18 jarigen in Beekdaelen noodzakelijk c.q. wenselijk is.
- We voeren de pilot 'Kinder- en peuteropvang in beweging uit'.
  Sinds 2020 bieden we een specifiek beweegprogramma aan kinderen en peuters, voorzien we pedagogisch medewerkers van handvatten om een gezonde leef- en beweeg-omgeving in de groep te creëren en stimuleren we ouders om ook thuis aandacht te besteden aan gezonde voeding en beweging. Dit programma loopt ook in 2021 door.

Cultuur

- In 2021 onderzoeken wij of ook in Beekdaelen of een taalhuis ontwikkeld kan worden in het kader van de nieuwe bibliotheekvisie. In 2021 wordt eveneens het uitvoeringsprogramma Cultuur, op basis van de Visie Cultuur Beekdaelen, opgesteld.

Sociale Cohesie

- Om een gezonde leefstijl van kinderen/jongeren te bevorderen (doelstelling in 'Ons Beekdaelen maken we samen') is het creëren van een leefomgeving die dit gedrag bevordert erg belangrijk. Dit kan het best en meest duurzaam gerealiseerd worden door hier onze (jonge) inwoners, lokale organisaties, verenigingen en ondernemers actief bij te betrekken. In overleg met een aantal ervaren partners in het werkveld heeft Beekdaelen hier een methodiek voor ontwikkeld en deze –gekoppeld aan pilots uit te voeren in diverse kernen in Beekdaelen- meegenomen in de subsidieaanvraag richting Provincie rond het invullen van de nieuwe relatie met onze inwoners, c.q. het bevorderen van zelfsturingsinitiatieven. Vanaf 2021 geven wij uitvoering aan deze pilots mede op basis van het model 'Leende'.

Evaluatie uitgevoerde Cup-Projecten 2019

'Kinder- en peuteropvang in beweging' loopt miv schooljaar 2019-2020 op basis van incidentele subsidie (zonMw en gemeentelijke middelen) over een periode van 3 jaar. Het is een leefstijl- en beweegprogramma in alle peuter- en kinderopvanglocaties dat bestaat uit de programma's KidsXtra en SuperFIT. Pedagogisch medewerkers in de peuteropvang worden toegerust om kinderen én ouders met praktische tips op een laagdrempelige wijze tot een gezonde leefstijl te bewegen. Het jong aanleren van een gezonde leefstijl levert, naar verwachting, winst op doordat er minder gezondheids- en welzijnsproblematiek is op latere leeftijd. De pilot is gericht op 2 t/m 4-jarigenstart en de resultaten worden met metingen bijgehouden. Na evaluatie wordt bekeken of structurele borging nodig en mogelijk is. Binnen de Aanpak Beweegdaelen, die vanaf schooljaar 2021-2022 verder geintensiveerd wordt, is vooralsnog rekening gehouden met inzet van de programma's KidsXtra in combinatie SuperFIT in 50% van de kinderopvanglocaties.

Overige projecten

Onderzoeken mogelijkheden buurtaalonderwijs: Beekdaelen is een grensgemeente in het hart van de Euregio, onze 360 graden oriëntatie houdt dan ook niet op bij de landsgrenzen. Over de grens recreëren, winkelen, wonen, werken en naar school gaan wordt door inwoners van Beekdaelen en onze buurgemeenten Gangelt en Selfkant als een vanzelfsprekendheid ervaren. Op het gebied van Euregionaal onderwijs en buurtalen bestaan er initiatieven van de Euregio Maas-Rijn en de Provincie Limburg. Beekdaelen wil onderzoeken hoe daar concreet op kan worden aangesloten.

Beekdaelen wil samen met basisscholen aan de grens en scholen en gemeenten van over de grens gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor aanbod van euregionaal en buurtaalonderwijs in Beekdaelen, in het begin van de doorlopende leerlijn die Provinciaal en Euregionaal wordt nagestreefd.
In schooljaar 2021/2022 willen we het onderzoek opstarten, om te kunnen komen tot ontwikkeling van een concrete pilot in Beekdaelen. Hiervoor reserveren we procesmiddelen om overleg met alle partners te faciliteren en procesbegeleiding en expertise op het vlak van buurtaalonderwijs mogelijk te maken. We zoeken hiervoor naar cofinancieringsmogelijkheden.

Vervanging kunstgrasvelden (voetbal/hockey) Alfa Sport (eenmalig 600.000, geactiveerd)
Het kunstgrasveld met toebehoren o.a. verlichting achter het clubgebouw van Alfa Sport te Oirsbeek dient dringend vervangen te worden. Uit een Quick scan door de Anthea Group, zij hebben in 2018 het kunstgrasveld met toebehoren aan de voorzijde van het clubgebouw van Alfa Sport aangelegd, kan men het volgende concluderen. In principe zou het mogelijk moeten zijn om een constructie te maken op het asfalt dat onder het te vervangen kunstgrasveld ligt. Echter, uit een eerder onderzoek is gebleken dat het asfalt niet meer voldoet. Gevolg is dat er een volledig nieuwe constructie aangelegd dient te worden waarvan de kosten circa 450 duizend euro bedragen. Er loopt nu een discussie of de bestaande SBR infill nog gebruikt mag worden i.v.m. milieunormen. Als blijkt dat men moet uitwijken naar alternatieve infills dan brengt dit een meerkostenpost van circa 150 duizend euro met zicht mee, de totale kosten bedragen dan circa 600 duizend euro. Om de vervanging van het kunstgrasveld mogelijk te maken, wordt voorgesteld om het bedrag van 600 duizend euro op te nemen in de begroting 2021.

Beleidsontwikkelingen en kredietvoteringen aangekondigd in de kadernota 2021

- **Aanpak Beweegdaelen - gezond leven in het groen- (structureel 100.000)**
  Het voorstel 'Aanpak Beweegdaelen - gezond leven in het groen- zoals opgenomen in de vastgestelde kadernota 2021 past naadloos binnen de regionale gezondheidsnota en de Trendbreukaanpak. In het schooljaar 2020/2021 start het scenario, waarbij elke basisschool in Beekdaelen een aanbod op maat aan gezonde leefstijlbevordering ontvangt. De JOGG-aanpak wordt in heel Beekdaelen uitgedragen en de verenigingsondersteuning wordt op het huidige minimale niveau (0,3 fte) gecontinueerd. In 3 kernen/wijken worden partnerships/ zelfsturingspilots gestart rondom het realiseren van een gezonde(re) omgeving. Er vindt echter nog geen Beekdaelen brede uitrol plaats van aanbod voor de doelgroep kwetsbaren en ouderen. Aan de deze groeiende groep moet voldoende aandacht worden besteed om te voorkomen dat gezondheid en zelfredzaamheid van deze groep afneemt waardoor de aanspraak en druk op de zorg toeneemt. Voor de implementatie van deze laatste fase is verruiming van de bestaande capaciteit nodig met 1,25 fte combinatiefunctionaris inclusief een activiteitenbudget. Het gaat om een structureel bedrag van 100 duizend euro.

- **BMV De Henkhof (eenmalig 15.000)**
  De gemeente is eigenaar van het gebouw BMV de Henkhof en verhuurt dit gebouw aan stichting BMV de Henkhof die (vanaf 2016) exploiteert. Over een (meer) dekkende exploitatie bestaat al sinds de start van de huidige BMV, na een renovatie van het gebouw in 2015/2016, zorgen. Langs een aantal sporen wordt gewerkt aan maatregelen om de exploitatie te verbeteren. Te denken valt onder meer aan het organiseren van meer betrokkenheid en meer en ander gebruik van de lokaliteiten (activiteit: ingezet traject met externe ondersteuning). Op langere termijn zal aangegeven kunnen worden welke positieve gevolgen dit heeft voor een meer kostendekkende exploitatie van de BMV. Daarnaast werken wij aan een aantal maatregelen op het gebied van duurzaamheid en energie (activiteit: duurzaamheidsscan gebouw). Volgend jaar is te verwachten dat dit lagere energielasten oplevert ter grootte van ongeveer 5 duizend euro. Er zal in ieder geval voor 2021 een aanvullende structurele bijdrage van 15 duizend euro benodigd zijn.

3.4.4 Wat gaat het programma kosten?

Onderwijs, sport en cultuur (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
lasten per taakveld:				
4.2 onderwijshuisvesting	-839	-801	-798	-783
4.3 onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.728	-1.728	-1.728	-1.728
5.1 sportbeleid en activering	-593	-557	-557	-557
5.2 sportaccommodaties	-2.539	-2.403	-2.394	-2.307
5.3 cultuurpresentatie, -presenatie, - participatie	-278	-278	-278	-278
5.4 musea	-28	-28	-28	-28
5.5 cultureel erfgoed	-3	-3	-3	-3
5.6 media	-751	-751	-751	-751
6.1 samenkracht en burgerparticipatie	-672	-656	-653	-653
totale lasten	-7.432	-7.203	-7.190	-7.086
baten per taakveld:				
4.2 onderwijshuisvesting	126	126	126	126
4.3 onderwijsbeleid en leerlingenzaken	465	465	465	465
5.1 sportbeleid en activering	3	3	3	3
5.2 sportaccommodaties	218	224	229	235
5.5 cultureel erfgoed	-	-	-	-
6.1 samenkracht en burgerparticipatie	291	291	291	291
totale baten	1.102	1.107	1.113	1.119
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**-6.330**	**-6.096**	**-6.077**	**-5.967**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-15	-15	-15	-15
0.10 Onttrekking reserves	1.971	1.786	1.523	1.414
Saldo resultaatbestemming	**1.957**	**1.772**	**1.509**	**1.399**
Resultaat programma	**-4.374**	**-4.324**	**-4.568**	**-4.568**

3.6 Programma 5: Sociaal domein en volksgezondheid

Inleiding

Het programma 'Sociaal Domein en Volksgezondheid' bevat de taakvelden: Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet, Participatiewet, Volksgezondheid, zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Sinds 2015 dragen de gemeenten een grote verantwoordelijkheid voor het sociaal domein.

Wmo

In 2020 is Beekdaelen geselecteerd als Koplopergemeente cliëntondersteuning. Daarnaast zijn wij de pilot 'Samen tegen Eenzaamheid' gestart. In het kader van de corona-pandemie hopen wij met deze twee pilots daadwerkelijk ondersteuning te kunnen bieden aan een kwetsbare doelgroep in Beekdaelen. Ook in 2021 zal het Cliëntervaringsonderzoek worden uitgevoerd.

Jeugdwet

Voor de ondersteuning en participatie van kwetsbare burgers en het organiseren van de juiste zorg op het juiste moment verwachten wij van onze partners een actieve bijdrage in de zoektocht naar slimme transformatie-oplossingen. Na de harmonisatiefase staan we aan de start van de ontwikkeling en implementatie van contractmanagement op lokaal Wmo-niveau en subregionaal jeugd-niveau; zeker met het oog op de ontwikkelingen op het terrein van de jeugdzorg en de druk op de financiële budgetten.

Participatiewet

Burgers die een beroep doen op de gemeente voor inkomensondersteuning en (re-) integratie kampen vaak met een afstand tot de arbeidsmarkt door belemmeringen en beperkingen op het sociale, medische of psychologische vlak. In economische moeilijke tijden zien wij deze doelgroep groeien en willen wij –voor specifieke doelgroepen- maatwerk verlenen. Dit gebeurt in het kader van de coöperatieve aanpak, waarbij het toeleiden naar de arbeidsmarkt door inzet van (lokale) werkgevers, organisaties en verenigingen wordt versterkt. De Universiteit van Maastricht onderzoekt de effecten van deze aanpak. Aangestoken door de resultaten, effecten en het enthousiasme willen we dat iedereen die aan de kant staat de gelegenheid krijgt om mee te doen. In samenwerking met onze partners willen wij de aanpak ook naar de doelgroep jongvolwassenen uitbreiden.

Volksgezondheid

Er is een trendbreuk nodig om gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg in te lopen en te veranderen 'van signaalrood naar bronsgroen'. De opgave is zo majeur dat die vraagt om fundamentele keuzes. Keuzes voor meer focus, meer massa, sterkere allianties en meer slagkracht. Hiervoor wordt ook aangesloten op de agenda van het Middengebied Zuid-Limburg. Het Middengebied wordt gepromoot en ingezet als gezondheidsoase met concepten rondom gezonde en duurzame voeding op basis van lokale voedselproductie. In dit kader wordt ook in 2021 vanuit Beekdaelen verder gewerkt aan de agenda 'Gezond Landschap'.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

In de gemeente Beekdaelen heeft iedere inwoner regie over zijn eigen leven en doet iedereen naar vermogen mee aan de samenleving. Om dit te bewerkstelligen is een vitale sociale infrastructuur onmisbaar. Verenigingen en vrijwilligers vervullen hierin een belangrijke rol. Verspreid over Beekdaelen is sprake van een uitgebreid netwerk van algemene, vrij toegankelijke voorzieningen zoals hoeskamers, open eettafels en de Wensbus.
In dit kader is ook de Burgerinitiatieftafel uitgerold over Beekdaelen, waarbij inwoners actief betrokken worden en gebruik wordt gemaakt van hun input. Ook de pilot Dorpscoördinator gaat uit van de eigen kracht van inwoners. In 2021 vindt een verdere doorontwikkeling van deze initiatieven plaats.

Tot slot is van belang te benadrukken dat de verdere uitwerking van het geharmoniseerde beleid in het sociaal domein in Beekdaelen in 2021 en volgende jaren zal plaatsvinden.

Global Goals – Sociaal Domein en volksgezondheid
De voornemens voor het sociale domein en volksgezondheid t.a.v. het bestrijden van eenzaamheid en armoede, activiteiten gericht op de jeugd, het toe leiden van mensen naar werk, gezonde voeding, zelfredzaamheid en burgerparticipatie leveren een bijdrage aan vijf Global Goals. Goals 1 t/m 4: einde aan armoede, aan honger, gezondheid en welzijn, goed onderwijs. En verder GG nummer 8: fatsoenlijke banen en economische groei. De vele activiteiten hebben overigens ook nog (positieve) effecten voor andere GG.

3.6.1 Wat willen we bereiken?

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord

- Wij ontwikkelen een samenhangend jongerenbeleid, waarin naast de ontwikkelingsmogelijkheden onder andere een laagdrempelige jeugdzorg met nadruk op preventie, passend onderwijs en het tegengaan van onderwijsachterstanden een plek krijgen.
- Wij ontwikkelen een warmhartig armoedebeleid, waarin persoonlijke begeleiding en werkbare oplossingen voor schuldenproblematiek een plek krijgen. We gaan zoveel mogelijk preventief te werk.
- Wij zetten in op activering van mensen door ondernemerschap te stimuleren en als dat nodig is samen met hen, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld op zoek te gaan naar werk.
- Wij versterken de samenwerking met professionele zorgverleners in verband met de steeds complexere zorgproblematiek.
- Wij breiden de wensbus uit.

In de strategische visie 'Leven en werken in het landschap' zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij dragen verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg, de Wmo/Awbz-begeleiding en voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, de betrokkenheid bij het verenigingsleven en de zorg voor voldoende onderwijsaanbod.
- Wij streven naar het behoud van vitaliteit in de dorpen en kernen voor de komende jaren.
- Wij zetten in op nieuwe burgerinitiatieven en lokale coöperatieve samenwerkingen.

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' zijn de volgende doelen verwoord:

- Wij ontwikkelen ontmoetingsplekken en voorzieningen in de dorpen.
- Wij onderstrepen het belang van het verenigingsleven voor de vitaliteit van de dorpen.
- Wij onderstrepen het gegeven dat iedereen de kans moet hebben om maatschappelijk mee te doen.
- Wij activeren zorg in de buurt.
- Wij versterken arbeidsparticipatie; ook voor de meest kwetsbare burgers in onze gemeente.

3.6.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Voor dit programma zijn de volgende beleidsindicatoren van toepassing.

Nr.	Beleidsindicator	Toelichting	Gemeente	Score
1.	Kinderen in armoede	Omschrijving: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bron: CBS-jeugd 2014-2018 Jaar: 2015	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	4 % 7 %
2.	Netto arbeidsparticipatie	Omschrijving: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. Bron: CBS - Arbeidsdeelname Jaar: 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	66,1% 68,8%
3.	% Jeugdwerkloosheid	Omschrijving: Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar). Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel Jaar: 2016	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	1 % 2 %
4.	Bijstandsuitkeringen	Omschrijving: Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder. Bron: CBS – Participatie Wet Jaar: 2019 (2e halfjaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	20 38,2
5.	Aantal re-integratie-voorzieningen	Omschrijving: Het aantal re-integratie voorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar Bron: CBS – Participatie Wet Jaar: 4e kw 2019	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners: Landelijk	13,7 Geen gegevens 13,3

6.	Jongeren met jeugdhulp	Omschrijving: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Bron: CBS – Beleidsinformatie Jeugd Jaar: 2019 (2e halfjaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	13,0% 10,4%
7.	Jongeren met jeugdbescherming	Omschrijving: Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Bron: CBS – Beleidsinformatie Jeugd Jaar: 2019 (2e halfjaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	1, 1% 1,1%
8.	Jongeren met jeugdreclassering	Omschrijving: Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Bron: CBS – Beleidsinformatie Jeugd Jaar: 2019 (2e halfjaar)	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	0,2% 0,3%

3.6.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Om de doelstelling die zijn vermeld onder het kopje 'wat willen we bereiken' te verwezenlijken, voeren wij een aantal projecten en activiteiten uit. Deze projecten en activiteiten zijn opgenomen in het College-uitvoerings-programma dan wel betreft het reeds door de gemeente ingezet beleid dat gecontinueerd wordt. Voor zover de projecten en activiteiten leiden tot aanvullende kosten is het bedrag van die kosten vermeld achter het project of de activiteit.

Geprioriteerde projecten die in de bijlage van het college uitvoeringsprogramma zijn benoemd:
Voor dit programma zijn in het college uitvoeringsprogramma geen projecten benoemd.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

- We voeren de door de raad aangenomen 'Motie inzake een pilot in het sociaal domein' uit met de volgende 3 acties:
  - We brengen de klantreis in beeld om te bezien of er hiaten in onze werkwijze zitten of verbeteringen nodig zijn. In de in 2020 opgestelde werkprocessen worden nu de puntjes op de i gezet.
  - We lichten de 10 meest complexe cases Wmo en jeugd uit om te bezien of we als gemeente efficiënter of effectiever hadden kunnen handelen. Hiervoor verwijzen wij naar het onderdeel jeugdzorg (pilot Blauwe Zorg);
  - We volgen nauwgezet het verbeterplan 1Gezin1Plan bij jeugd en nemen opgedane ervaringen mee naar Wmo en participatie. Ook in het kader van het onderzoek van de UM worden in 2021 verdere verbeterslagen in de intakegesprekken en verdere begeleiding doorgevoerd.

Wmo

- In 2021 ontwikkelen we de pilot Samen tegen Eenzaamheid verder door. Er wordt momenteel samen met inwoners en ketenpartners een plan van aanpak opgesteld met maatregelen, activiteiten en instrumenten die ingezet kunnen worden ter bestrijding van eenzaamheid in onze gemeente. In 2021 worden deze maatregelen en activiteiten uitgevoerd.

- In 2020 is Beekdaelen geselecteerd als Koplopergemeente cliëntondersteuning. Dit is een traject van twee jaar waarvoor we subsidie ontvangen van VWS. Uitvoering vindt dus ook plaats in 2021. Gedurende dit traject krijgen we ondersteuning van Movisie en gaan we samen met inwoners en maatschappelijke partners komen tot een geharmoniseerd beleid en een nieuwe visie op cliëntondersteuning. Onderdelen van het geaccordeerde plan van aanpak is om onder andere de bekendheid van cliëntondersteuning te vergroten en er meer aandacht te geven aan cliëntondersteuning voor specifieke doelgroepen (denk aan LVB, GGZ).

Jeugdwet

- We onderzoeken de mogelijkheden voor de start van een pilot Blauwe Zorg in Beekdaelen, met betere zorg tegen lagere kosten als uitgangspunt. Met Blauwe Zorg wordt een beweging op gang gebracht, waarbij de gezondheidstoestand van mensen en de kwaliteit van zorg centraal staan, bij lagere of gelijke kosten. De focus ligt hierbij niet op het leveren van minder zorg; het gaat om het anders inrichten van de zorg dichtbij de burger.

- Praktijkondersteuner jeugd GGZ: de inzet van de POH- jeugd GGZ is in 2020 uitgebreid voor heel Beekdaelen. In de eerste helft van 2021 zal de inzet van de POH jeugd GGZ geëvalueerd en bezien worden of en op welke wijze deze structureel ingezet wordt vanaf 2022. Met name de verbinding met huisartsen en partners in het jeugddomein, als ook het behalen van de beoogde doelstelling (minder verwijzingen naar geïndiceerde jeugdzorg) wordt gemonitord.

- Dyslexie in transitie: in 2020 is binnen Beekdaelen het project preventieve dyslexie vanuit twee Kindante scholen voortgezet en is op één Movare school een pilot gestart. In 2021 zullen wij in overleg met de schoolbesturen en betrokken aanbieders bezien op welke wijze de overige basisscholen in de gemeente Beekdaelen betrokken kunnen worden bij het project Dyslexie in Transitie.

Participatiewet

- De economische situatie in 2021 zal tot gevolg hebben dat meer mensen een beroep zullen doen op de participatiewet. Beekdaelen staat voor het ontwikkelen van beleid, dat maatwerk levert voor elk individu. Dit betekent dat wij een scala aan mogelijkheden willen ontwikkelen. Op de eerste plaats onderzoeken wij de mogelijkheden om te experimenteren met de principes basisbaan en basisinkomen met als doel re-integratie-middelen zo effectief mogelijk in te kunnen zetten en mensen naar vermogen te laten participeren in de samenleving.
- Op de tweede plaats willen wij de coöperatieve aanpak verder verdiepen en uitbreiden. Dit willen wij doen door de doelgroep te verbreden naar jongvolwassenen (in de volksmond spookjongeren); dit gebeurt in samenwerking met diverse (jeugdzorg)partners. Tevens willen wij de bewezen methodiek delen met gemeenten die reeds interesse getoond hebben. Het onderzoek vanuit de Universiteit Maastricht zal worden gecontinueerd en loopt tot einde 2023. Beekdaelen beoogt in de komende jaren uit te vinden dat/of:
  - De coöperatieve aanpak leidt tot een doelmatige uitvoering van de participatiewet. Concreet betekent dit dat meer mensen naar werk worden toegeleid, waarbij de schotten tussen economische zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie verkleind worden.
  - De coöperatieve aanpak leidt tot integraal maatwerk met ontschotting van verschillende beleidsterreinen binnen het sociale domein.
  - De coöperatie aanpak staat model voor zelfsturing en is - waar mogelijk - ook toepasbaar op andere domeinen.
- Ook de gemeenten Voerendaal en Simpelveld hebben uitgesproken dat de coöperatie een uitstekend instrument kan zijn in de weg naar werk en dat dit initiatief een goede aanvulling is op de instrumenten die Kompas tot haar beschikking heeft. Gelet op bovenstaande en gezien de afspraken die met de UM en ZonMw gemaakt zijn continueren wij de pilot 'coöperatieve aanpak' in samenwerking met Kompas.
- Op de derde plaats doen wij onderzoek naar een intensieve(re) samenwerking tussen Beekdaelen en UWV (en WSP). De basis voor samenwerking is het plan met betrekking tot een experimentele Loopbaanwinkel. Deze loopbaanwinkel sluit goed aan als variant op het participatieplein. Zowel het UWV als de gemeente staan aan de lat voor het in traject nemen van een fors verhoogde instroom aan werkzoekenden waarbij omscholing en afstand tot arbeid een rol spelen. Belangrijke voorwaarden zijn de wil tot een experimentele samenwerking tussen UWV, Beekdaelen, ISD Kompas, Werkzicht en het WSP en een geschikte locatie waar Corona-proof kan worden gewerkt. Doel is een plek te creëren waar doorlopend dating kan plaats vinden tussen werkgevers en werkzoekenden, waar cv's gemaakt worden op basis van storytelling en werkgevers fysiek en digitaal in de geanonimiseerde kaartenbakken kunnen kijken. Een plek van dagelijkse actie en dynamiek gericht op matchen, gericht trainen, sturing op om- en bijscholing. De plek waar werkzoekenden werkgevers, gemeente, UWV, opleiders en ondersteuners elkaar ontmoeten en vinden. Niet een werkplein met loketten maar een doe- en ontmoetingsplein zoals we kennen van onze coöperatieve aanpak en waarbij werkgevers in de lead zijn en wij samen met UWV, ISD Kompas en WSP, faciliteren.

Volksgezondheid

- In 2021 wordt de Jeugdgezondheidszorg (0-18), vanaf 2020 onderdeel van de GR GGD-ZL, verder ingericht en gepositioneerd. De Jeugdgezondheidszorg is in de unieke positie dat zij nagenoeg alle kinderen ziet; van daaruit kan zij, in opdracht van de gemeenten in de regio en in aansluiting op haar wettelijk takenpakket, stevig inzetten op preventie van (gezondheids)problemen bij 0-18 jarigen.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

- In 2021 breiden we de pilot Dorpscoördinator verder uit. De huidige pilot is gestart in januari 2020 en duurt een jaar. Begin 2021 zal de evaluatie van de pilot worden opgeleverd, zoals toegezegd aan de raad. Vooruitlopend op de deze evaluatie wordt in de begroting 2021 vooralsnog voor 2 jaren al rekening gehouden met een uitbreiding van de pilot, conform de aan het college gevraagde toezegging bij behandeling van de Kadernota 2021 om in de begroting van 2021 al rekening te houden met een uitbreiding. Op basis van de in de pilot Schinveld opgedane positieven ervaringen, wordt in meerdere kernen of clusters van kernen in de gemeente ook een dorpscoördinator aangesteld. Dit gebeurt op basis van maatwerk. Niet alle kernen zijn gelijk: in sommige kernen zijn al sterke sociale structuren aanwezig en in andere kernen kan een dorpscoördinator van wezenlijke meerwaarde zijn. Zo vindt ook de verbinding plaats met de buitendienst en vertegenwoordigers van andere partners die als het ware mede de oren en ogen van de wijk zijn.

- In 2021 bereiden we ons verder voor op de nieuwe taken als gevolg van invoering van de nieuwe Wet Inburgering per 1 juli 2021. Gemeenten krijgen als gevolg hiervan extra taken op het gebied van de begeleiding van statushouders bij hun integratie in de Nederlandse samenleving. We bekijken nu met partners hoe de uitvoering in 2021 het beste ingeregeld kan worden.

Projecten ten behoeve van continuering van bestaand beleid
Om het staande beleid te continueren hoeven geen nieuwe projecten te worden opgestart.

Beleidsontwikkelingen en kredietvoteringen

- In 2020 is Beekdaelen geselecteerd als Koplopergemeente cliëntondersteuning. We ontwikkelen in een tijdpad van 2 jaar vanaf medio 2020, waarbij inwoners en maatschappelijke partners actief betrokken worden. Doelstelling is te komen tot een geharmoniseerd beleid en een nieuwe visie op cliëntondersteuning, waarbij de bekendheid van cliëntondersteuning wordt vergroot en er meer aandacht is voor specifieke doelgroepen (denk aan LVB, GGZ).
- Uitvoeringsprogramma Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Vanaf 2022 worden deze taken via een decentralisatie vanuit de centrumgemeente constructie overgeheveld naar de individuele gemeenten. Inwoners die gebruik maken van deze voorzieningen verblijven nu vaak in de centrumgemeente. Dat gaat veranderen. Vanaf 2022 krijgen zij zoveel mogelijk een eigen woonplek en intensieve ondersteuning in de eigen gemeente, in de wijk. In het uitvoeringsprogramma is geregeld langs welke weg Beekdaelen (regio Parkstad) deze transitie organiseert.
- De gemeente Beekdaelen zal per 31-12-2021 uittreden uit de GR ISD BOL. Uw raad heeft op 17 december 2019 besloten de als gevolg van de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL op grond van artikel 28 van diezelfde regeling ontstane en nog in gezamenlijkheid via een onafhankelijk bindend advies vast te stellen financiële schade (uittredingskosten) ten laste te brengen van de begroting Beekdaelen 2021. Bij het opstellen van de begroting 2021 zijn de uittredingskosten nog niet bekend. Tevens is de begroting van Kompas voor het jaar 2021 nog niet bekend; zoals door uw raad besloten zal vanaf 2021 de voormalige gemeente Schinnen deel uitmaken van de GR Kompas.

- Toezicht Wmo: het calamiteitentoezicht Wmo 2015, conform de Wet moeten aanbieders melding doen bij de toezichthoudend ambtenaar van iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening, is thans onder gebracht bij de GGD Zuid-Limburg.

Het proactief toezicht, een onderzoek bij organisaties waarvan de inschatting is (op basis van een risicoprofiel) dat zich (grote) risico's kunnen voordoen, of op basis van signalen, is nog niet belegd.
We onderzoeken de mogelijkheden om deze vorm van toezicht, al dan niet ook bij de GGD, te beleggen.

Uitwerking harmonisatievraagstukken
Zoals ook in programma 4 opgenomen kan het harmoniseren van de subsidies aan verenigen en organisaties mogelijk in de jaren 2021 en 2022 extra middelen tot gevolg hebben. In het voorjaar 2021 zal hier meer duidelijkheid over zijn (1e Burap 2021).

3.6.4 Wat gaat het programma kosten?

Sociaal domein en volksgezondheid (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
lasten per taakveld:				
6.1 samenkracht en burgerparticipatie	-4.589	-4.511	-4.333	-4.337
6.3 inkomensregelingen	-9.881	-9.878	-9.878	-9.878
6.4 begeleide participatie	-5.107	-4.904	-4.672	-4.439
6.5 arbeidsparticipatie	-778	-870	-881	-881
6.6 maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.213	-1.213	-1.213	-1.213
6.71 maatwerkdienstverlening 18+	-7.131	-7.131	-7.131	-7.131
6.72 maatwerkdienstverlening 18-	-10.934	-10.834	-10.784	-10.784
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-466	-466	-466	-466
6.82 Geëscaleerde zorg 181	-249	-249	-249	-249
7.1 volksgezondheid	-1.584	-1.556	-1.551	-1.551
totale lasten	-41.934	-41.613	-41.159	-40.930
baten per taakveld:				
6.1 samenkracht en burgerparticipatie	168	168	108	108
6.3 inkomensregelingen	7.687	7.687	7.687	7.687
6.6 maatwerkvoorzieningen (WMO)	13	13	13	13
6.71 maatwerkdienstverlening 18+	340	340	340	340
6.72 maatwerkdienstverlening 18-	82	82	82	82
totale baten	8.290	8.290	8.230	8.230
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**-33.644**	**-33.323**	**-32.929**	**-32.700**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-1	-1	-1	-1
0.10 Onttrekking reserves	57	7	7	7
Saldo resultaatbestemming	**57**	**7**	**7**	**7**
Resultaat programma	**-33.587**	**-33.317**	**-32.922**	**-32.693**

3.7 Programma 6: Volkshuisvesting, milieu, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Het programma Volkshuisvesting, milieu, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing bestaat uit de taakvelden: ruimtelijke ordening, afval, milieubeheer, begraafplaatsen, grondexploitatie (niet bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Beekdaelen is een forensengemeente. De meeste mensen werken of studeren elders en kiezen voor de dorpen in Beekdaelen als woonplek. Om aantrekkelijk te zijn als woongemeente en als 'groene long' in de regio moet – naast een goede sociale infrastructuur en kracht van de gemeenschap – de 'harde' kant van de dorpen op orde zijn. De dorpen moeten goed en veilig bereikbaar zijn, er is behoefte aan kwalitatief goede huizen voor alle leeftijden en aan een basisniveau aan voorzieningen. In de komende jaren gaan wij de kwaliteit en vitaliteit van alle dorpen uitbouwen in nauwe samenwerking met de woningcorporaties en andere woningeigenaren.

Excellent wonen en Vitale Kernen

Belangrijk aspect hierin vormt het woningaanbod dat de gemeente vitaal moet houden. Het aanbod op de woningmarkt in de dorpen van Beekdaelen wordt (behalve door het spel van vraag en aanbod) medebepaald door de afspraken op regionaal niveau (Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg; subregio's Westelijke Mijnstreek en Parkstad). In 2020 is de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg geëvalueerd. De aanbevelingen die naar aanleiding van deze evaluatie zijn gedaan worden uitgewerkt. In 2021 zal dit leiden tot aanpassing van de structuurvisie Wonen Zuid-Limburg.

In de dorpen is behoefte aan enerzijds levensloopbestendig wonen en anderzijds het bevorderen van de doorstroming en woningen voor jongeren.
De ambities voor excellent wonen en vitale kernen vragen echter ook om andere opties, bijvoorbeeld het heroverwegen van regionale afspraken over de beperking van nieuwbouw, transformeren en slopen, verduurzamen, creatieve nieuwe bouw- en woonvormen, het realiseren van tijdelijke woningen of het omzetten van koopwoningen naar huur. Goed wonen in Beekdaelen vraagt om een woningvoorraad van de juiste kwaliteit, een goed voorzieningenniveau en een goede bereikbaarheid.

Een bijdetijdse visie op wonen

De komende jaren zal de bevolking in Beekdaelen verder in omvang afnemen. Dit zorgt voor een specifieke opgave aangaande de kwaliteit van het woningaanbod ingegeven door de ontgroening en vergrijzing (bijv. meer ouderen- en levensloopbestendige woningen).
Veel mensen willen graag in 'hun' dorp blijven wonen, maar er is van bepaalde typen woningen onvoldoende aanbod en er is te weinig doorstroming in de woningmarkt.
Met het oog hierop is in 2020 door Stec een woonbehoefte- onderzoek per kern uitgevoerd. Dit om toe te werken naar een evenwichtige woningmarkt, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin. Dit rapport geeft een duidelijke indicatie van hoe demografie en woningvraag zich per kern naar verwachting ontwikkelen, maar is hiervan nadrukkelijk geen blauwdruk. In 2020 zijn naar aanleiding van dit behoefte onderzoek de (potentiele) woningbouwlocaties in Beekdaelen op kwantiteit en kwaliteit beoordeeld zodat in 2021 bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt met betrekking tot prioritering en eventuele heroverweging van de diverse locaties.

De woonvisies van de 3 voormalige gemeenten hebben een looptijd tot en met 2021. Deze woonvisies die samen met de regio's zijn opgesteld moeten worden geactualiseerd. Het opstellen van een nieuwe woonvisie zal in Parkstadverband plaatsvinden. Samen met maatschappelijke partners als woningcorporaties zal een gemeentelijke woonvisie worden opgesteld waarin de korte-termijnbehoeften en de lange-termijnontwikkelingen met elkaar verbonden worden. Dat wil zeggen met aandacht voor betaalbare (sociale) huur- en koopwoningen voor starters op de woningmarkt, voor levensloopbestendige woningen, voor de specifieke woningbehoefte in de dorpen en voor herbestemming van leegstaande gebouwen en tijdelijke woonconcepten

Global Goals - Volkshuisvesting
Het vakgebied Volkshuisvesting levert een bijdrage aan het verlenen van toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen door o.a. in de prestatie-afspraken met de corporaties afspraken te maken over de verduurzaming van hun vastgoed zodat ook sociale huurders kunnen profiteren van de energietransitie. Verder wordt een bijdrage geleverd aan het inclusief, veilig veerkrachtig en duurzaam maken van steden en dorpen door in te zetten op een gevarieerd en gespreid aanbod van passende en betaalbare woonruimte voor alle doel- en inkomensgroepen. Ook het verlenen van startersleningen draagt hieraan bij. In de nog in Parkstadverband op te stellen woonvisie zal ook aandacht worden besteed aan de global goals.

Afvalbeleid

Het toekomstige afvalbeleid dient zijn vertaalslag te krijgen in het thans in ontwikkeling zijnde "afvalbeheersplan 2021-2025". Dit afvalbeheersplan wordt, in nauwe samenspraak met de aangesloten gemeenten, opgesteld door het beleidsteam van Rd4. De oorspronkelijke planning was erop gericht dit plan in oktober 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen.

Helaas heeft deze planning, ten gevolge van de coronacrisis, de nodige vertraging opgelopen. Daarnaast wordt het, met het oog op het verkrijgen van voldoende draagvlak, van eminent belang geacht om de Beekdaelense burgers bij de opstelling van het plan te betrekken. Uiteraard vergt dit ook de nodige voorbereidings-, en afwikkelingstijd.

De huidige planning is erop gericht het plan in het 2e kwartaal van 2021 ter vaststelling aan te bieden.

In het afvalbeheersplan zullen de speerpunten m.n. gericht zijn op het verder terugdringen van de hoeveelheid restafval (maximaal 30 kg. restafval per inwoner in 2025). Een en ander conform de zgn. VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof).

Op welke wijze hier concreet invulling aan wordt gegeven wordt vertaald in voornoemd afvalbeheersplan. Uiteraard zal in dit afvalbeheersplan tevens aandacht worden besteed aan het aspect "circulaire economie" en het verder reduceren van de hoeveelheid zwerfafval.

Global Goals – Afval
In het hiervoor genoemde afvalbeheersplan zal eveneens aandacht worden geschonken aan de Global Goals. Specifiek zal dit betrekking hebben op het tegengaan van c.q. het zoveel als mogelijk beperken van de afvalproductie via preventie en hergebruik, verantwoord beheer van afvalstoffen en het terugdringen van verontreiniging. Tevens is onze inspanning erop gericht om, middels handhaving en actieve voorlichting, gedragsverandering te stimuleren.

Milieupark Schinnen.
De kosten van het milieupark Schinnen, gelegen op bedrijventerrein "de Breinder", worden van oudsher op 50/50 basis verdisconteerd met de gemeente Beek. Inmiddels beschikt de gemeente Beek over een eigen, weliswaar kleinschalig, milieupark. Daarnaast kunnen inwoners van de gemeente Beek gebruik maken van de overige in de Westelijke Mijnstreek gelegen milieuparken. Om deze reden heeft de gemeente Beek aangegeven om, met ingang van 1 januari 2021, af te zien van de eerder genoemde bijdrage. Hierdoor ontstaat er een kostenverdubbeling voor de gemeente Beekdaelen. Hiervoor wordt, samen met beide uitvoeringsorganisaties (Rd4 en RWM), gezocht naar het mitigeren van de financiële gevolgen hetgeen mogelijkerwijs tot een lager serviceniveau zal leiden.

Ruimtelijke ordening

We willen de juiste condities creëren in Beekdaelen om goed te leven, werken, wonen en recreëren. Dat is waar het om draait in het programma Ruimtelijke Ordening. Dit is in de strategische visie van Beekdaelen, Leven en werken in het landschap vertaald in verschillende ontwikkelperspectieven:

- Excellent wonen en vitale kernen
  Toereikend voorzieningenniveau, Kwalitatief goede woningen, Bereikbaarheid, Leefbaarheid
- Landschappelijke ontwikkeling
  Leefbaar landschap, Recreatief landschap, Cultuur/Erfgoed, Aantrekkelijk landschap
- Duurzame en economische ontwikkeling
  Bereikbaarheid bedrijventerreinen, Energietransitie, klimaatadaptatie.

De komende Omgevingswet biedt hiervoor een vernieuwend instrumentarium.

Omdat de bestemmingsplannen van de drie oorspronkelijke gemeentes Nuth, Onderbanken en Schinnen verschillend zijn en sommige ook verouderd zal een begin gemaakt moeten worden met de synchronisatie hiervan. Uiteindelijk zal er één gebiedsdekkend Omgevingsplan moeten komen waarin alle regels komen te staan die gaan over de fysieke leefomgeving, dus niet alleen voor een goede ruimtelijke ordening, zoals in het bestemmingsplan nu het geval is. Dat vergt een zorgvuldige afstemming tussen de discplines RO, Vergunningen, Toezicht & Handhaving, Grondzaken en alle beleidsvelden, zowel bij het opstellen van het Omgevingsplan als bij het opstellen van het toetsingskader waaraan straks bij ruimtelijke initiatieven of handhavingszaken getoetst wordt. Hiermee wordt beoogd om een dossier eenduidig, efficiënt en zo snel mogelijk te kunnen beoordelen en acties te kunnen ondernemen. Ook hierin zal participatie en zelfsturing van de burger een prominente rol moeten spelen. Hiervoor wordt een kader met richtlijnen opgesteld om hiermee de beoogde 'winst' op juridisch gebied te kunnen behalen. Bij een volledige en zorgvuldige participatie zou minder vaak de gang naar de rechtbank en de Raad van State nodig zijn.

Naast de bovenstaande specifieke opgaves vindt de reguliere uitvoering voor Ruimtelijke Ordening plaats, zoals het beoordelen van ruimtelijke initiatieven, ingediende onderbouwingen en handhavingszaken, publicatie van bestemmingsplannen en overleggen met bestuurders en initiatiefnemers. Het aantal neemt toe en ook de complexiteit ervan. De publicaties worden nu nog uitbesteed, maar zal op termijn door de gemeente zelf gedaan moeten worden.

Omgevingswet
Naar verwachting treedt 1 januari 2022 de Omgevingswet in werking en moeten gemeentes aan de slag met de instrumenten hieruit. Met de omgevingsvisie en omgevingsprogramma's stellen we de kaders voor het omgevingsplannen.

Voor 2021 betekent dit dat we met de volgende zaken aan de slag gaan:
- De nieuwe omgevingsvisie
- Een omgevingsprogramma energieke landschappen
- Een pilot omgevingsplan
- Vervolg voorbereiden en implementatie omgevingswet

Voor deze instrumenten zijn participatie en zelfsturing essentiële onderdelen, zowel bij de totstandkoming ervan als bij de procedures die moeten leiden tot (wenselijke) ruimtelijke ontwikkelingen. Het moeten maatschappelijke breed gedragen instrumenten worden en daarvoor wordt ook bij burgers actieve interactie gevraagd. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet en de wet is daarin juridisch verankerd (verplicht digitaal
loket).

We hebben in 2020 de mogelijkheden verkend om in het kader van de Omgevingswet een pilot uit te voeren, waar in 2021 invulling aan wordt gegeven. Het reeds in 2020 gevoteerde bedrag van 50 duizend euro voor deze pilot blijft in 2021 beschikbaar. De pilot richt zich op participatie en een gebiedsontwikkeling, geheel volgens de werkwijze die vanuit de Omgevingswet wordt gestimuleerd.

Global Goals – Ruimtelijke ordening
Vrijwel alle Global Goals raken direct of indirect het Ruimtelijke Ordenings beleid van de gemeente Beekdaelen maar wij richten ons met name Global Goal 11 (duurzame steden en gemeenschappen). Deze doelstelling is gericht op het inclusief, veilig, verkrachting en duurzaam maken van onze kernen. Met het ruimtelijke ordening beleid dragen wij bij aan deze doelstelling door in te zetten op het behouden en versterken van het leefklimaat.
Milieu

Luchtvaart

De dossiers AWACS/vliegveld Geilenkirchen en Maastricht Aachen Airport blijven aandacht krijgen om dat de aanwezigheid van deze luchthavens het leefklimaat van de burgers aantasten. In juli 2020 hebben wij een uitgebreide zienswijze ingediend op de ontwerp luchtvaartnota 2020-2050. Uw raad is over deze zienswijze ingelicht door middel van een brief van 2 juli 2020. Wij zijn in afwachting van de reactie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu of onze en de vele andere ingediende zienswijzen.

AWACS
Uw raad heeft de kaders voor dit beleid vastgesteld op 9 oktober 2019. Dit bepaalt de koers voor ons college. Zo blijven wij ons onder andere inspannen om geluidsoverlast en de overige overlast afkomstig van AWACS-basis terug te dringen. Dit blijft een inspanning van lange adem, maar het verleden leert dat de blijvende aandacht in ieder geval onder andere dit thema op de diverse agenda's houdt.

Eén ander onderdeel van het kader heeft betrekking op het actief deelnemen aan de relevante overleggremia (zoals de commissie AWACS Limburg). In het afgelopen jaar is op initiatief van de gemeente Beekdaelen gesproken over het idee om met een aantal onafhankelijke en deskundige personen de ontwikkelingen die te maken hebben met het vliegveld Geilenkirchen te bespreken. Hierbij is het streven de AWACS-problematiek te benaderen buiten gangbare denkkaders en rekening houdend met de geldende en veranderende inzichten over vliegverkeer. Dit idee met de werktitel "commissie van wijze mensen" wordt in overleg met overlegpartners (ministerie en provincie) verder vormgegeven. Vanuit de gemeente is de insteek om daarmee voor de leefbaarheid van de burgers in het gebied mogelijk meer te bereiken.

Naast de reguliere overlegplatforms waaraan de gemeente deelneemt, wordt ook rechtstreeks in gesprek gegaan met de belangrijke partners, zoals bijvoorbeeld onlangs in januari 2020 met de staatssecretaris van defensie waarbij de bespreking over voor de leefbaarheid van de burgers belangrijke thema's die nog onvoldoende op de agenda staan, aan de orde worden gesteld. Naast de hiervoor genoemde commissie van wijze mensen wordt door gemeenten Brunssum en Beekdaelen gedacht aan de inzet voor het instellen van een leefbaarheidsfonds en –verder- aandacht voor effecten van aanwezigheid voor gezondheid burgers. In vervolgoverleg met landelijke bewindspersonen (alsmede volksvertegenwoordigers in de kamers zoals ook beschreven in een ander onderdeel van het kader) zullen wij deze zaken aan de orde stellen en proberen tot concrete afspraken hierover te komen.

Maastricht Aachen Airport en ontwerp luchtvaartnota 2020-2050
Bij de ingediende zienswijze is betrokken de motie van uw raad van juli 2019 waarin onder andere wordt aangegeven een verruiming van het aantal vluchten en/of openingstijden van het luchtruim van MAA tegen te gaan. Daarnaast is het komen tot een nieuw luchtvaartbesluit voor MAA actueel voor de komende periode. Het voornemen van de gemeente Beekdaelen is om samen met andere gemeenten in het middengebied de ervaren overlast van deze luchthaven (en in cumulatie met ander vliegverkeer zoals ook van de vliegbasis Geilenkirchen) tegen te gaan. Wij zullen daarom de vinger aan de pols houden met betrekking tot dit nieuwe luchtvaarbesluit en in overleg met partners bezien welke actie van onze zijde en andere gemeenten hiervoor nodig is.

3.7.1 Wat willen we bereiken?

In het Raadsprogramma zijn de volgende doelen verwoord

- We streven ernaar dat Beekdaelen aantrekkelijk is voor de jeugd en jongeren om erin op te groeien en om er te willen blijven.
- We willen dat de dorpen goed en veilig bereikbaar zijn, voldaan wordt aan de kwalitatieve woonbehoeften en er een basisniveau aan voorzieningen is.
- We streven naar een duurzaam Beekdaelen
- We bestrijden wateroverlast en maken werk van klimaatadaptatie
- We werken aan de energietransitie
- We organiseren structureel overleg met provincie en de regio over woningbehoefte en –afspraken.

In de strategische visie 'Leven en werken in het landschap' zijn de volgende doelen verwoord:

Investeringslijn excellent wonen en vitale kernen
- We investeren in leefbare en vitale kernen, organiseren een toereikend voorzieningenniveau, adequate zorgverlening en maatschappelijke participatie;
- We ontwikkelen een lokaal passend woningaanbod, o.a. door transformatie respectievelijk herstructurering van bestaande bebouwing.
- We verduurzamen de bestaande woningvoorraad en maken deze levensloopbestendig.
- We stemmen de woningvoorraad af op een veranderende samenstelling en de verwachte afname van de bevolkingsomvang.

In het raadsbreed programma 'Ons Beekdaelen maken we samen' is het volgende doel verwoord:

- We willen meer variatie in het woningaanbod

In de uitgangspuntennotitie begroting 2019 Beekdaelen zijn de volgende doelen verwoord:

- We streven naar excellent wonen en vitale kernen
- We zien de landschappelijke ontwikkeling als kans voor lokale en regionale opgaven
- We gaan een nieuwe gemeentelijke woonvisie opstellen.
- We voeren structureel overleg met provincie en de regio over woningbehoefte en -afspraken

3.7.2 Welke beleidsindicatoren zijn van toepassing?

Voor dit programma zijn de volgende beleidsindicatoren van toepassing.

Nr.	Beleidsindicator	Toelichting	Gemeente	Score
1.	Omvang huishoudelijk restafval	Omschrijving: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval. (kg per inwoner) Bron: CBS – Statistiek Huishoudelijk afval Jaar: 2017	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	134 kg 153 kg
2.	Hernieuwbare elektriciteit	Omschrijving: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor Jaar: 2018	Beekdaelen: Gemeente 25-50 dzd inwoners:	10,9% Niet bekend

3.7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Om de doelstelling die zijn vermeld onder het kopje 'wat willen we bereiken' te verwezenlijken, voeren wij een aantal projecten en activiteiten uit. Deze projecten en activiteiten zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma danwel betreft het reeds door de gemeente ingezet beleid dat gecontinueerd wordt.
Voor zover de projecten en activiteiten leiden tot aanvullende kosten is het bedrag van die kosten vermeld achter het project of de activiteit.

Geprioriteerde projecten die in de bijlage van het college uitvoeringsprogramma zijn benoemd:

- **Markt Nuth**
  In oktober 2019 is besloten uitvoering te geven aan de realisatie van de reconstructie van de Markt in Nuth inclusief Stationstraat. Na het doorlopen van de noodzakelijke processtappen zijn de werkzaamheden begin september gestart en is het werk naar verwachting eind november gereed. Bij de herinrichting wordt de Markt en de Stationstraat als 1 geheel aangepakt. De rijbaan van de Stationstraat (provinciale weg) wordt i.o.m. de Provincie nu niet heringericht.
  De Markt in Nuth is geprioriteerd door het college en past binnen de eerder door de raad vastgestelde centrumvisie Nuth die uitgaat van een bredere gebiedsontwikkeling.

Acties en activiteiten die zijn opgenomen in het college uitvoeringsprogramma

- We gaan vanuit een integrale, Beekdaelen brede benadering de woningmarktprogrammering c.q. de transformatieopgave aanscherpen en verfijnen en, in overleg met provincie en regio, komen tot beleidskeuzes en afspraken aangaande het te ontwikkelen woningaanbod.
  Daarvoor is door Stec in 2020 een woonbehoefte- onderzoek per kern uitgevoerd. Dit om toe te werken naar een evenwichtige woningmarkt, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin. In 2020 zijn naar aanleiding van dit behoefte onderzoek de (potentiele) woningbouwlocaties in Beekdaelen op kwantiteit en kwaliteit beoordeeld zodat in 2021 bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt met betrekking tot prioritering en eventuele heroverweging van de diverse locaties.

Overige projecten

- **Project Tiny Houses (eenmalig 60.000)**
  In de raadsvergadering van 2 juli 2019 is door de raad een motie aangenomen inzake Tiny Houses. In 2019 heeft er een publicatie plaatsgevonden waarop ca. 100 aanmelding van geïnteresseerde zijn binnen gekomen. Onder deze geïnteresseerde heeft een woonbehoefte onderzoek plaatsgevonden en zijn er uitgangspunten en randvoorwaarden voor een pilot project opgesteld. In 2021 zal er een pilot project gestart worden voor ca. 6 tot 8 Tiny Houses. Geïnteresseerde die zich naar aanleiding van de publicatie hebben aangemeld kunnen zich inschrijven voor het pilot project waarna er eventueel een loting zal plaatsvinden. De geselecteerde kandidaten voor de pilot project zullen doormiddel van Collectief Particuliere Opdrachtgeverschap (CPO) zelf een gezamenlijk plan voor de geselecteerde locatie opstellen en uiteindelijk realiseren. Het pilot project is voor een periode van 10 tot 15 jaar. Een jaar na realisatie van het project zal er een evaluatie plaatsvinden om te bepalen of er meerdere projecten worden gestart en hoe er omgegaan wordt met particuliere initiatieven voor Tiny Houses. Voor het opstarten van het traject middels Collectief Particuliere Opdrachtgeverschap en het uitvoeren van de benodigde onderzoeken voor de vergunningen is een voorbereidingskrediet nodig van 60 duizend euro. De verder uitwerking van deze pilot project zal de komende periode plaatsvinden.

- **Provinciaal inpassingsplan Groeve Hommert (eenmalig 20.000)**
  Gedeputeerde staten van de provincie heeft besloten een procedure voor een provinciaal inpassingsplan voor de ontgronding bij Groeve Hommert in Vaesrade te starten. Naar aanleiding van dit besluit zal de provincie starten met het uitvoeren van de onderzoeken om vast te stellen of de ontgronding binnen de bestaande wet- en regelgeving mogelijk is. Als gemeente zullen wij deze onderzoeken door een onafhankelijke partij nauwkeurig laten toetsen of de leefbaarheidsbelangen van onze inwoners en andere gemeentelijke belangen voldoende zijn meegenomen. Als uiteindelijk de vaststellingsprocedure voor het inpassingsplan gestart wordt zal de gemeente als belanghebbende daartegen een zienswijze kunnen indienen. Voor het toetsen van de onderzoeken is een voorbereidingskrediet nodig van 20 duizend euro.

Voortschrijdende ontwikkelingen

- **Woonwagenlocatie Veeweg**
  In Schinnen ligt een woonwagenlocatie aan de Veeweg. In de voormalige gemeente Schinnen was er sprake van dat deze mogelijk worden verplaatst omdat deze te midden van de goudgroene zone ligt. Verder is de ondergrond drassig. In 2020 heeft het college in principe besloten om de locatie aan de Veeweg toch niet te verplaatsen. Het is echter nodig om hiervoor nader onderzoek te doen om te beoordelen welke maatregelen nodig zijn om de locatie leefbaar te houden. Dan pas zullen ook de kosten hiervan inzichtelijk gemaakt kunnen worden Dit onderzoek loopt nog. Op het moment dat hierover meer duidelijk is zal nadere besluitvorming plaatsvinden.

- **Duurzaamheidstafel**
  Samen met 30 vrijwilliger is er gewerkt aan het oprichten van een Duurzaamheidstafel. De leden van de duurzaamheidstafel gaan subsidieaanvragen voor een gemeentelijke duurzaamheidsubsidie van mede inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties beoordelen en toekennen.
  De duurzaamheidstafel is op 1 juli 2020 van start gegaan met het inrichten van het beoordelingsproces en het toekennen van duurzaamheidssubsidies. Wij hebben op dit moment geen budget opgenomen in onze begroting voor het toekennen van duurzaamheidssubsidies. Wij stellen voor om structureel jaarlijks 40 duizend euro in de gemeentebegroting op te nemen.

3.7.4 Wat gaat het programma kosten?

Volkhuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
lasten per taakveld:				
7.2 riolerong	-4.443	-4.418	-4.541	-4.661
7.3 afval	-4.006	-3.948	-3.948	-3.948
7.4 milieubeheer	-707	-707	-707	-707
7.5 begraafplaatsen en crematoria	-221	-220	-218	-218
8.1 ruimtelijke ordening	-1.197	-1.177	-1.153	-1.153
8.3 wonen en bouwen	-2.122	-2.060	-1.999	-1.998
totale lasten	-12.695	-12.530	-12.565	-12.685
baten per taakveld:				
7.2 riolerong	5.688	5.658	5.805	5.949
7.3 afval	4.985	4.985	4.985	4.985
7.4 milieubeheer	11	11	11	11
7.5 begraafplaatsen en crematoria	110	110	110	110
8.1 ruimtelijke ordening	11	11	11	11
8.3 wonen en bouwen	933	854	806	806
totale baten	11.739	11.629	11.729	11.872
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	**-956**	**-900**	**-836**	**-812**
Resultaatbestemming				
0.10 Toevoeging reserves	-26	-26	-26	-26
0.10 Onttrekking reserves	127	42	40	40
Saldo resultaatbestemming	**101**	**16**	**14**	**14**
Resultaat programma	**-855**	**-884**	**-822**	**-798**

4 (Verplichte) paragrafen

Naast de programma's zijn gemeenten verplicht om 7 programma-overstijgende paragrafen in de begroting op te nemen (BBV-verplichting). De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de begroting en jaarrekening opgenomen. De paragrafen zijn eigenlijk dwarsdoorsnedes van de verschillende programma's en taakvelden.

De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragrafen zijn om verschillende redenen opgenomen:
- Het onderwerp heeft een grote financiële impact.
- Het onderwerp heeft een grote politieke betekenis.
- Het onderwerp is van belang voor de uitvoering van de programma's.

In deze begroting stellen wij de raad voor ervoor te kiezen een extra paragraaf duurzaamheid toe te voegen. In deze begroting treft u die paragraaf aan onder paragraafnummer 5.8.

4.1 Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, die van belang is voor de integrale afweging tussen beleidswensen enerzijds en de daarvoor te verwerven inkomsten anderzijds. Deze paragraaf bevat tevens het beleid van de gemeente over de lokale heffingen en kwijtschelding.

In de Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi) is opgenomen dat de nieuwe gemeente Beekdaelen met ingang van 1 januari 2019 twee jaar de tijd heeft om de belastingverordeningen te harmoniseren. Uiterlijk met ingang van 1 januari 2021 moeten alle belastingverordeningen van Beekdaelen volledig geharmoniseerd en geüniformeerd zijn. De nieuwe verordeningen OZB en leges zijn reeds bij de start van de nieuwe gemeente Beekdaelen vastgesteld. De geharmoniseerde verordening afvalstoffenheffing, de verordening toeristenbelasting alsmede de verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen zijn in de vergadering van 23 december 2019 vastgesteld. De verordening marktgelden wordt/is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 oktober 2020.

Wij zijn voornemens om u in de raadsvergadering van 10 november a.s. de volgende geharmoniseerde verordeningen voor te leggen:
- Verordening rioolheffing
- Verordening lijkbezorgingsrechten

In de raadsvergadering van 10 november 2020 worden ook de reeds geharmoniseerde verordeningen OZB, afvalstoffenheffing en kwijtschelding behandeld. Hierin worden de tarieven voor 2021 vastgesteld.

Overzicht van de lokale belastingen

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de opbouw van de in de begroting geraamde lokale belastingen, heffingen en retributies.

Tabel: Opbrengst van lokale belastingen, heffingen en retributies (in duizenden euro)

Geraamde opbrengst lokale heffingen	2021	2022	2023	2024
Ozb eigenaren woningen	5.603	5.603	5.603	5.603
Ozb eigenaren niet-woningen	1.033	1.033	1.033	1.033
Ozb gebruikers niet-woningen	717	717	717	717
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	4.281	4.281	4.281	4.281
Rioolrechten	4.809	4.948	5.092	5.239
Leges en omgevingsvergunningen	565	565	565	565
Secretarieleges	898	898	898	898
Marktgelden	8	8	8	8
Toeristenbelasting	128	138	138	138
Begrafenisrechten	110	110	110	110
Totaal	**18.152**	**18.301**	**18.446**	**18.593**

De geraamde opbrengst ozb, leges en omgevingsvergunningen en secretarieleges zijn geïndexeerd met 1,4 %. Daarnaast is de opbrengst afvalstoffenheffing en rioolheffing gebaseerd op de verwachte kosten die worden gemaakt inzake afval en riolering.

Uit onderstaande grafiek volgt dat het grootste deel van de inkomsten uit lokale heffingen bestaat uit de onroerendezaakbelasting (40,5%), afvalstoffenheffing (23,6%) en rioolrechten (26,5%).

Opbouw lokale belastingen en heffingen

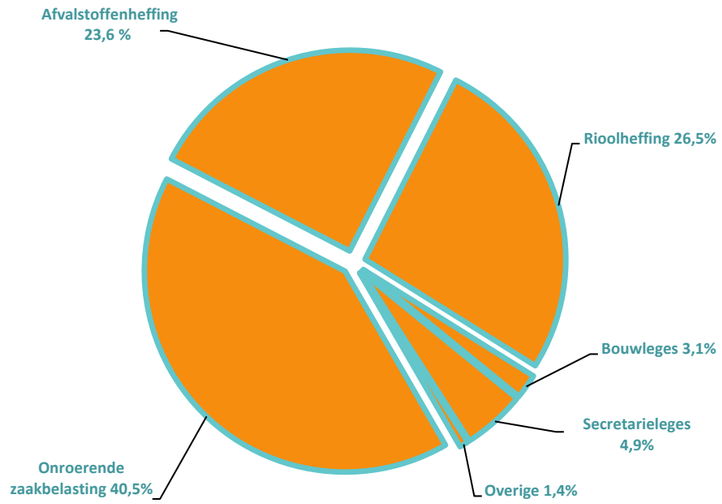

Ontwikkeling van lokale lasten

In onderstaande tabel worden de woonlasten van een gemiddeld huishouden in 2021 afgezet tegen de woonlasten in 2020:

Gemeentelijke woonlasten	Beekdaelen 2021
OZB	338,43
Afvalstoffenheffing	269,20
Rioolheffing	284,00
Totale woonlasten	**891,63**

Gemeentelijke woonlasten	Beekdaelen 2020		
	Onderbanken	Nuth	Schinnen
OZB	333,76	333,76	333,76
Afvalstoffenheffing	254,40	254,40	254,40
Rioolheffing	240,60	299,00	292,15
Totale woonlasten	**828,76**	**887,16**	**880,31**

In het vervolg van deze paragraaf worden de ontwikkelingen van de lokale lasten toegelicht.

4.1.1 Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De onroerendezaakbelasting is een belasting die wordt geheven over, zoals de naam al zegt, onroerende zaken. Deze belasting is van de lokale heffingen de grootste inkomstenbron. Met de opbrengst uit de OZB kan de gemeente onder andere uitgaven op het gebied van veiligheid, onderhoud openbaar groen en voorzieningen bekostigen. Zo draagt de OZB bij aan het voorzieningenniveau binnen de gemeente.
Er zijn drie groepen die een aanslag OZB krijgen:

1. Eigenaren van woningen
2. Eigenaren van niet-woningen (bijvoorbeeld bedrijfspand)
3. Gebruikers niet- woningen

Gebruikers van woningen (bijvoorbeeld huurders) ontvangen geen aanslag ozb.

De te betalen ozb wordt berekend als percentage van de WOZ-waarde van de woning of niet-woning. De WOZ-waarde (waardering onroerende zaken) wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Om het tarief (percentage) van de OZB voor het komende belastingjaar te bepalen, wordt de verwachte ozb-opbrengst gedeeld door de totale WOZ-waarde van alle onroerende zaken binnen de gemeente Beekdaelen.
De raad kan ervoor kiezen om de opbrengst te verhogen (naast de inflatiecorrectie). Voor 2021 wordt voorgesteld om de opbrengst alleen voor de inflatie te corrigeren en verder geen verhoging toe te passen. Voor 2021 is het inflatiepercentage 1,4 %.

4.1.2 Afvalstoffenheffing

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de inzameling van het afval van huishoudens. Hiervoor maakt zij kosten. Voor de opbrengst uit de afvalstoffenheffing geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mag zijn; de gemeente mag dus niet meer in rekening brengen dan de kosten die zij voor het inzamelen van afval maakt.

Op 26 november 2019 heeft de raad besloten om de dienstverlening m.b.t. afvalinzameling door de combinatie van de GR Rd4 en de NV RWM te laten uitvoeren.
In de vergadering van 23 december 2019 is de geharmoniseerde verordening afvalstoffenheffing vastgesteld.

Ook in 2021 zullen net als afgelopen jaren de kosten van afvalinzameling aanzienlijk stijgen met name door autonome prijsontwikkelingen (o.a. verbrandingsbelasting, CAO-stijging).

begroting 2021 RWM
De primitieve begroting 2021 van RWM, die op 20 april 2020 bestuurlijk is besproken in de AVA, kende voor Beekdaelen een stijging van de bijdrage, na aftrek van de baten ten opzichte van de begroting 2020, van € 187.000. Dit was een stijging van 17%.

Hierin was verwerkt de door RWM toen al opgenomen kosten van de aanpassing van de bedrijfsvoering ad €455.000 (totaal RWM) alsmede onder meer enkele specifiek voor Beekdaelen geldende kostenstijgingen als gevolg van beleidskeuzes. Intussen is de organisatie-aanpassing bij RWM door de deelnemende gemeenten ter discussie gesteld. Uitgaande van een 8% belang in RWM zou dit voor Beekdaelen een bedrag van circa € 36.400 betekenen. In een schrijven d.d. 7 oktober 2020 van de AVA aan de directeur van RWM wordt gesteld dat de AVA wil wachten met aanpassingen in de bedrijfsvoering en vraagt de directeur de hiervoor in de begroting geraamde kosten te schrappen.

Eind augustus overlegd RWM een gewijzigde primitieve begroting met zeer aanzienlijke kostenstijgingen die enkel ambtelijk besproken is tot op dit moment (begin oktober).

Hierin is plotseling een voorgenomen besluit van de gemeente Beek verwerkt dat de uittreding inhoudt uit het milieupark in Schinnen. Hiermee komen de totale kosten van het milieupark voor rekening van Beekdaelen. Met de gemeente Beek is in het verleden hier eenmalig sonderend over gesproken. Dit is verder nooit uitgewerkt; onderbouwd en in consequenties en afspraken vervat.

Het milieupark te Schinnen is uitgerust en bemenst om afval afkomstig van bezoekers vanuit met name de gemeente Beek aan te nemen en te verwerken. Bij het uittreden van Beek ontstaan frictiekosten.

Bij een kort overleg met de portefeuillehouder van Beek 1 oktober 2020, worden net als in het sonderend overleg onder meer als redenen aangevoerd het succes van eigen klein milieupark op eigen grondgebied, bijna geen bezoekers meer uit Beek en bezuinigingen. Zonder bestuurlijk overleg hoe met het voornemen van Beek om te gaan brengt RWM de totale kosten wegens het uittreden in rekening bij Beekdaelen, meerkosten € 331.000.

Daarnaast is in de gewijzigde begroting rekening gehouden met ontvlechting van Beekdaelen uit de milieuparken en herverdeling van kosten en baten milieuparken tussen de andere 3 deelnemende gemeenten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat Beekdaelen op geen enkele manier heeft aangegeven te willen ontvlechten uit de milieuparken, wel de systematiek en beleid van Rd4 hierin te willen volgen.

Over deze herverdeling van kosten en baten van de milieuparken is eind 2019 en in de eerste maanden van 2020 overleg gevoerd tussen de aandeelhouders van RWM. Hierover is geen bestuursbesluit genomen.

Een en ander heeft op dit moment, begin oktober, geleid tot het bijeen roepen van een extra AVA op verzoek van de gemeente Beekdaelen. De uitkomst hiervan kan daarom nog niet verwerkt worden in deze begroting. Om deze reden wordt hiervoor een bedrag opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in deze begroting. De primitieve begroting zal volgens planning op 9 november 2020 door de AVA worden vastgesteld.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van afvalstoffenheffing 2021:

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing 2021	
Kosten taakvelden:	
2.1 Verkeer en vervoer	-44.280
6.3 Inkomensregelingen	-147.481
7.3 Afval	-4.005.022
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-764.622
Netto kosten taakvelden	-3.432.161
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	-155.257
BTW	-693.551
Totale lasten	-4.280.969
Opbrengst heffingen	4.280.969
Dekkingspercentage	**100,0%**

In de post “7.3 Afval “zijn kosten (€ 60.500 incl. BTW) opgenomen voor een extra medewerker op het milieupark in Schinnen .

Hij registreert of een bezoeker uit Rd4- of uit RWM-gebied komt. De medewerker komt uit de flexibele schil van RWM en is nu al werkzaam. Er ligt een verzoek bij RWM of die medewerker niet uit onze kaartenbak kan komen. Aangezien de werkzaamheden een gevolg zijn van de harmonisatie wordt voorgesteld deze uit de fusiereserve te dekken, eenmalig, want er komt sowieso zo snel mogelijk een andere opzet van het milieupark. De onttrekking uit het fusiebudget is opgenomen in de post “inkomsten taakveld(en), excl. heffingen”.

Rioolheffing

De gemeente heeft bij wet een zorgplicht voor drie beleidsvelden op het gebied van water. Doel van de rioolheffing is om geld vrij te maken voor onder meer:
- de afvoer van afvalwater;
- de afvoer van regenwater (ook wel hemelwater genoemd);
- het kwaliteitsbeheer van grondwater.

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat de opbrengst mag niet hoger zijn dan de kosten. Elke gemeente is verplicht een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) vast te stellen. Het VGRP geeft inzicht in de kosten en de baten voor de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel en is de basis voor de berekening van het tarief rioolheffing.

Het VGRP voor de gemeente Beekdaelen wordt/is in de raadsvergadering van 27 oktober 2020 behandeld. De geharmoniseerde verordening rioolheffing 2021 zal in de raadsvergadering van 10 november 2020 worden vastgesteld.

De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel (€ 170,40) verhoogd met een bedrag geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. Voor het bedrag per m3 afgevoerd water geldt onderstaande staffeling:

Van 1 m3 tot en met 300m3	€ 113,60
Van 301 m3 tot en met 3.000 m3	€ 113,60 basistarief, vermeerderd met € 102,24 per eenheid van 300m3, waarmee de hoeveelheid van 300m3 wordt overschreden
Van 3.001 m3 tot en met 6.000 m3	€ 1.033,76 basistarief, vermeerderd met € 79,52 per eenheid van 300m3, waarmee de hoeveelheid van 3.000m3 wordt overschreden
Boven de 6.000 m3	€ 1.828,96,00 basistarief, vermeerderd met € 56,80 per eenheid van 300m3, waarmee de hoeveelheid van 6.000m3 wordt overschreden

Voor een huishouden/bedrijf met een waterverbruik tot en met 300m3 wordt de aanslag € 284,00 (vastrecht € 170,40 en op basis van waterverbruik € 113,60).

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de mate van kostendekkendheid van rioolheffing:

Kostendekkendheid rioolheffing 2021	
Kosten taakvelden:	
2.1 Verkeer en vervoer	-89.000
6.3 Inkomensregelingen	-169.799
7.2 Rioleringen	-4.585.802
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	1.024.359
Netto kosten taakvelden	-3.820.242
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	-676.260
BTW	-312.142
Totale lasten	-4.808.644
Opbrengst heffingen	4.808.644
Dekkingspercentage	**100,0%**

4.1.3 Toeristenbelasting

Op 23 december 2019 is een geharmoniseerde verordening toeristenbelasting over de jaren 2020 en 2021 vastgesteld.

In deze verordening is onderstaand besluit van de raad vertaald:

- Als heffingsmaatstaf het tarief per persoon per overnachting vast te stellen.
- Een tarief gedifferentieerd naar campings en overige accommodaties vast te
- stellen.
- Het tarief voor campings voor 2020 en 2021 te bepalen op € 0,75 per persoon per overnachting.
- Het tarief per persoon per overnachting voor overige accommodaties voor 2020 en 2021 te bepalen op respectievelijk € 1,20 en € 1,30.
- Vrijstelling te geven voor toeristenbelasting voor kinderen jonger dan 6 jaar.
- Forfaitair tarief te hanteren voor vaste standplaatsen.
- De verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2020-2021 vast te stellen

4.1.4 Leges

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een groot aantal taken. Een deel van deze taken wordt in de vorm van een dienst door bewoners of bedrijven individueel afgenomen. Om gemeenten tegemoet te komen in de kosten die zijn gerelateerd aan deze taken, betalen afnemers van gemeentelijke diensten leges.

Wie de leges betalen, is afhankelijk van het type dienst dat wordt afgenomen. In veel voorkomende gevallen zijn het inwoners die betalen voor een paspoort, een rijbewijs of een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie. Het kunnen echter ook projectontwikkelaars zijn die een aanvraag indienen voor een omgevingsvergunning.

De tarieven voor de diverse diensten zijn opgenomen in de legesverordening, welke jaarlijks door de raad wordt vastgesteld. Om de diensten van de gemeente en de bijbehorende tarieven inzichtelijk weer te geven, is de tarieventabel bij de legesverordening ingedeeld in 3 titels, die weer verder zijn onderverdeeld in hoofdstukken.
Het totaal van de opbrengsten uit de leges mag niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Het is wel mogelijk dat een opbrengst voor een dienst hoger is dan de kosten voor deze dienst, maar dat deze opbrengst een verlies op een andere dienst compenseert (waar dus de opbrengst lager is dan de kosten voor de dienst). Dit wordt kruissubsidiëring genoemd. Kruissubsidiering tussen de diverse hoofdstukken binnen één titel is toegestaan. Tussen de drie titels is dit ongewenst.

4.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

Burgers die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen, kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. De gemeenteraad bepaalt voor welke belastingen kwijtschelding mogelijk is en de voorwaarden waaronder kwijtschelding plaatsvindt. De gemeenteraad is hierbij gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels. Op enkele onderdelen kan de raad afwijken van de landelijke regels.
De raad kan bepalen:

1. voor welke gemeentelijke belastingen kwijtschelding wordt verleend;
2. of daar geheel of gedeeltelijk kwijtschelding voor wordt verleend.
3. Gedeeltelijke kwijtschelding houdt in dat slechts een deel voor kwijtschelding in aanmerking komt (bijvoorbeeld 50% van de aanslag).
4. welke kwijtscheldingsnorm wordt toegepast.

De raad heeft in haar vergadering van 23 december 2019 het geharmoniseerde kwijtscheldingsbeleid vastgesteld.

In onderstaande tabel wordt weergegeven voor welke belastingen en in welke mate kwijtschelding wordt verleend:

Rioolheffing	**100 %**
Afvalstoffenheffing * vast bedrag per perceel	100%
Afvalstoffenheffing * diftar	Max. € 55 per jaar

Bij het vaststellen van het recht op kwijtschelding worden de kosten van levensonderhoud op 100% van de bijstandsnorm gesteld.

4.1.6 Lijkbezorgingsrechten

Voor het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen en de tarieven lijkbezorgingsrechten gelden tot en met 2020 de verordeningen zoals vastgesteld door de raden van de voormalige gemeenten. Op het grondgebied van de voormalige gemeente Nuth liggen 5 gemeentelijke begraafplaatsen. In Schinnen en Onderbanken beide één. De betreffende verordeningen inclusief de tarieventabel zijn geharmoniseerd en worden in de vergadering van de Raad op 10 november 2020 vastgesteld.

Er is gekozen voor een eenvoudige tarieventabel die toeziet op begraven, grafrechten en verlenging van grafrechten. Een tarieventabel waarin bovendien tarieven zijn opgenomen voor het plaatsen van gedenkstenen, registerkosten etc. verlagen de transparantie van de kosten voor nabestaanden.

Nieuw is dat in de tarieventabel expliciet is opgenomen dat de tarieven voor begraving inclusief de kosten van ruiming zijn, mocht men na het vervallen van het grafrecht geen gebruik willen maken van verlenging.
In de tarieventabel zijn de tarieven van de voormalige gemeente Nuth overgenomen met dien verstande dat voor het begraven een verhoogd tarief is opgenomen van € 580 (was € 400). Deze verhoging wordt gerechtvaardigd door de toevoeging dat de ruiming van een graf na verstrijken van de termijn van het grafrecht door de gemeente wordt uitgevoerd. Voor het plaatsen van een urn in een urnenmuur of urnengraf wordt een tarief voorgesteld van € 290 (was € 200). Dit is inclusief de kosten van plaatsing van een steentje voor de urnennis of op het urnengraf.

4.2 Weerstandsvermogen

4.2.1 Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in
staat is om nog niet afgedekte risico's op te vangen door het vormen van een risicobuffer (weerstandscapaciteit).

Om een goede inschatting te kunnen maken van het weerstandsvermogen is het van belang dat een vorm van risicomanagement wordt toegepast. Risicomanagement betekent dat risico's die spelen in de organisatie continu en systematisch worden doorlopen met als doel een balans te vinden tussen het nemen en het beheersen van risico's. In het eerste jaar na de fusie is de gemeente gestart met risicomanagement. Het beleid is vastgesteld en vormt de basis voor de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en het jaarverslag.

De definities "risico's" en "weerstandscapaciteit" spelen een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Daarom achten wij het van belang om deze begrippen nader toe te lichten.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die elementen waarmee tegenvallers eventueel kunnen worden bekostigd. In paragraaf 4.2.2 becijferen wij de weerstandscapaciteit van de gemeente.

Risico
De kans dat een niet te voorspellen gebeurtenis zich voordoet die een nadelig effect heeft op de organisatie, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de gemeente. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen en die een financieel nadelig gevolg kunnen hebben. Doen deze risico's zich voor dan worden ze ondervangen via de weerstandscapaciteit. Risico's waarvoor verzekeringen zijn afgesloten en voorzieningen zijn gevormd zijn niet relevant voor het weerstandsvermogen. In paragraaf 4.2.3. worden de belangrijkste risico's beschreven.

In onderstaande figuur wordt de samenhang tussen weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit en risico's geïllustreerd.

Samenhang tussen weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit en risico's:

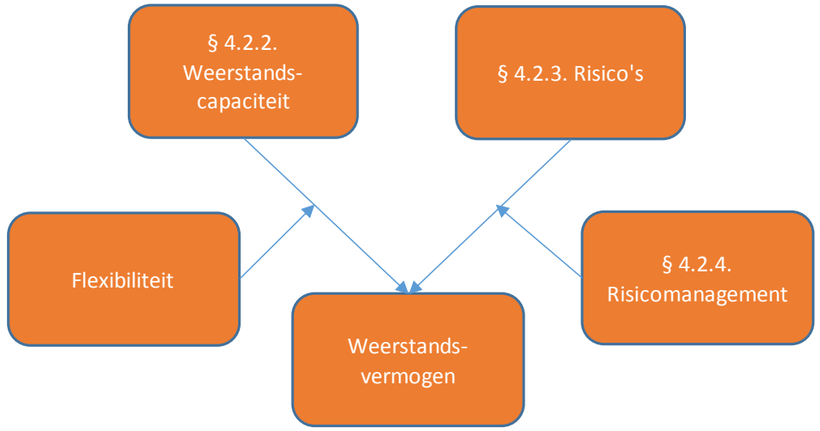

4.2.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn op te vangen c.q. de risico´s in financiële zin af te dekken. Het betreft kosten die onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn.

In het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. De gemeente Beekdaelen hanteert de volgende bestanddelen:

Nr	Bestanddeel	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
1.	Algemene Reserve	4.200.000 euro	0
2.	Stille reserves	pm	0
3.	Begrotingsruimte 2021	0	33.400 euro
4.	Onvoorzien	0	50.000 euro
5.	Onbenutte belastingcapaciteit		1.319.000 euro
	Totaal	**4.200.000 euro**	**1.402.400 euro**

In de tabel maken wij onderscheid in een structurele en een incidentele component van de weerstandscapaciteit. De structurele weerstandscapaciteit betreft het vermogen van de gemeente om onverwachte tegenvallers in de begroting op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele weerstandscapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van gemeentelijke taken.

1. Algemene reserve
De algemene reserve is het deel van de reserves waar geen claim op ligt. De omvang van die algemene reserve bedraagt voor de gemeente Beekdaelen 4,2 miljoen euro. Daarnaast beschikt de gemeente nog over een 'reserve nog te bestemmen'. Die reserve wordt door de gemeente niet gerekend tot het weerstandsvermogen. Toch is ook die reserve 'claimvrij'. Het bedrag in die reserve bedraagt 4,2 miljoen euro.

2. Stille reserves
Als activa onder de opbrengstwaarde of niet zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn. Gemeenten kennen twee soorten stille reserves. Dit zijn stille reserves in financiële vaste activa (deelnemingen, aandelen) en stille reserves in de materiële vaste activa (bijv. gronden niet ingebracht in de grondexploitatie, panden etc.).

3. Begrotingsruimte
Als de begroting en meerjarenraming sluiten met een positief saldo, is sprake van begrotingsruimte. Die structurele begrotingsruimte bedraagt, volgens de begroting, 33,4 duizend euro.

4. De post onvoorziene uitgaven
Het totaal bedrag van de post onvoorzien bedraagt 50,0 duizend euro en is naar rato van de lasten verdeeld over de verschillende programma´s. Gezien de geringe omvang van het bedrag draagt deze post niet substantieel bij aan de weerstandscapaciteit.

5. Onbenutte belastingcapaciteit
Hieronder wordt verstaan de mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake voor zover nog geen volledige kostendekking wordt gerealiseerd. Aan de hoogte van de overige tarieven is theoretisch geen bovengrens gesteld. De gemeente kan deze echter niet tot in het oneindige verhogen. Bij deze heffingen zal de raad zelf een grens moeten aangeven. In de gemeente is sprake van onbenutte belastingcapaciteit en daarmee van structurele weerstandscapaciteit.

4.2.3 Risico's

Om verder invulling te geven aan risicomanagement heeft een risico inventarisatie plaatsgevonden. Bij die inventarisatie is een basis gelegd om adequaat invulling te geven aan risicomanagement. Daarbij zijn de uitgangspunten gehanteerd die in de door uw raad in december 2019 vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement zijn beschreven.

In deze paragraaf worden de geïnventariseerde risico's beschreven. Deze zijn onderverdeeld naar:

1. Totaallijst risico's die het meest belangrijk worden gevonden
2. Risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen

Ad 1. Risico's die het meest belangrijk gevonden worden
Het betreft 23 risico's die als meest belangrijk worden ervaart. Een deel van deze 23 geïnventariseerde risico's is niet meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen, omdat de effecten van deze risico's nog hoogst onzeker zijn en daarom (nog) niet kunnen worden gekwantificeerd. Desalniettemin is het van belang deze risico's te blijven volgen. Risico's met een lage inschatting van de impact of waaraan nu nog geen financiële gevolgen kunnen worden verbonden kunnen in de nabije toekomst echter wel degelijk relevant worden voor het weerstandsvermogen. Ook risico's die nu geheel zijn afgedekt blijven uiteindelijk risico's en dienen om die reden blijvend te worden gevolgd.

In de onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de belangrijkste risico's

Nr	Risico	Risicobeschrijving
1	**Procedures/claims**	Het risico dat de gemeente met (gerechtelijke) procedures en claims wordt geconfronteerd, neemt met name door algemene economische en maatschappelijke ontwikkelingen toe.
2	**Vervoerskosten**	Het risico op een stijging in de kosten van leerlingenvervoer en OMBIBUZZZ-vervoer ten gevolgen van een nieuwe aanbesteding.
3	**Laagconjunctuur en renteontwikkeling**	Een daling van de conjunctuur brengt risico's mee voor Beekdaelen, doordat onder meer de bedrijvigheid afneemt, werkloosheid stijgt met als gevolg daling van inkomsten voor de gemeente dalen en grotere (financiële) druk, waardoor de gemeentelijke doelstellingen onvoldoende worden gerealiseerd. Ook speelt het risico op een stijging van de rente bij het afsluiten van leningen.
4	**Gemeentefonds**	Het risico dat de gemeente wordt gekort door het rijk op de uitkering uit het Gemeentefonds. Daarnaast is de algemene uitkering opgebouwd uit een groot aantal verdeelmaatstaven; aantal inwoners, bijstandsontvangers, woonruimten, etc. Tegenover deze verdeelmaatstaven staan de gemeentelijke aantallen. Een vermenigvuldiging van de verdeelmaatstaven met het gemeentelijke aantal en de uitkeringsfactor levert het bedrag t.w. de vergoeding van het rijk op. De gemeente loopt een financieel risico als de gemeentelijke aantallen achterblijven bij de prognose.
5	**Omgevingswet**	De omgevingswet bundelt en moderniseert in één wet alle wetten voor de leefomgeving. Bij het voorbereiden op deze omgevingswet worden diverse risico's gezien. De Gemeente Beekdaelen dient rekening te houden met onder meer de risico's op het vlak van het proces, aanwezige kennis en kunde, aansluiting digitale stelsel, betrokkenheid van de omgeving en inhaalslag aangaande de digitalisering van de informatie.

Nr	Risico	Risicobeschrijving
6	**Open einderegelingen**	Op het gebied van de sociale zekerheid zoals bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en uitkeringen als gevolg van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg loopt de gemeente Beekdaelen het risico dat in verband met de open einderegelingen de ontvangen rijksbijdragen onvoldoende zijn. Indien tekorten ontstaan zal de gemeente uit eigen middelen moeten bijpassen. Tevens toepasbaar op andere domeinen.
7	**Gegevensbescherming**	Het risico dat de gemeente Beekdaelen de regels voor gegevensbescherming overtreedt. In dit geval kan de Autoriteit Persoonsgegevens de gemeente een last onder dwangsom opleggen. Of het risico op het verlies van gegevens, uitval van ICT, of het door onbevoegden kennisnemen of manipuleren van bepaalde informatie, welke ernstige gevolgen kan hebben voor de bedrijfsvoering, maar ook kan leiden tot imagoschade.
8	**WMO**	Het risico op een financieel nadeel voor de gemeente met betrekking tot de eigen bijdrage, het risico op het toenemen van het aantal aanvragen en het risico op een stijging in de kosten voor hulp bij huishouden en begeleiding WMO.
9	**Fusie, aanpassingsvermogen**	De vorming van de nieuwe organisatie vereist aanpassingsvermogen en veranderbereidheid. Indien deze onvoldoende aanwezig zijn loopt de gemeente risico dat doelstellingen onvoldoende worden behaald. Een logisch gevolg van de recente fusie is dat processen en systemen nog onvoldoende zijn ingericht, wat risico's kan opleveren voor de gemeente.
10	**Inkoop en aanbesteding**	Het risico dat de gemeente Beekdaelen loopt op inkoop- en aanbestedingstrajecten, omdat vereiste kennis en vaardigheid op dit vlak noodzakelijk is.
11	**Herijking van beleid kapitaalgoederen**	De voormalige gemeenten beschikten vaak over verouderde onderhoudsplannen. Bovendien zijn de prijzen voor aanbestedingen in die betreffende jaren met meer dan de inflatie gestegen. Het risico is derhalve groot dat het harmoniseren en herijken van beleid tot negatieve gevolgen zal leiden.
12	**Burgers**	Het risico dat burgers zich onvoldoende gekend en minder dichtbij voelen met de gemeente en er minder aandacht is voor de burger.
13	**Informatievoorziening**	Niet beschikbaar zijn en/of onvoldoende effectief gebruik van bestuurs/managementinformatie, waardoor sturing op doelstellingen wordt belemmerd (van bestuurlijk tot operationeel niveau).
14	**Vergrijzing medewerkersbestand/ arbeidsmarktkrapte**	Het risico op onvoldoende capaciteit (kennis en omvang) in huis voor uitvoering van de taken over 5 tot 6 jaar als gevolg van de vergrijzing van het medewerkersbestand, mede in relatie tot de arbeidsmarktkrapte.
15	**Verbonden partijen**	Het risico dat participatie in verbonden partijen niet alleen voordelen oplevert, maar ook financiële en bestuurlijke risico's en onvoldoende grip op verbonden partijen.
16	**Desintegratie**	Het risico dat een beëindiging van samenwerking met een aantal gemeenschappelijke regelingen leidt tot desintegratiekosten.
17	**Klimaat**	Het risico op een toename in diverse kosten ten gevolge van de klimaat crisis die niet inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Bijvoorbeeld: droogtegevoelige gebieden wat leidt tot schade aan wegen, stikstofcrisis, PFAS, CO2 uitstoot.
18	**Ondermijning**	Aanpak op ondermijning kan risico's opleveren doordat dit leidt tot hogere kosten.
19	**Effecten coronacrisis**	Hoewel in de begroting rekening is gehouden met financiële effecten van de coronacrisis en het rijk gemeente compenseert voor uitgaven kan niet worden uitgesloten dat de middelen niet toereikend zijn.
20	**Meerkosten pilot aanbestedingen groen**	In opdracht van de raad wordt bij 3 groenbeheercontracten een pilot gestart met als doel een versterking in de samenwerking tussen burgers, contractanten en gemeente. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van nieuwe contractvormen voor het groenbeheer die in verband met de aanbestedingsregels worden afgesloten voor een duur van 1 jaar. Contractanten lopen door de pilot meer risico's hetgeen zich hoogst waarschijnlijk zal vertalen in hogere inschrijvingen.

Nr	Risico	Risicobeschrijving
21	**Premiestijging pensioenpremies**	Volgens de schatting van ABP stijgt het premiepercentage voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen en voor de VPL-compensatie (IVP-premie). Voor de overige premies geldt dat werknemers ook een deel betalen. Door de stijging van de pensioenpremies stijgt de werknemersbijdrage aan de premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Het definitieve percentage van de pensioenpremie wordt eind november door het ABP bestuur vastgesteld. Stijgen de pensioenpremies voor 2021 volgens de huidige verwachting, dan stijgen de loonkosten in 2021 naar schatting met iets minder dan 1%.
22	**Kosten afvalverwerker RWM**	Enkele onderdelen uit de (bijgestelde) begroting 2021 van afvalverwerker RWM zijn niet opgenomen in begroting 2021 Beekdaelen. Het gaat om de kosten van de aanpassing van de bedrijfsvoering (aandeel Beekdaelen € 36.400) en om een voorgenomen besluit van de gemeente Beek om uit te treden uit het milieupark in Schinnen. Hiermee komen de totale kosten van het milieupark voor rekening van Beekdaelen (verhoogde bijdrage € 331.100). Besluitvorming over begroting RWM dient nog plaats te vinden in AVA 9 november 2020. Blijkens een schrijven van de AVA d.d. 7 oktober 2020 aan de directeur van RWM wil de AVA wachten met aanpassingen van de bedrijfsvoering en vraagt de geraamde kosten uit de begroting 2021 van RWM te schrappen. Om deze reden is het aandeel van Beekdaelen hierin niet in deze risicoparagraaf opgenomen.
23	**Herijking gemeentefonds**	Naar verwachting leidt de herijking van het gemeentefonds tot structurele nadelen voor plattelandsgemeenten.

Ad 2. Risico's relevant voor het weerstandsvermogen
Zoals aangegeven is van een aantal risico's becijferd welk bedrag in de weerstandscapaciteit moet worden gestort om het risico te ondervangen. Daartoe is gebruik gemaakt van de formule 'kans * omvang'. Hierna vindt een korte toelichting plaats op de begrippen kans en omvang.

1. Kans
Voor de beoordeling van de kans van optreden van het risico worden 5 klassen gebruikt. Het referentiebeeld dat erbij genoemd staat kan worden gebruikt als hulpmiddel bij het bepalen van de kans. Aan deze referentiebeelden zijn kanspercentages gekoppeld. Bijvoorbeeld als een risico zich eenmaal in de tien jaar voordoet is de kans op optreden 10%. Hetzelfde geldt als een risico zich eenmaal per jaar kan voordoen, dan wordt de kans vastgesteld op 90% (bij 100% is het immers geen risico meer).

Klasse	Referentiebeelden	Kwantitatief
1	< of 1 keer per 10 jaar	10%
2	1 keer per 5-10 jaar	30%
3	1 keer per 2-5 jaar	50%
4	1 keer per 1-2 jaar	70%
5	1 keer per jaar of >	90%

2. Omvang
Aan ieder risico wordt het maximale gevolg in euro's toegekend. Vermenigvuldiging van de kansklasse met de omvang levert vervolgens de risicoscore op. Het totale overzicht van de risico's met de daarbij behorende risicoscore wordt het risicoprofiel van de organisatie genoemd. Dit risicoprofiel vormt de basis voor het stellen van prioriteiten ten aanzien van ontwikkelen en uitvoeren van beheersmaatregelen en vaststelling van de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit nodig voor risico's
In de onderstaande tabel is aangegeven hoe welk bedrag aan weerstandscapaciteit aanwezig zou moeten zijn om de geïnventariseerde risico's te kunnen ondervangen.

Nr	Risico	Benodigde weerstandscapaciteit
1	Het risico dat gemeente met (gerechtelijke) procedures en claims wordt geconfronteerd	90.000 euro
2	Hogere vervoerskosten als gevolg van aanbestedingen (leerlingenvervoer en OMNIBUZZ)	88.500 euro
3	Hogere rente bij het afsluiten van leningen	270.000 euro

Nr	Risico	Benodigde weerstandscapaciteit
6	Risico op extra kosten als gevolg van inhaalslag digitalisering informatie omgevingswet	45.000 euro
7	Het risico op onvoldoende capaciteit (vergrijzing en arbeidsmarktkrapte)	77.700 euro
8	Het risico op hogere kosten door herijking van beleid kapitaalgoederen	1.579.500 euro
9	Coronacrisis	200.000 euro
11	Stijging pensioenpremie	448.200 euro
12	Hogere bijdrage aan afvalverwerker RWM	180.438 euro
13	Herijking gemeentefonds	1.346.250 euro
Totaal		**4.325.588 euro**

4.2.4 Risicomanagement

Naar de huidige inzichten is de beschikbare weerstandscapaciteit in de begroting toereikend om de risico's te kunnen opvangen. Op basis van berekeningen die hebben plaatsgevonden waarvan de uitkomsten zijn vermeld in paragraaf 4.2.3 bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit 4,3 miljoen euro. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt, zoals vermeld in paragraaf 4.2.2, afgerond 4,2 miljoen euro. De weerstandsratio (die wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit) bedraagt daarmee minder dan 1,0 (0.98).

In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is, voor wat betreft de weerstandsratio, als beleidsuitgangspunt vermeld dat het weerstandsvermogen in ieder geval een ratio dient te hebben tussen 1,0 en 1,4 (oordeel 'voldoende'). Onderstaand treft u een overzicht aan van de ratio's met het daarbij horende oordeel.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Het vorenstaande betekent dat de huidige weerstandscapaciteit van 4,2 miljoen niet toereikend is. Er dient een bedrag van afgerond 125 duizend euro te worden bijgestort.

4.2.5 Kengetallen

Bij de vernieuwing van het BBV is, op basis van advies van de commissie Depla, voorgeschreven dat er in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen in de begroting. Het betreft de volgende kengetallen:

1A Netto schuldquote
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2 Solvabiliteitsratio
3 Grondexploitatie
4 Structurele exploitatieruimte
5 Belastingcapaciteit

In de onderstaande tabel zijn de ratio's gepresenteerd voor de jaren 2019 tot en met 2024.
Vervolgens worden deze nader toegelicht.

Kengetallen	rekening 2019	begroting 2021	mrj 2022	mjr 2023	mjr 2024
1A Netto schuldquote	-7,12 %	-2,72 %	-4,83 %	-5,70 %	-13,49 %
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-4,60 %	-12,62%	-14,19 %	-13,28 %	-20,82 %
2 Solvabiliteitsratio	60,73 %	56,18 %	55,67 %	58,30 %	60,74 %
3 Structurele exploitatieruimte	4,48 %	5,10 %	2,61 %	2,93 %	3,03 %
4 Grondexploitatie	0,04 %	0,09 %	0,09 %	0,09 %	0,09 %
5 Belastingcapaciteit	111,95 %	114,90 %	114,90 %	114,90 %	114,90 %

1A Netto schuldquote
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven (netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

3. Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten in de begroting.

4. Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5. Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.
Met belastingcapaciteit wordt bedoeld de woonlasten van een meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.
Op basis van de cijfers van Coelo bedraagt het landelijk gemiddelde van de woonlasten in Nederland in 2020 € 776 . De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend.
Uitgedrukt in een percentage ten opzicht van 2020 is dit 114,90 %.
Dit betekent dat de woonlastendruk in de gemeente Beekdaelen ruim 14 %hoger zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde 2020.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Een groot deel van het gemeentelijk vermogen is geïnvesteerd in kapitaalgoederen. Onderhoud en beheer van deze kapitaalgoederen zijn van belang om kapitaalvernietiging te voorkomen en de veiligheid te waarborgen. Met het beheer en onderhoud van onze wegen, bruggen, riolering, openbaar groen, openbare verlichting en gemeentelijke gebouwen is een grote inzet van middelen gemoeid. De lasten van deze kapitaalgoederen zijn onderdeel van de diverse programma's. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoud en kosten over de programma's heen.

Samenvatting

De wet Arhi schrijft voor dat een gemeente binnen 2 jaar na een fusiedatum dient te beschikken over uniforme beheerplannen. In 2020 is in de gemeente Beekdaelen nog gewerkt vanuit de beheerplannen, zoals die werden gehanteerd bij de afzonderlijke gemeenten. In 2020 heeft de harmonisatie van het beheer openbare ruimte plaats gevonden.

Voorgaande geldt overigens niet voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en de rioleringen. In oktober 2019 is een integraal MeerJarenOnderhoudsPlan Gebouwen 2020-2029 vastgesteld. Dit onderhoudsprogramma voorziet in een planning van het technische en preventieve onderhoud plus de vertaling ervan in benodigde middelen. In financiële zin is een en ander (meerjarig) vertaald in de begroting.
Eveneens is in 2020 het Gemeentelijke Rioleringsplan 2021 – 2024, waarin de hoofdlijnen van en de heffingsgrondslag vastgesteld. Met het GRP wordt door de gemeente Beekdaelen invulling gegeven aan de drie zorgplichten ten aanzien van het stedelijk waterbeheer, zijnde de zorgplicht afvalwater, hemelwater en grondwater. Deze hebben tot doel het beschermen van de volksgezondheid, het behouden van droge voeten en het verzorgen van een prettige leefomgeving.

In het 4e kwartaal van 2020 is gestart met de herijking van het geharmoniseerde Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte. Bij deze herijking wordt een raadswerkgroep en burgerparticipatie ingezet. Alvorens te starten wordt eerst een optimaliseringsslag gemaakt ten aanzien van de basisdata in de BGT.

Ten aanzien van de noodzakelijke financiële middelen is tot de harmonisatie uitgegaan van de optelsom van de budgetten van de voormalige gemeenten. Op basis van de beheerplannen en de uitgevoerde inspecties van het volledige areaal is geconstateerd dat deze budgetten ontoereikend zijn. Als gevolg van verschillen tussen data uit de beheersystemen en de gegevens uit de inspectie moeten deze gegevens nader worden geanalyseerd voordat een voldoende betrouwbaar beeld kan worden gegeven van de actuele onderhoudstoestand en de financiële gevolgen.

Een groot deel van de wegvakken binnen de gemeente zijn ouder dan 40 jaar en theoretisch aan het einde van hun levensduur, welke op enig moment volledig moeten worden gereconstrueerd. Van een ander deel is het jaar van aanleg onbekend.

Huidige beleidskaders

Wegen

Kengetallen Beekdaelen	Totaal
Wegen algemeen (km)	378,7
Asfalt (m2)	1.515.680
Elementen (m2)	947.791
Beton (m2)	65.804
Half / onverhard (m2)	10.598
Totaal (m2)	2.539.873

- **Kwaliteit:**
Bij de kwaliteit van de wegen wordt de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte CROW publicatie 323 gehanteerd o.a. de CROW- normen gehanteerd, sober maar doelmatig en veilig, niveau C (laag).

- **Doelstelling 2021 - 2026**

Garanderen van de veiligheid en kwaliteit van het kapitaalgoed voorkomen van kapitaalvernietiging en invulling geven aan de motie upgrading van de trottoirs en de upgrading van en/of uitbreiding van de fietspaden.

- **Wat gaan we hiervoor doen**
  - Herijking van het beleid wegen als onderdeel van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte
  - Nader uitwerken van beheersplan wegen inclusief aanvalsplan terugdringen achterstallig onderhoud op basis van meerjarig onderhoudsprogramma
  - Nader onderzoek kwaliteit wegen ouder dan 40 jaar en onbekende datum van aanleg.

- **Financiën:**

De kosten voor het klein- en groot onderhoud aan de wegen worden gedekt uit de voorziening wegen.

Civieltechnische kunstwerken

Kengetallen Beekdaelen	Totaal
Kunstwerken	284

- **Kwaliteit:**
  Bij de kwaliteit van de civiele kunstwerken worden o.a. de CROW-normen gehanteerd, sober maar doelmatig en veilig. Voor de civiele kunstwerken wordt een beheerplan opgesteld en dit wordt meegenomen als onderdeel van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte.

- **Financiën:**
  De kosten voor onderhoud zijn opgenomen in de gemeentebegroting.

Riolering

Kengetallen Beekdaelen	Totaal
Riolen km	278
Gemalen stuks	35
Persleidingen km	22
Pompunits stuks	53

- **Kwaliteit:**
  Op basis van het dagelijks beheer en onderhoud, bestaande uit reiniging en inspectie en de in het Beleids- en uitvoeringskader vastgestelde doelstellingen wordt de kwaliteit van het rioleringssysteem in beeld gebracht. Aan de hand van de kwaliteitsbeoordeling wordt bepaald of renovatie, vervanging of nader onderzoek benodigd is. Deze cyclus is verankerd in het Gemeentelijke Rioleringsplan, dat in oktober 2020 door uw raad is vastgesteld. Het nieuwe GRP heeft een looptijd van 2021 – 2024. Het GRP is het wettelijk verplichte plan waarin een gemeente aangeeft hoe zij haar verplichte watertaken, de zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwatermaatregelen invult. Het geeft aan welke doelen en ambities de gemeente stelt, welke rioolvoorzieningen er zijn, hoe die functioneren, hoe het rioolstelsel wordt beheerd en welke maatregelen nodig zijn om het functioneren op peil te houden.

- **Financiën:**
  De kosten voor groot onderhoud riolering worden gedekt uit de rioolvoorziening. Klein onderhoud komt ten laste van de exploitatie. In het GRP staat aangegeven wat de kosten van al de maatregelen zijn en hoe die kosten zijn gedekt. De kosten van de voorziene maatregelen en de kostendekking zijn in het kostendekkingsplan inzichtelijk gemaakt.

Openbaar groen

- **Kwaliteit:**
  In het voorjaar van 2020 is het besluit genomen om een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) op te stellen. Er is voor gekozen om de beleidsnotitie groen geen deel te laten uitmaken van de IBOR zoals dit in 2020 wordt vastgesteld. Op basis van de huidige kwaliteitsniveaus groen worden gemiddelde kwaliteitsniveaus vastgesteld overeenkomend met de grootste algemene deler. Hierbij wordt per gebiedsfunctie gekeken naar het kwaliteitsbeeld dat voor de grootste oppervlakte geldt. De kwaliteitsniveaus die volgen uit deze werkwijze worden gebruikt voor de beheerovereenkomsten 2021. In de beleidsnotitie Openbaar Groen, welke in december 2020 aan de Raad ter besluitvorming wordt voorgelegd, zal een voorstel worden gedaan voor de meerjarige onderhoudsniveaus voor de diverse groenvoorzieningen. Deze onderhoudsniveaus worden in 2021 toegevoegd aan het IBOR.

Gebiedsfunctie	Beeldkwaliteitsniveau
Centrum/winkelgebied	B
Gemeentelijke Begraafplaatsen	A
Vijver en waterpartijen	B
Sportaccommodaties (excl speelvelden)	B
Woonkernen	B
Bedrijventerreinen	B
Hoofdwegen buitengebied	B
Recreatieve wandelepaden/Beekdaelenroute	C (4x maaien/jr)
Buitengebied	D (2x maaien/jr)

Middels een Raadsinformatiebrief (23 juni 2020) bent u geïnformeerd over de beoogde visie Beekdaelen B(l)oeit. Deze visie wordt in november 2020 aan de Raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Een belangrijke pijler in deze visie vormt de burgerparticipatie.

Burgerparticipatie wordt als pilot opgenomen in 3 van de 9 onderhoudsbestekken openbaar groen 2021. De aannemers zullen proactief de burgers/verenigingen moeten gaan benaderen en betrekken bij het groenonderhoud.

Deze burgerparticipatie en de pro-actieve betrokkenheid van onze aannemers zal een positieve invloed hebben op de manier waarop inwoners zich gehoord en betrokken voelen bij het groenonderhoud in hun gemeenschap.

Voor het groenonderhoud 2022 en later wordt een groenbeleidsnotitie voorbereid waarbij de kwaliteitscriteria per gebiedsfunctie kunnen worden vastgesteld. Dit proces zal in het 3de kwartaal 2020 starten.
Groen binnen onze leefomgeving levert veelal onbewust een bijdrage aan onze gezondheid, klimaatadaptatie en duurzaamheid. Fijnstof, hittestress en wateroverlast zijn bekende voorbeelden van factoren die een enorme druk leggen op de genoemde aspecten. De in ontwikkeling zijnde visie Beekdaelen B(l)oeit richt zich op de aanpak van deze factoren door het activeren van burgers en (lokale) ondernemers, middels een gezamenlijke inzet voor het behouden en uitbreiden van groen binnen onze gemeenschap. Aanvullend wordt ook de samenwerking met agrariërs gezocht om in het kader van duurzaamheid de biodiversiteit en bodemkwaliteit te verbeteren, waarbij o.a. circulaire verwerking van afvalstromen wordt onderzocht. Het uiteindelijke doel is om gezamenlijk met de genoemde partijen een gezonde groene leefomgeving te behouden waarin iedereen op een aangename en veilige wijze kan wonen en recreëren.

Groen is een prominent onderwerp in de ambities van Beekdaelen en raakt ontwikkelingen betreffende recreatie, duurzaamheid, leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. Dit betekent dat de adviseurs op het gebied van Groen bij het opstellen van beleid op deze thema's nauw worden betrokken zoals bij circulaire economie / groenafval en biodiversiteit. Tevens wordt ten aanzien van Groen in Beekdaelen B(l)oeit voor een andere wijze van aanbesteden gekozen en invulling gegeven aan zelfsturing.
Daarnaast is Groen voor inwoners en ondernemers een belangrijk aspect als het gaat om de beleving van de openbare ruimte. Gemiddeld komen via de Fixi app 25 tot 30 meldingen binnen op het gebied van groen, naast mails en telefonisch contact met de gemeente. Sinds 2019 wordt extern ingehuurd om de fixi- en overige meldingen tijdig te beantwoorden en om bij te dragen aan het beleid op het gebied van Groen. Dit is mede ingegeven door het groen areaal dat groter blijkt dan voor de fusie bekend was, zoals ook reeds vermeld in de Kadernota. Om alle meldingen adequaat af te handelen en ervoor zorg te dragen dat Groen kan blijven bijdragen aan de ambities van Beekdaelen op alle genoemde thema's, is uitbreiding van de formatie nodig.

Resumé: Het jaar 2021 zal worden beschouwd als een tussenjaar, waarbij beheerovereenkomsten worden afgesloten voor de duur van 1 kalenderjaar. Deze overeenkomsten zijn gebaseerd op de nieuwe areaalgegevens en gemiddelde kwaliteitsniveaus.

- **Financiën:**

De financiering van het openbaar groen, sportvelden en bomen is gebaseerd op de gemiddelde kwaliteitsniveaus van de voormalige 3 gemeenten. Hieruit volgen de maatregelen die jaarlijks tot uitvoering worden gebracht. Op basis van de harmonisatie, de herinventarisatie van het groen, de bestekramingen en de kosten die de burgerparticipatie/inzet aannemer met zich meebrengen kan een bij-raming van de structurele beheerbudgetten groen (ingaande 2021) via de 2de BURAP-2020 noodzakelijk zijn.

Openbare verlichting

Kengetallen Beekdaelen	Totalen
Aantal lichtmasten/armaturen/lampen	8.098

- **Kwaliteit:**

De visie voor de openbare verlichting is gericht op het "niet verlichten" tenzij. Gestreefd wordt naar openbare verlichting van een hoogwaardig niveau waarbij de nadruk ligt op duurzaamheid en energiebesparing. In de raadsvergadering van 10 november wordt ook het beleidsplan Openbare Verlichting Beekdaelen 2021-2025 aan uw raad voorgelegd. In het beleidsplan worden de kaders en de bijbehorende maatregelen voor de openbare verlichting binnen de gemeente vastgelegd. Uitgangspunt is dat we in 2021 het areaal ombouwen naar kwalitatieve Led-verlichting.

- **Financiën:**

In het raadsvoorstel beleidsplan Openbare Verlichting Beekdaelen 2021-2025 wordt uw raad geadviseerd het benodigde budget voor de ombouw naar Led-verlichting ineens te dekken middels een aanwending van de reserve nog te bestemmen. Voor deze ombouw is een krediet benodigd van € 1,66 miljoen euro.

Om vervangingspieken in de toekomst op te kunnen vangen, handhaven we het huidige totale jaarlijkse budget voor openbare verlichting. De besparingen op energie en onderhoud, die we realiseren door de ombouw naar Led, worden samen met het reguliere vervangingsbudget in een voorziening ondergebracht. Dit budget dient jaarlijks met 5 duizend euro te groeien om ervoor te zorgen dat op termijn voldoende middelen voorhanden zijn om de vervangingspieken te kunnen opvangen. Op deze manier kan met de éénmalige investering het reguliere budget gehandhaafd blijven over de afschrijvingsperiode van het areaal.

De structurele financiële effecten van het voorliggende voorstel zijn meegenomen in de begroting 2021.

Gemeentelijke gebouwen

Kengetallen Beekdaelen	Totalen
Aantal gemeentelijke gebouwen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud	63

- **Beleid/beheer:**

Het beleid voor beheer en onderhoud is gericht op de bouwkundige en technische instandhouding van het in eigendom zijnde vastgoed gedurende de reële levensduur. In de raadsvergadering van 8 oktober 2019 is een nieuw MJOP gebouwen 2020-2029 vastgesteld door de raad. Dit onderhoudsprogramma voorziet in een planning van het technische en preventieve onderhoud plus de vertaling ervan in benodigde middelen. De gemeente stelt iedere 4 jaar een Meerjaren onderhoudsprogramma (MJOP) op. De opgenomen werkzaamheden in dit MJOP worden in 2021 uitgevoerd. Van de 63 gebouwen zijn 19 gebouwen niet opgenomen in dit MJOP. Het gaat hierbij om gebouwen die op de nominatie staan om te worden verkocht of gesloopt. Maar ook gebouwen waarbij de toekomstige bestemming nog niet duidelijk is. Bij deze gebouwen wordt alleen het klachtenonderhoud uitgevoerd en de eventuele wettelijke verplichtingen.

Voor de verduurzaming van ons eigen maatschappelijk vastgoed is een project opgestart om het vastgoed op een kostenefficiënte wijze in 2040 gemiddeld energieneutraal te maken. Onderdeel van dit project is het opstellen van Duurzaam MJOP en businesscase. Momenteel is gestart met deze businesscase. Voor deze pilot zijn 6 gebouwen opgenomen. De bevindingen van deze pilot worden begin volgend jaar aan de raad voorgelegd. Na besluitvorming door uw raad starten we met vervolgtraject om ook alle overige in eigendom zijn de panden te analyseren (2021) en uit werken in het programma "Energieneutraal Maatschappelijk Vastgoed" in 2040

- **Kwaliteit:**

Het huidige beleid voor bouwkundig en technisch beheer en onderhoud is gebaseerd op de systematiek van NEN 2767 minimaal onderhoudsniveau 3. Deze systematiek betreft een landelijk erkende normering voor bouwkundig en technisch onderhoud. Het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Beekdaelen voldoet aan de bovenstaande norm. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

- **Financiën:**
- De kosten voor groot, dagelijks en klachten onderhoud worden gedekt uit de Voorziening
- Onderhoud gebouwen MOP. Tot en met 2029 wordt hiervoor jaarlijks een bedrag opgenomen van 878 duizend euro hetgeen toereikend is.
- De kosten voor het klachten onderhoud en wettelijke verplichtingen bij de gebouwen die niet zijn opgenomen in het MJOP worden gedekt uit de Voorziening onderhoud gebouwen niet opgenomen MOP. De komende 3 jaar wordt hiervoor jaarlijks een bedrag van 200 duizend euro opgenomen hetgeen vooralsnog toereikend is.

Indien de gemeente om wat voor reden dan ook besluit gebouwen die niet zijn meegenomen in het MJOP niet af te stoten blijft de onderhoudsplicht op deze gebouwen bestaan. Maar ook door diverse toekomstige ontwikkelingen zoals gebiedsontwikkeling de Gijselaar zullen enkel gebouwen weer in het MJOP moet worden opgenomen waardoor deze voorzieningen moet wordt bijgesteld. Hierdoor bestaat het risico op de lange termijn een onderuitputting op deze voorziening.

Global Goals – Onderhoud Kapitaalgoederen

Met het op een sobere en doelmatige wijze onderhouden van de gemeentelijke kapitaalgoederen wordt ook een bijdrage geleverd aan de GLOBAL GOALS, door:
- Een bijdrage leveren aan het tegengaan van verdroging (GRP), waardoor voedselzekerheid beter wordt gewaarborgd (GG2);
- Bij te dragen aan een goede en gezonde (openbare) leefomgeving (GG3);In de waterketen zorg te dragen voor scheiding van rioolsystemen en afkoppeling van schoon water. Duurzaam gemeentelijk riool- en afvalwaterbeheer (GG6);
- Het aanleggen en onderhouden met ketenpartners van veilige en duurzame infrastructuur (GG9);
- Door bij te dragen aan de toegankelijkheid van openbaar vervoerssystemen voor mensen in kwetsbare situaties (GG11)Samen met waterketenpartners water robuuste systemen aan te leggen en te onderhouden en gebiedsgerichte maatregelen te treffen voor waterberging en wateroverlast (GG13)

4.4 Financiering

De financieringsparagraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. Daarnaast is het doel van deze paragraaf om de financiële positie van de gemeente op basis van het door de Raad vastgestelde Treasurystatuut te evalueren. De centrale doelstelling van het treasurybeleid is het beheren van de financiële geldstromen en het beperken van de financiële risico's voor de gemeente. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO). Deze wet regelt, dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

In deze paragraaf zullen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde komen:
1 Risicobeheer
2 Gemeentefinanciering
3 Organisatie informatievoorziening m.b.t. kasbeheer

4.4.1 Risicobeheer

Een belangrijk onderdeel van de treasuryfunctie is het beschermen van gemeentelijke vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's.

In het Treasurystatuut wordt onderscheid gemaakt in de volgende financiële risico's:
- rente risico
- kredietrisico
- intern liquiditeitsrisico
- valutarisico

In dit hoofdstuk worden bovenstaande risico's nader toegelicht met de bijbehorende beheersingsmaatregelen.

Renterisico

De gemeente kan zowel op de kortlopende als op de langlopende schulden renterisico lopen. Renterisico ontstaat door fluctuaties in de rentelasten (bijvoorbeeld door renteherziening of herfinanciering). De overheid heeft in de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) twee instrumenten gedefinieerd om de renterisico's die de gemeente loopt te beperken, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft tot doel beperking van renterisico op de kortlopende schuld en de renterisiconorm beperkt de renterisico's op de langlopende schulden.

Kasgeldlimiet (renterisico kortlopende schuld)
Het is voor gemeenten aantrekkelijk om financieringsbehoefte op te vangen met het aantrekken van kort geld, omdat de rente op kort geld lager is dan op langlopende leningen. Echter veel kort geld aantrekken, brengt hogere (rente)risico's met zich mee, omdat in de regel de rente op kort geld sterker aan fluctuaties onderhevig is.
De kasgeldlimiet is een door de wet FIDO voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van dit renterisico op de korte schuld. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar.

De kasgeldlimiet ziet er voor het jaar 2021 als volgt uit:

Omvang begroting per 1-1-2020	€ 94.120.541
Van toepassing zijnde %	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	€ 8.000.246

Gedurende het lopend jaar wordt per kwartaal de liquiditeitspositie berekend om te toetsen of de kasgeldlimiet niet wordt overschreden. Dit is het saldo van de vlottende schuld (bijv. schulden in rekening-courant) en vlottende middelen (bijv. kasgelden).

Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. De verwachting is, dat in 2021 de kasgeldlimiet niet zal worden overschreden.

Renterisiconorm (renterisico van de vaste schuld)
In de wet FIDO is de renterisiconorm opgenomen als instrument om het (rente)risico op de langlopende leningenportefeuille te beperken. Met de renterisiconorm wordt getracht een optimale opbouw van de langlopende leningenportefeuille te bereiken door spreiding van de looptijden en renteherzieningen. In onderstaande tabel wordt het renterisico voor de komende 4 jaren (2021-2024) in kaart gebracht en wordt berekend als percentage (20%) van de begrotingsomvang van dit begrotingsjaar.

Renterisico	2021	2022	2023	2024
Renteherziening	0	0	0	0
Aflossingen	2.232	6.759	6.659	1.509
Renterisico	2.232	6.759	6.659	1.509

Berekening renterisiconorm	
Begrotingstotaal 2021	94.121
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
Renterisiconorm 2021	18.824
Toetsing renterisico aan norm	
Renterisico	2.232
Renterisiconorm	18.824
Ruimte onder de norm	16.592

Berekening renterisiconorm 2021 (bedragen in euro's en x € 1000)

Uit bovenstaande tabel blijkt, dat voor het begrotingsjaar 2021 het renterisico ruim onder de renterisiconorm blijft.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico, dat een geldnemer niet of niet-tijdig aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen. Bij het verstrekken van leningen, uit hoofde van de publieke taak, worden zekerheden of garanties geëist.

Intern liquiditeitsrisico

Het intern liquiditeitsrisico is het risico, dat de gemeente loopt naar aanleiding van wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjareninvesteringsplanning, waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen. Het intern liquiditeitsrisico wordt beperkt door monitoring en planning van de treasuryactiviteiten op de korte en lange termijn in de P&C-cyclus (begroting, burap en jaarrekening).

Valutarisico

Valutarisico's worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

4.4.2 Gemeentefinanciering

Financieringsbehoefte
De gemeente Beekdaelen maakt gebruikt van de zogenaamde totaalfinanciering. De financieringsbehoefte voor het jaar 2021 bedraagt 11 miljoen euro. Dit bedrag is gebaseerd op de restantkredieten van de investeringen2020, vermeerderd met de investeringen uit het meerjarig investeringsplan van 2021. Een langlopende geldlening (al dan niet gefaseerd) zal worden aangetrokken in het jaar 2021 om in deze financieringsbehoefte te voorzien. Volgens een opgave van de BNG per 30 september 2020 bedraagt het rentepercentage 0,25% voor een langlopende geldlening met een looptijd van 25 jaren.

In de begroting is rekening gehouden met een financieringsbehoefte van 11 miljoen euro. Afhankelijk van de voortgang van de realisatie van de investeringen zal in het jaar 2021 de financieringsbehoefte worden uitgebreid en zal een bijstelling van de begroting worden gedaan.

Leningenportefeuille
In de loop der jaren zijn diverse langlopende geldleningen aangetrokken ter financiering van de diverse investeringen. Een overzicht van de huidige lening portefeuille treft u hieronder aan.

Portefeuille opgenomen vaste schuld per 1 januari 2021 (in duizenden euro)

Geldgever	Oorspr.	Ingang	Afloop	Rente	Schuld	Weging
T.b.v. gemeente:						
BNG	4.538	26-09-2001	26-09-2026	5,45	1.089	5%
BNG	2.269	18-12-2001	26-09-2026	5,16	545	2%
BNG	2.000	01-08-2002	01-08-2022	2,35	200	1%
BNG	3.000	11-12-2002	01-06-2027	4,84	840	4%
BNG	3.000	02-06-2003	02-06-2023	4,13	450	2%
BNG	3.000	08-12-2003	08-12-2028	4,87	960	4%
BNG	3.000	02-01-2006	02-01-2026	3,62	900	4%
BNG	3.000	23-02-2006	23-02-2031	3,79	1.320	6%
BNG	3.000	23-06-2006	23-06-2026	0,56	900	4%
BNG	1.815	28-02-2007	28-02-2021	0,41	73	0%
BNG	3.000	01-11-2007	01-11-2027	3,98	1.050	5%
BNG	4.000	26-04-2011	26-04-2021	3,61	400	2%
BNG	5.000	31-07-2017	31-07-2022	0,23	5.000	22%
BNG	5.000	03-09-2018	04-09-2023	0,30	5.000	22%
NWB	3.176	15-11-1999	15-11-2024	5,74	508	2%
NWB	3.000	01-10-2004	01-10-2024	1,19	600	3%
NWB	3.000	01-02-2005	03-02-2025	3,88	750	3%
Subtotaal t.b.v. gemeente	***54.798***				***20.584***	
T.b.v. woningstichtingen:						
BNG	935	03-05-2010	01-05-2040	4,45	745	3%
BNG	625	02-08-2011	01-03-2022	3,98	338	1%
BNG	1.978	02-08-2011	01-07-2022	4,10	1.075	5%
Subtotaal t.b.v. woningstichtingen	***3.538***				***2.158***	
Totaal	58.336				22.743	100%

Rente begroting 2021

De gemeente trekt zowel kortlopende als langlopende leningen aan om te voldoen aan haar financieringsbehoefte. Er zijn hierbij twee soorten financiering te onderscheiden:

1. Projectfinanciering: er wordt een externe lening aangetrokken ten behoeve van de financiering van één specifiek project, één specifieke activiteit.

2. Totaalfinanciering: er wordt een lening aangetrokken om aan de financieringsbehoefte te voldoen, maar er staat geen specifieke activiteit tegenover. De lening maakt deel uit van de totaalfinanciering van de gemeente.

Om een volledig beeld te krijgen van de exploitatie van de verschillende taakvelden, dienen alle baten en lasten, voor zover mogelijk, toegerekend te worden aan de activiteiten binnen een taakveld (projecten, investeringen, etc.). Hieronder vallen ook de kosten (rentelasten) van de leningen. Deze kosten zijn immers aangetrokken om de verschillende activiteiten (al dan niet direct) te financieren.

De rentelasten van projectfinanciering kunnen redelijk eenvoudig toegerekend worden aan het taakveld, waarop de activiteit betrekking heeft. Bij de totaalfinanciering is er geen direct verband tussen de lening en de activiteit. Om de rentelasten van de leningen toch evenredig toe te kunnen rekenen aan de diverse activiteiten, is een verdeelsleutel opgesteld: het omslagrentepercentage. Op basis van dit percentage wordt de rente van de totaalfinanciering doorbelast aan taakvelden, waaronder de diverse activiteiten vallen. Het omslagrentepercentage wordt bij de begroting berekend door de het saldo van de rentebaten minus de rentelasten te delen door de boekwaarde van de activa. Uit deze berekening blijkt, dat het omslagpercentage voor de jaren 2021 t/m 2024 kleiner is dan 0,5%. Bij een omslagpercentage kleiner dan 0,5% is het conform de commissie BBV toegestaan om dan geen rente door te bereken aan de taakvelden.

3. Organisatie van de informatievoorziening betreffende het kasbeheer

Ten behoeve van een goed beheer van de financiële middelen van de gemeente is het van belang een goed inzicht in het verloop van de liquide middelen. Het is noodzakelijk dat de afdeling financiën (treasurer) wordt voorzien van de nodige informatie met betrekking tot het verloop van onder andere de grondexploitatie (inkomsten en uitgaven) alsmede de uitgaven met betrekking tot voorgenomen investeringen. In dit proces is een belangrijke taak weggelegd voor de budgethouders van de diverse afdelingen.

Tabel EMU-saldo (bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-3.872	-1.822	-2.911	-2.555
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.935	3.107	3.148	3.234
Dotaties aan voorziengen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieninggen	1.917	2.086	2.082	2.087
Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	6.291	5.911	5.746	5.773
Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	2.077	2.529	2.279	2.606
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-7.388**	**-5.069**	**-5.706**	**-5.613**

4.5 Verbonden partijen

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verbonden partijen.

Type	Naam
Gemeenschappelijke Regelingen	WOZL (Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid Limburg)
	WSP (Werkgeverservicepunt Parkstad Limburg)
	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
	GGD Zuid-Limburg
	ISD-Kompas
	ISD-BOL
	Omnibuzz
	RUD Zuid-Limburg (regionale uitvoeringsdienst)
	BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen)
	Het Gegevenshuis
	Reinigingsdiensten Rd4
	Stadsregio Parkstad Limburg
	PIT (Parkstad-IT)
	Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad voor opvang en beschermd wonen i.h.k.v. de WMO 2015
	Centrumregeling inkoop Jeugdzorg Regio Zuid-Limburg
	Financiering Anti Discriminatievoorziening Limburg
Vennootschappen en coöperaties	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
	Enexis Holding NV
	CSV Amsterdam B.V.
	Publiekbelang Elektriciteitsproductie B.V.
	RWM NV
	Rd4 NV
	Watermaatschappij Limburg N.V.
	Nazorg Limburg B.V.
	IBA-Parkstad B.V.

Gemeenschappelijke Regelingen

Naam	WOZL
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en Beekdaelen.
Doel	WOZL heeft tot doel om te voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid is staat zijn. Verder heeft de GR tot doel uitvoering geven aan de door de deelnemende gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	Per gemeente is een collegelid zowel lid van het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 3.575.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 771.000 respectievelijk € 216.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 11.027.000 respectievelijk € 12.684.000
Ontwikkelingen	Er worden vervolgstappen gezet om de organisatie en bedrijfsvoering verder te optimaliseren.

Naam	WSP
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Voerendaal en Beekdaelen.
Doel	Het WSP zorgt voor de eenduidige, integrale en professionele aanpak van werkgeversdienstverlening met uniformiteit en bundeling van krachten in Parkstad. Het WSP ontwikkelt gezamenlijke expertise in de werkgeversbenadering, biedt werkgeversarrangementen en zorgt voor uitstroom naar werk van cliënten WSW en participatiewet.
Bestuurlijk belang	Per gemeente is een collegelid zowel lid van het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 543.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 1.185.000 respectievelijk € 1.508.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 9.620.000 respectievelijk € 3.731.000
Ontwikkelingen	De resultaten van de uitstroom blijven vooralsnog achter ten opzichte van de prognoses.

Naam	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Betrokkenen	De 16 gemeenten in Zuid-Limburg.
Doel	De gemeenschappelijke regeling is verantwoordelijk voor de professionalisering, efficiency, uniformering en bestuurlijk geconcentreerde aansturing van alle diensten betrokken bij incident- en rampenbestrijding in de regio. De Veiligheidsregio bestaat uit de volgende onderdelen: - Brandweer - GHOR - MCC - Bevolkingszorg - Burgernet - Programmabureau
Bestuurlijk belang	De Burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 2.220.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 9.426.000 respectievelijk € 7.616.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 43.590.000 respectievelijk € 43.414.000
Ontwikkelingen	Vanaf 2020 geldt een overgangsperiode voor de verdeelsleutel van de bijdrage van de gemeenten. In vier jaar tijd schakelt de Veiligheidsregio om naar een nieuwe verdeelsleutel. Daarnaast is structureel 3 miljoen extra nodig om de dienstverlening op peil te kunnen houden. Een en ander is uitgewerkt in de notitie ‘Een solide basis voor de toekomst’.

Naam	GGD Zuid-Limburg
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De 16 gemeenten in Zuid-Limburg.
Doel	De GGD Zuid Limburg heeft als doelstelling het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur is de gemeente vertegenwoordigd door een collegelid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 1.667.000. (Basis-producten € 438.000, jeugdgezondheidszorg € 895.000 en Veilig Thuis € 334.000)
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 2.806.000 respectievelijk € 2.041.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 26.652.000 respectievelijk € 29.264.000
Ontwikkelingen	In 2015 heeft de GGD in overleg met de deelnemende gemeenten gekozen voor een gefaseerde doorontwikkeling (bekend onder “scenario 3”) opgesteld voor de periode 2016-2019. Het gekozen scenario geeft de GGD de mogelijkheid om mee te bewegen met de ontwikkelingen in het sociale domein en de publieke gezondheidszorg. In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het doel is om een trendbreuk te realiseren en daarmee de levensverwachting in Zuid-Limburg te brengen naar het landelijk gemiddelde en hierbij in de periode 2016-2025 zichtbaar in te lopen op bestaande achterstanden in levensverwachting en in te zetten op een stijging van de ervaren gezondheid.

Naam	ISD-Kompas
Vestigingsplaats	Nuth
Betrokkenen	De gemeenten Voerendaal, Simpelveld en Beekdaelen
Doel	De kerntaak is de uitvoering onder te verdelen naar de 3 beleidsproducten Werk, Inkomen en Zorg.
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid en twee gemeenteraadsleden. In het Dagelijks Bestuur zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 4.045.000 (bijdragen producten € 1.336.000 en doorbetaling rijksmiddelen € 2.709.000).
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 200.000 respectievelijk € 200.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 994.000 respectievelijk € 1.246.000
Ontwikkelingen	In de raadvergadering van 17 december 2019 is besloten voor voortzetting/uitbreiding van deelname in GR Kompas en uittreding GR ISD-BOL.

Naam	ISD-BOL
Vestigingsplaats	Brunssum
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Landgraaf en Beekdaelen
Doel	De GR ISD-Bol voert de wetgeving op het taakveld sociale zorg uit. Het doel van de GR is in hoofdzaak het begeleiden van inwoners naar (on)betaald werk en het bevorderen van de zelfredzaamheid en deelname aan de maatschappij.
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid en twee gemeenteraadsleden. In het Dagelijks Bestuur zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 2.720.000 (bijdragen producten € 702.000 en doorbetaling rijksmiddelen € 2.018.000).

Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 6.258.000 respectievelijk € 6.306.000
Ontwikkelingen	De Raad van de gemeente Beekdaelen heeft besloten om met ingang van 1 januari 2022 uit ISD-BOL te treden.

Naam	**Omnibuzz**
Vestigingsplaats	Geleen
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten behalve de gemeente Gennep.
Doel	GR Omnibuzz draagt zorg voor het individueel en collectief vervoer voor inwoners van de gemeente met een beperking in het kader van de Wmo (regiotaxi, doelgroepenvervoer).
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 752.000 (excl. € 98.000 eigenbijdrage gebruikers)
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 1.483.000 respectievelijk € 957.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 2.862.000 respectievelijk € 2.479.000
Ontwikkelingen	Omnibuzz is bezig met het verder inrichten volgens een groeimodel van de eigen organisatie. De instroom van andere vervoersvormen dan het WMO-vervoer is op de lange(re) baan geschoven.

Naam	**RUD Zuid Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	De 16 gemeenten in Zuid-Limburg en de Provincie Limburg.
Doel	GR RUD behartigt de belangen van de deelnemers ter zake van de uitvoering van taken van vergunningverlening en het toezicht op de handhaving van het omgevingsrecht.
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid en de provincie door een gedeputeerde.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 543.000.
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 1.634.000 respectievelijk € 1.153.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 4.168.000 respectievelijk € 2.856.000
Ontwikkelingen	Er wordt gewerkt aan een fundamentele en omvangrijke herziening van het omgevingsrecht. Gestreefd wordt naar één wet met onderliggende uitvoeringsregelgeving. Met de Omgevingswet wil het kabinet de regels omtrent de fysieke leefomgeving bundelen en vereenvoudigen. De RUD zal voorbereid zijn om in de toekomst basis- en verzoektaken te kunnen uitvoeren en de partners te ondersteunen bij de verdere implementatie van de nieuwe Wet.

Naam	**BsGW**
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Venlo, Voerendaal, Weert, het Waterschap Peel en Maasvallei en het Waterschap Roer en Overmaas.

Doel	De BsGW is een samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. BsGW staat, net als alle andere belastingorganen, voor wat betreft de uitvoering van de WOZ onder toezicht van de (landelijke) Waarderingskamer.
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid en de waterschappen door een DB-lid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 444.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 268.000 respectievelijk € 605.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 5.859.000 respectievelijk € 6.753.000
Ontwikkelingen	BsGW werkt aan een plan om de organisatie toekomstbestendig te maken. Financiering van dit plan vindt extern plaats en zal op middellange termijn worden afbetaald uit de efficiencyvoordelen die beoogd worden. Welke invloed de mogelijke verruiming van het belastinggebied voor gemeenten en de invoering van de fiscale vereenvoudigingswet voor BsGW zal hebben is momenteel nog niet in te schatten. BsGW heeft het initiatief voor de gemeenten genomen om de voorbereidingen in gang te brengen voor het project waardering op gebruiksoppervlakte. In samenwerking met Het Gegevenshuis is een start gemaakt met de verder digitalisering van gegevens.

Naam	**Het Gegevenshuis**
Vestigingsplaats	Landgraaf
Betrokkenen	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Voerendaal en het Waterschap Limburg.
Doel	GR Het Gegevenshuis heeft tot doel het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (basis-) registraties en geometrie teneinde te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit het stelsel van basisregistraties, daarmee samenhangend beeldmateriaal en raadpleegsysteem.
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 410.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 386.000 respectievelijk € 342.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 610.000 respectievelijk € 2.441.000
Ontwikkelingen	Een belangrijke ontwikkeling is de verplichting door de Waarderingskamer dat de waardebepalingen van woningen in 2022 op basis van verblijfsoppervlakte (m²) dienen te worden vastgesteld. Het project biedt een belangrijk voordeel: door de integrale aanpak van Het Gegevenshuis en BsGW kan een belangrijke stap voorwaarts worden gezet om te komen tot de integrale objectenregistratie, waarbij WOZ, BAG en BGT (en op termijn BOR) vanuit één procesgang worden beheerd.

Naam	**Reinigingsdiensten Rd4**
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Voerendaal en Beekdaelen.
Doel	Het uitvoeren van alle activiteiten die te maken hebben met de verwijdering van huishoudelijke afvalstromen (basispakket) en het uitvoeren van alle overige dienstverlening zoals bijvoorbeeld straatreiniging, gladheidbestrijding etc. (pluspakket).
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 2.003.000 .

Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 2.751.000 respectievelijk € 2.134.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 40.622.000 respectievelijk € 38.193.000
Ontwikkelingen	In de raadvergadering van 26 november 2019 heeft de Raad besloten voor een samenwerking tussen Rd4 en RWM betreffende het inzamelen van huishoudelijk afval.

Naam	**Stadsregio Parkstad Limburg**
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal en Beekdaelen.
Doel	Op basis van de regionale agenda een structuurversterkende bijdrage leveren aan de evenwichtige ontwikkelingen van het samenwerkingsverband.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de WGR Stadsregio Parkstad Limburg bestaat uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur beide gevormd door de Burgemeesters van de samenwerkende gemeenten. Binnen de GR zijn bestuurscommissies gevormd door de leden van de Colleges van B&W van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 446.000. (Regiobijdrage € 344.000 en regionale initiatieven € 102.000)
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 4.314.000 respectievelijk € 5.933.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 5.886.000 respectievelijk € 3.248.000
Ontwikkelingen	De raad heeft in haar vergadering van 17 december 2019 besloten deelnemer te blijven van GR Parkstad Limburg.

Naam	**Parkstad-IT (PIT)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Voerendaal, Beekdaelen en brandweer Zuid-Limburg.
Doel	Parkstad IT behartigt de gemeenschappelijke belangen van deze organisaties op IT-gebied.
Bestuurlijk belang	Lichte gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeente Heerlen.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 823.000.
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0.
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Ontwikkelingen	Vanuit de DVO en de beheerorganisatie inzake automatisering wordt gekoerst op een bredere samenwerking op het gebied van shared services (SSC ZL).

Naam	**Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad voor opvang en beschermd wonen i.h.k.v. de WMO 2015**
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld en Beekdaelen
Doel	Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad is verantwoordelijk voor de opvang en beschermd wonen i.h.k.v. de WMO 2015.
Bestuurlijk belang	Lichte gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeente Heerlen.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 14.000

Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Ontwikkelingen	Begin 2018 is Parkstad breed de toekomstvisie maatschappelijke opvang en beschermd wonen vastgesteld. In 2019 is gestart met de eerste uitvoeringsagenda als voorbereiding op de verdere decentralisatie opvang en beschermd wonen. Uitgangspunt hierbij is dat elke gemeente verantwoordelijk is en de financiële middelen ontvangt voor het beschermd wonen en maatschappelijke opvang van haar inwoners en dat deze zorg zoveel mogelijk in de eigen omgeving moet worden geleverd. Dit betekent dat de centrumgemeente constructie wordt herzien en dat er nieuwe afspraken over financiering en verantwoordelijkheden worden gemaakt. Deze verdere decentralisatie is door het Rijk uitgesteld naar 2021.

Naam	**Centrumregeling inkoop Jeugdzorg Regio Zuid-Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Alle Zuid-Limburgse gemeenten
Doel	Naar aanleiding van de drie decentralisaties verzorgt de gemeente Maastricht voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten de inkoop van de gespecialiseerde jeugdzorg. Tevens neemt Maastricht het contractbeheer en de monitoring van de contractafspraken voor haar rekening. De deelnemende gemeenten behouden hun eigen bestuurlijke structuur, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, gericht op een goede dienstverlening aan de eigen bevolking en ruimte voor het behoud van eigen identiteit in de uitvoering van de jeugdzorgtaken.
Bestuurlijk belang	Lichte gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeente Maastricht. Jaarlijks vindt er een bestuurlijk overleg plaats.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 143.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Ontwikkelingen	De gemeente Maastricht is bezig met een kwaliteitsslag met betrekking tot de dienstverlening aan de gemeenten.

Naam	**Financiering Anti Discriminatievoorziening Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente voor de Zuid-Limburgse gemeenten en Roermond voor de Noord- en Midden Limburgse gemeenten.
Doel	Het bieden van toegang tot een antidiscriminatie-voorziening voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk belang	De centrumgemeenten dragen zorg voor de (tussentijdse) rapportages en doen jaarlijks verslag van de in het vorige jaar geregistreerde klachten.
Financieel belang	De geraamde bijdrage 2021 is € 15.000
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0.
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 0 respectievelijk € 0
Ontwikkelingen	Er zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen bekend.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Betrokkenen	Aandeelhouders van de BNG zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
Doel	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 34.000 .
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 4.990 mln. respectievelijk € 4.887 mln.
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 132.518 mln. respectievelijk € 144.802 mln.
Ontwikkelingen	Continuïteit.

Naam	Enexis Holding NV
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Betrokkenen	Gemeenten en provincies.
Doel	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 627.000 .
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 3.832 mln. respectievelijk € 4.112 mln.
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 4.052 mln. respectievelijk € 4.146 mln.
Ontwikkelingen	Enexis werkt samen met provincies en gemeenten op het gebied van duurzaamheid hetgeen resulteert in een aantal gezamenlijke projecten. Enexis gaat een afwegingsleidraad opzetten die gemeenten kan ondersteunen in hun regierol in de wijkgerichte aanpak om aardgas te vervangen voor andere energiebronnen. Enexis ziet het duurzaam gebruik van de bestaande netwerken als een efficiënt middel om de energietransitie te versnellen.

Naam	CSV Amsterdam B.V.
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Betrokkenen	Gemeenten en provincies.
Doel	De BV is ontstaan bij de verkoop van de aandelen Essent aan RWE en heeft een tijdelijk karakter en dient in eerste instantie om financiële belangen van de aandeelhouders te waarborgen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 0
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 746.000 respectievelijk € 452.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 45.000 respectievelijk € 83.000
Ontwikkelingen	De verwachting is dat de vennootschap in 2021 zal worden ontbonden.

Naam	Publiekbelang Elektriciteitsproductie B.V.
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Betrokkenen	Gemeenten en provincies.
Doel	De BV is ontstaan bij de verkoop van de aandelen Essent aan RWE en heeft een tijdelijk karakter en dient in eerste instantie om financiële belangen van de aandeelhouders te waarborgen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergade-ringen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 0
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 1.6 mln. respectievelijk € 1.6 mln.
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 23.000 respectievelijk € 455.000
Ontwikkelingen	De verwachting is dat deze vennootschap in 2021 zal worden ontbonden.

Naam	RWM NV
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Betrokkenen	De gemeenten Beek, Stein, Sittard-Geleen en Beekdaelen.
Doel	Inzameling, verwerking, transporteren, en vermarkten van afvalstoffen, alsmede aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en, in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	De geraamde financiële bijdrage 2021 aan RWM is € 1.217.000. Het geraamde dividend bedraagt € 0 .
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 4.273.000 respectievelijk € 5.454.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 5.652.000 respectievelijk € 4.572.000
Ontwikkelingen	In de raadvergadering van 26 november 2019 heeft de Raad besloten voor een samenwerking tussen Rd4 en RWM betreffende het inzamelen van huishoudelijk afval.

Naam	Rd4 NV
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Voerendaal en Beekdaelen.
Doel	Rd4 NV zorgt voor de inzameling en verwerking van bedrijfsmatige afvalstromen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 0
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 808.000 respectievelijk € 812.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 586.000 respectievelijk € 4.020.000
Ontwikkelingen	In de raadvergadering van 26 november 2019 heeft de Raad besloten voor een samenwerking tussen Rd4 en RWM betreffende het inzamelen van huishoudelijk afval.

Naam	WML NV
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Limburgse gemeenten en Provincie Limburg.
Doel	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater van topkwaliteit aan inwoners, bedrijven en (overheids-) instellingen in Limburg tegen een aanvaardbaar en stabiel drinkwater-tarief.

Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 0
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 209 mln. respectievelijk € 215 mln.
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 385 mln. respectievelijk € 396 mln.
Ontwikkelingen	Geen noemenswaardige ontwikkelingen bekend.

Naam	**Nazorg Limburg B.V.**
Vestigingsplaats	Maastricht Airport
Betrokkenen	Limburgse gemeenten.
Doel	'Eeuwigdurende' nazorg van voormalige stortplaatsen in Limburg. Nazorg is het onderhouden, inrichten en zo nodig herstellen van de (milieu-beschermende) voorzieningen op stortplaatsen en bodemsaneringen. Doel is het voorkomen van negatieve effecten van de locatie naar de omgeving (bodem, lucht en water).
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergade-ringen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 0
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 1.890.000 respectievelijk € 5.493.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 28.066.000 respectievelijk € 28.883.000
Ontwikkelingen	Nazorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Uitgangspunt daarbij is dat nieuwe activiteiten het beleid van de overheid moeten ondersteunen. Op een drietal locaties worden de mogelijkheden onderzocht om zonnepanelen te plaatsen.

Naam	**IBA-Parkstad B.V.**
Vestigingsplaats	Heerlen
Betrokkenen	De gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal en Beekdaelen, Provincie Limburg, semi-publieke en private partijen.
Doel	Publiek-private samenwerking om de transformatiekracht van de regio Parkstad in te zetten om de economische structuur te versterken.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging op de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	Het geraamde dividend bedraagt € 0
Eigen vermogen (begin – eind 2019)	€ 548.000 respectievelijk € 693.000
Vreemd vermogen (begin – eind 2019)	€ 13.421.000 respectievelijk € 15.165.000
Ontwikkelingen	Het geplande expojaar 2020 is i.v.m. het coronavirus niet doorgegaan. Naar alle waarschijnlijkheid zal dit nu in 2021 plaatsvinden.

4.6 Grondbeleid

Algemeen

De gemeente Beekdaelen heeft nog geen (uniform) vastgesteld grondbeleid. Daarom dient, zodra de gewenste doelstellingen en projecten voor ruimtelijke ontwikkeling helder zijn, een nota grondbeleid te worden ontwikkeld. Vooruitlopend op de vaststelling van dit beleid worden alvast beleidsuitgangspunten met betrekking tot de uitgifte van groen- en reststroken vastgelegd in een separate nota. Dit teneinde ook hier te komen tot een harmonisatie van werkwijzen en processen bij de afhandeling van verzoeken met betrekking tot de verkoop van gemeentegrond. Alhoewel de gemeente in zijn algemeenheid een passief/faciliterend grondbeleid heeft wordt het instrument strategische gronden incidenteel ingezet om- vooruitlopend op definitieve plannen- actief tot verwerving over te gaan.

Beschouwing actuele stand van zaken grondexploitatiecomplexen

Het gaat hier onder meer om de grondexploitaties in ontwikkeling . Een grondexploitatie is het financiële en inhoudelijke kader –vastgesteld door de Raad- waarbinnen (haalbaar gebleken) plannen en projecten worden uitgevoerd. Als gevolg van de krimp en vergrijzing/ontgroening ligt er een gewijzigde vraag. Er is een grotere behoefte te bespeuren aan eenpersoonshuishoudens/kleine huishoudens en senioren- en levensloopbestendige woningen. De gemeente Beekdaelen wil daarop inspelen. De ontwikkeling van woningbouw en bedrijventerreinen is van belang. Het is niet eenvoudig om te kwantificeren wat de financiële consequenties voor de gemeenten zijn.

Gewijzigde richtlijnen Commissie BBV

De Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (verder: BBV) heeft in 2019 gewijzigde richtlijnen opgesteld, waarbij de bestaande notities over grondexploitatie en faciliterend grondbeleid zijn samengevoegd en geactualiseerd. De notitie is met ingang van 2019 van toepassing. Ingevolge de richtlijnen van de Commissie BBV, Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019, blijft de richttermijn voor de looptijd van grondexploitaties in beginsel maximaal 10 jaar. Een langere looptijd dan 10 jaar was en is onder voorwaarden toegestaan. In het kader van de herindeling is besloten om de looptijd van de langlopende projecten in de grondexploitatie te verlengen. In het kader van de nota Grondbeleid zal de raad ook beleid vast te stellen over de grondexploitatie van de gemeente.

Korte beschouwing actuele stand van zaken grondexploitaties

Plan Aan de Belboom Schinveld
Dit plan is nog niet volledig afgerond qua uitgifte. Gedurende 2020 zijn er twee bouwkavels verkocht. Per medio 2020 is er nog 1 bouwkavel te koop.

Revitalisering De Horsel
Het revitaliseringsproces van het bestaande bedrijfsterrein is afgerond. Als gevolg van dit proces wordt na effectuering van een planologisch besluit nog grond verkocht ter uitbreiding van een bestaande locatie. Op zichtlocaties van het bedrijventerrein De Horsel zijn nog gronden te koop. Mede naar aanleiding van de werkzaamheden voortvloeiend uit de Buitenring Parkstad Limburg is de uitgifte hiervan vertraagd.

Centrum Schimmert
De initiële ontwikkeling betrof het realiseren van 89 woningen met de daarbij behorende infrastructuur. In het college uitvoeringsprogramma 2019-2023 is een integrale, Beekdaelen brede benadering en verfijning van de woningmarktprogrammering c.q. transformatieopgave aan de orde. Daarvoor is door Stec in 2020 een woonbehoefte-onderzoek per kern uitgevoerd. In 2020 zal naar aanleiding van dit onderzoek deze locatie worden beoordeeld zodat in 2020/2021 bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt aangaande het te ontwikkelen woningaanbod om gefaseerd tot verdere afbouw van dit plan te komen.
De ontwikkeling 'Centrum III en IV Schimmert' zal, rekening houdend met eerder gemaakte afspraken, mede in dit verband worden bezien.

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)

Tijdelijke woningen Amstenrade
De voormalige gemeente Schinnen heeft eind 2018 besloten een perceel (kadastraal bekend gemeente Schinnen sectie H nummer 304) nabij de Hommerter Allee aan te kopen.
Het doel van deze ontwikkeling is het bieden van een alternatief voor de nog steeds groeiende vraag naar goedkope huurwoningen onder starters en/of alleenstaanden. Deze doelgroep heeft moeite om een passende reguliere huur- of koopwoning te vinden. De gemeente heeft een grondpositie verworven en gaat de ontwikkeling verder verkennen. In het college uitvoeringsprogramma 2019-2023 is een integrale, Beekdaelen brede aanscherping en verfijning van de woningmarktprogrammering c.q. transformatieopgave aangekondigd. Mede op basis hiervan dient te worden gekomen tot nadere beleidskeuzes en afspraken aangaande het te ontwikkelen woningaanbod.
De ontwikkeling 'tijdelijke woningen Amstenrade' zal, rekening houdend met eerder gemaakte afspraken, mede in dit verband worden bezien.
De voorbereidingen in het kader van de planvorming en het technisch en juridisch bouwrijp maken moeten nog worden getroffen. Een grondexploitatie zal dan worden gestart.

Bedrijventerrein Rode Beek
Op 27 september 2018 is het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Rode Beek" vastgesteld door de voormalige gemeente Onderbanken. Ook de gemeente Brunssum heeft voor haar gedeelte het bestemmingsplan vastgesteld. Tegen het voor Beekdaelen vastgestelde bestemmingsplan was beroep ingesteld door het Ministerie van Defensie in verband met het niet opnemen van een invliegtunnel in het plan ten behoeve van de AWACS-basis Geilenkirchen.

Na de uitspraak van de Raad van State d.d. 13 november 2019, waarbij het raadsbesluit deels werd vernietigd, heeft de gemeente een nieuw besluit genomen rekening houdend met de gevolgen hiervan. In 2021 kan nu een aanvang worden genomen met het bouwrijp maken van het terrein, waarna tot uitgifte van de bedrijfskavels kan worden gekomen. Anders dan oorspronkelijk bedoeld zullen enkele bedrijven uit de kern Schinveld naar verwachting niet worden verplaatst naar het bedrijventerrein.

Bedrijfsvoering

Inleiding
De bedrijfsvoeringsparagraaf van deze begroting geeft inzicht in de beleidsvoornemens omtrent onze bedrijfsvoering, die gericht is op het adequaat uitvoeren van de programma's uit deze begroting en de continuïteit van de gemeentelijke organisatie. Hoe beter de gemeentelijke organisatie op orde is, des te beter de organisatie gesteld staat voor haar publieke taak.

Personeel en organisatie
Nu de harmonisatie en modernisering van de rechtspositionele regelingen en de CAO is afgerond staat 2021 geheel in het teken van het ontwikkelen van en bouwen aan een eigentijds en een bij onze organisatiefilosofie passend HR-beleid. We willen een veerkrachtige flexibele organisatie zijn met een eigentijds personeelsbeleid en medewerkers die in staat zijn aan te sluiten bij de ontwikkelingen van onze gemeente.

Enkele belangrijke thema's hierbij zijn: een strategische personeelsplanning, vitaliteit, duurzame inzetbaarheid en een eigentijdse gesprekscyclus. Daarnaast blijft het opleiden en ontwikkelen van onze medewerkers als HR-thema een belangrijke rol spelen en het verder doorontwikkelen van de organisatie naar zelforganisatie.

Door covid-19 zijn we geconfronteerd met andere en nieuwe manieren van werken. Dit maakt dat het verder uitrollen van Het Nieuwe Werken (HNW) in de organisatie in 2021 hoge prioriteit heeft. Ook hebben we werkafspraken gemaakt die zien op Corona-proof werken in de gebouwen. Voor 2021 zullen we deze continue van een update voorzien aansluitend op de landelijke of regionale afspraken daarover.

Thema's voor 2021

Strategisch personeelsplan (SPP)
Met strategische personeelsplanning brengen we in kaart hoe het gewenste personeelsbestand er over een aantal jaar uitziet. Dit gewenste personeelsbestand zetten we af tegen het huidige personeelsbestand waardoor zichtbaar wordt wat nog ontbreekt. Hierdoor weten we welke acties en interventies nodig in de komende jaren. Dit zorgt dat we doelstellingen kunnen behalen en medewerkers weten in welke richting zij kunnen en moeten ontwikkelen om een bijdrage te blijven leveren aan de resultaten van onze organisatie.

Evaluatie functieboek
In 2018 is het opstartdocument detailstructuur en formatieplan opgesteld voor de nieuwe gemeente Beekdaelen. Dit document moet worden gezien als een startsituatie en biedt ruimte en staat open voor aanpassing en bijstelling. Na de start van Beekdaelen zijn in 2019 en 2020 enkele weeffouten hersteld. Omdat nu beter inzichtelijk is waar formatie nodig is om ambities te realiseren, kwaliteit te verhogen en om uitvoering te geven aan nieuwe taken, maar ook waar efficiëntievoordelen zich voordoen bij een aantal specifieke taken als gevolg van de schaalvoordelen, staat voor 2021 een evaluatie van de organisatiestructuur en het formatieplan gepland eventueel gevolgd door een bijstelling.

Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim
De fusie heeft veel veranderingen met zich mee gebracht, onder andere op het gebied van harmonisatie van beleid en regelgeving, werkprocessen, nieuwe collega's en een andere manier van werken en samenwerken. Sommige medewerkers hebben wat meer tijd nodig gehad om hieraan te wennen.
Samen met de nieuwe arbodienst Encare gaan we inzetten op een intensivering van het verzuimbeleid en het bevorderen van vitaliteit en werkplezier.
Een risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E) waarbij onderzocht wordt of we veilig en gezond kunnen werken staat daarom ook voor 2021 gepland, ook dit in samenwerking met onze arbodienst.

Doorontwikkeling organisatie
In 2019 zijn we gestart met de doorontwikkeling van de organisatie waarbij de ambitie onder andere gericht was op het:
- vormgeven van zelforganisatie in de ambtelijke organisatie;
- optimaliseren van het projectmatig werken.

Onze ambitie om de ambtelijke organisatie vorm te geven volgens het principe van zelforganisatie is een proces van enkele jaren. Hiervoor bestaat geen blauwdruk. Wij kiezen voor een aanpak van samen 'leren-leren'. Door middel van oefenen met pilots en het toepassen van maatwerk in teams wordt gaandeweg duidelijk wat zelforganisatie voor Beekdaelen betekent en wat we daarvoor nog moeten ontwikkelen aan competenties, vaardigheden en houding en gedrag van onze medewerkers.
Met de inzet van een extern begeleidingstraject voor procesbegeleiding en teamontwikkeling, waarbij het zelfsturend vermogen van teams en de individuele medewerkers verder wordt gestimuleerd en ontwikkeld, zetten we een belangrijke stap richting zelforganisatie. In een programmaplan zijn de koers en de te nemen stappen voor 2021 uitgewerkt.

Planning en control
Centrale doelstelling van alle activiteiten die in het kader van de planning en control cyclus worden uitgevoerd is het 'in control' raken, zijn en blijven van de organisatie. We zijn als gemeente in control als we een redelijke mate van zekerheid hebben over het bereiken van:
- De strategische ambities;
- De programmadoelen en effecten;
- Effectiviteit en efficiëntie in de bedrijfsprocessen;
- Betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging;
- Naleving van relevante wet- en regelgeving.

Wat willen we uiteindelijk bereiken?
- Een planning en control waarin risicomanagement volledig is geïntegreerd.
- Een planning en control die invulling geeft aan de informatiebehoefte van zowel raad, college als lijnmanagement van de organisatie.
- Een planning en control die niet instrumenteel is maar primair ten dienste staat van de realisatie van de prestaties en de beoogde maatschappelijke effecten.

Procesbeheersing
Wij achten het van belang dat de gemeente in control is. Concreet betekent dit dat de vooraf vastgestelde doelstellingen met betrekking tot werkprocessen, projecten of beleid tijdig en met de overeengekomen kwaliteit en inzet worden gerealiseerd.
Om als organisatie in control te zijn (en te blijven) worden de naar verwachting meest risicovolle processen inclusief de risico's in workshop verband beschreven. Ook worden beheersmaatregelen geïnventariseerd en geïmplementeerd die de kans op risico's verkleinen. Daarbij wordt niet alleen de financiële beheersing van de administratieve processen betrokken. Ook juridische, informatie- en privacy aspecten worden betrokken in dit traject. Op deze wijze krijgt elk van de vier 'control-disciplines' uit de gemeente aandacht, en wordt de integraliteit en de kwaliteit van de interne beheersing gemaximaliseerd. Tevens maakt deze werkwijze control efficiënter doordat dit grotendeels verschuift naar de voorfase van het proces, in plaats van dat dit achteraf plaatsvindt.

Informatisering & automatisering
Voor onze informatisering en automatisering is de vastgestelde i-visie leidend. De belangrijkste speerpunten van deze i-visie zijn:
1. Moderne digitale mogelijkheden benutten om dienstverlening voor inwoners en bedrijven vergaand te verbeteren.
2. Eén digitaal platform creëren voor medewerkers en ketenpartners, in-/extern, t.b.v. efficiënte samenwerking (participatie en co-creatie);
3. Aansluiten op landelijk gedragen oplossingen (GT Connect, e-factureren, Mijn-Overheid) en standaarden om te komen tot een generieke digitale infrastructuur die samenwerking en gegevensuitwisseling in de keten ondersteunt én tevens toekomstbestendig en flexibel is;
4. Bestaande samenwerkingen voor specifieke taken voortzetten (Gegevenshuis, BsGW, ISD en PIT) en regie
5. ICT Outsourcing (PIT en SaaS oplossingen)

Voor 2021 staan onder andere de onderstaande actiepunten op de planning, welke aansluiten op de speerpunten zoals benoemd in dienstverleningsvisie en de i-visie:

- Verder optimaliseren en digitaliseren van de processen en dossiers;
- Optimaliseren van de informatiehuishouding en archiefzorg (Archiefwet, Interbestuurlijk Toezicht);
- Aansluiten op 'MijnOverheid'. Dit draagt bij aan het creëren van één overheid waarmee onze inwoners en ondernemers hun zaken kunnen regelen;
- Het toegankelijk en gebruiksvriendelijker maken van website en applicaties die onze inwoners uitnodigen om snel en makkelijk hun zaken te regelen met de gemeente (project Digitoegankelijkheid);
- Verder invoeren aanpassingen t.b.v. Omgevingswet inclusief aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- Verdere uitrol van MS Teams (samenwerkingsplatform) en MS365 (inclusief integratie van Outlook, Office en bestandsuitwisseling);
- Voortzetten invoering van veilige en uniforme gegevensuitwisseling met onze partners in de keten van het sociaal, bevolkings- en ruimtelijk domein (via de landelijke standaarden);
- ICT-migratie Participatie Schinnen naar ISD-Kompas;
- Voortzetten implementatie e-factureren (conform de landelijke standaard waarmee facturen elektronisch kunnen worden ontvangen, verwerkt en verstuurd);
- Aansluiten op de landelijke telefonie oplossing in het kader van het landelijk project "GT-Connect" van de VNG;
- Een aanvang maken met data gedreven werken en toewerken naar informatie gestuurd werken: data verzamelen, datakwaliteit verbeteren, data zodanig structureren en combineren dat er rapportages en analyses kunnen worden gemaakt en dat de data administratief en grafisch op de juiste wijze wordt gepresenteerd. Dit draagt bij aan het integraal inzicht dat nodig is bij beleids- en besluitvorming.

Informatiebeveiliging
Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO vervangt de bestaande baselines informatieveiligheid voor Gemeenten, Rijk, Waterschappen en Provincies. Hiermee is één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid ontstaan, gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normen. De verandering voor gemeenten ten opzichte van de vorige baseline is dat risicomanagement centraal staat.

Om nadere invulling te geven aan risicomanagement zijn door de Informatie Beveiligings Dienst (IBD) 'bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' ontwikkeld. Eén van die bestuurlijke principes zegt dat informatiebeveiliging een continu proces is dat moet worden geborgd. Om dat te realiseren zijn we in 2020 gestart met een systematische manier van werken (in vaktaal: 'Information Security Management System' (ISMS)). Dit wordt in 2021 verder doorontwikkeld.

Cyberveiligheid is een hot item. Digitaal werken betekent ook kwetsbaarheid. Daarom is het belangrijk om naast de technische maatregelen ook continue te werken aan de bewustwording bij bestuurders en medewerkers. Ook in 2021 zal de nodige aandacht worden besteed aan het verhogen van de digitale weerbaarheid, o.a. door de inzet van de e-learning iBewustwording Informatiebeveiliging en Privacy en actieve voorlichting.

Gegevensbescherming
Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) van toepassing geworden. Hierdoor zijn organisaties nog meer dan vroeger doordrongen van het belang van gegevensbescherming. De eerste tijd hebben wij vooral gewerkt hebben aan de implementatie van de AVG.

Echter, gegevensbescherming is meer dan alleen het opstellen van beleid en procedures. Gegevensbescherming dient onderdeel uit te maken van alle processen en systemen van het college, de burgemeester en de gemeenteraad. Het is een continu proces en vraagt om structurele borging.
Om die reden hebben wij het afgelopen jaar vooral ingezet op de borging van de AVG in de organisatie en het verder verkrijgen van bewustwording en kennis organisatiebreed.
In 2021 gaan wij daarmee verder, o.m. door de inzet van workshops en e-learning in het kader van iBewustzijn Informatiebeveiliging en Privacy en actieve voorlichting.

Communicatie
Gemeentelijke communicatie (in het verlengde van overheidscommunicatie) maakt de verbinding tussen het gemeentebestuur, de gemeentelijke organisatie en de samenleving. Goede communicatie zorgt voor een sterke binding met de Beekdaelense bevolking. Als gemeente hebben we oog en oor voor onze inwoners, bedrijven en instellingen en zoeken actief het gesprek op over gemeentebrede thema's en maatschappelijk relevante onderwerpen.

Waar mogelijk doen we dit door meer zichtbaar te zijn in de samenleving, bijvoorbeeld tijdens informatiebijeenkomsten, maatschappelijke initiatieven of actief in gesprek te gaan met bijvoorbeeld bewonersinitiatieven, buurtraden en dorpscoördinatoren. Bij veel projecten en thema's werken we ook samen met andere partijen daarbij valt onder andere te denken aan (buur)gemeenten, Waterschap, Veiligheidsregio, Woningstichtingen of Provincie.

Als gemeente communiceren we daarom op een open transparante manier. Communicatie naar en met de Beekdaelense gemeenschap is begrijpelijk, toegankelijk en eenduidig. We kiezen per thema en doelgroep een uitgebalanceerde middelen mix Vragen en behoeften van onze inwoners zijn een relevant onderdeel in onze communicatie.

Als gemeente streven we ook het komende jaar naar verdergaande innovatie en digitalisering van onze communicatie en dienstverlening. Ontwikkelingen en behoeften uit de samenleving zijn hierbij een belangrijk gegeven, waar mogelijk sluiten we hier op aan. Dit doen we onder andere door het monitoren van al onze mediakanalen. We reageren niet alleen langs traditionele kanalen maar steeds meer ook via de social media. Als gemeente nemen we onze inwoners, ondernemers en instellingen mee in de besluitvormingsprocessen, projecten en wettelijke taken.

Communicatie met pers en media pakken we proactief op om de regie zo veel als mogelijk in eigen hand te houden.

4.7 Duurzaamheid

Algemeen

Op dit moment staat de kwaliteit van onze leefomgeving onder druk. Dit heeft vooral te maken met de gevolgen van klimaatverandering en onze manier van leven. In Beekdaelen werken we aan een groene, toekomstbestendige gemeente waar mensen ook in de toekomst gezond, fijn en veilig kunnen wonen, werken en verblijven. Beekdaelen ziet de transitie naar een klimaatvriendelijke gemeente als absolute kerntaak.
Op 7 juli 2020 heeft de gemeenteraad het ambitiedocument "Duurzaamheidsvisie, Beekdaelers samen aan zet!" vastgesteld. Deze visie is tot stand gekomen, niet van achter een bureau, maar in samenwerking én samenspraak met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Zoals de titel van onze visie al aangeeft, is het realiseren van deze ambities niet alleen een gemeentelijke, maar met name een breed maatschappelijke opgave.

Een van de belangrijkste uitgangspunten is dan ook om de samenleving meer te betrekken bij dit onderwerp. De transitie naar een klimaatvriendelijke gemeente kunnen we niet van bovenaf opleggen. Dit ontstaat van onderop, vanuit de samenleving zelf. Beekdaelen wil met haar aanpak een beweging op gang brengen, want een beweging is niet te stoppen.
De Beekdaeler staat centraal.

Om het beleidsdomein Duurzaamheid enigszins af te bakenen is er op hoofdlijnen een aantal kaders meegegeven. Zo gaan we de aan de slag met de volgende 3 concrete thema's en doelstellingen:
- Beekdaelen in 2040 energieneutraal. Dit betekent dat we alle energie die we gebruiken hernieuwbaar binnen onze eigen gemeente opwekken.
- Groen en klimaatbestendig Beekdaelen. Dit betekent dat we ons voldoende aanpassen aan het veranderende klimaat;
- Sluiten van kringlopen. Dit betekent dat we in Beekdaelen de kringlopen zoveel mogelijk sluiten en dat we efficiënt omgaan met grond- en hulpstoffen.

In het Strategisch Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2020-2024 werken we de thema's verder uit. Hierbij gaan we ook in op onze aanpak, onze rol, concrete maatregelen en de monitoringstools. Onze focus voor de komende jaren ligt met name op het in beeld brengen van de opgaven en het meer betrekken van onze inwoners. Voorbeelden zijn het opstellen van de Regionale Energiestrategie, het uitvoeren van klimaatstresstesten, het energieneutraal maken van ons vastgoed, het inrichten van het Duurzaamheidsfonds en de Duurzaamheidstafel.

Duurzaamheid is van iedereen. Iedereen in de organisatie draagt hieraan bij en dit dragen we dan ook gezamenlijk uit. In de regio werkt Beekdaelen samen met onze buurgemeenten en de Provincie Limburg. Grote opgaven werken we op Zuid-Limburg uit opgaven in het Middengebied en gebiedseigen opgaven in Parkstad.

De Beekdaeler staat centraal
Beekdaelen wil meer ruimte geven voor zelfsturing en participatie door burgers. In het Cahier Zelfsturing is aangegeven dat "Zelfsturing" vaak wordt omschreven als het geheel van activiteiten waarbij de samenleving de sturende kracht is in het realiseren van maatschappelijke doelen, al dan niet met hulp van de overheid. Zelfsturing kan zich richten op zowel gemeentelijke taakvelden (het publieke domein) als de particuliere sfeer (het private domein)".
Het onderwerp Duurzaamheid leeft, verbindt en raakt iedereen. Daarom leent dit onderwerp zich om te experimenteren met zelfsturing en participatie. Hierbij kijken we niet alleen naar de onderwerpen, maar ook de rol en de wijze waarop de gemeente zich verhoudt tot de samenleving.

Onze informatie en communicatiekanalen spelen hierbij een belangrijke rol. Wij gaan onze inwoners actief informeren over de omvang van de opgaven, want niet iedereen is zich hier van bewust. Het doel is om onze inwoners niet alleen te informeren maar juist ook te enthousiasmeren om zelf aan de slag te gaan. De transitie naar een klimaatvriendelijke gemeente geven we met name van onderop vorm.
"Samen maken we Beekdaelen".

In de looptijd van het Strategische uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2020-2024 besteden we met name aandacht aan het invullen van onze faciliterende rol. Zo gaat Beekdaelen actief aan de slag met het betrekken van onze inwoners bij het maken van belangrijke keuzes. Vraagstukken zoals; waar gaan we grootschalige energie opwekken en hoe halen we Beekdaelen van het aardgas af lenen zich hier heel goed voor. Ook besteden we meer aandacht aan het faciliteren en etaleren van goede initiatieven van onze inwoners. Dit doen we door het oprichten van diverse platforms.

In 2021 gaan we actief aan de slag met de volgende onderwerpen:
- Opstellen van het communicatieplan Duurzaamheid
- Uitbreiden van de informatievoorziening op ons digitaal Energieloket
- Inrichten van de WoonWijzerWinkel
- Oprichten van het Duurzaamheidsfonds
- Verder uitwerken en ondersteunen van de Denktank Duurzaam Beekdaelen
- Verder uitwerken en ondersteunen van de Duurzaamheidstafel
- Ondersteunen van de energiecoöperatie van Beekdaelen
- Verstrekken Duurzaamheidsleningen aan bedrijven en maatschappelijk organisaties
- Diverse themabijeenkomsten over majeure onderwerpen

Beekdaelen in energieneutraal 2040

Het streven is dat Beekdaelen in 2040 energieneutraal is. Dit betekent dat we de energie die we met zijn allen in Beekdaelen gebruiken op een duurzame manier opwekken binnen de gemeente. In ons energiebeleid hanteren we de principes van "Trais Energetica". Dit houdt in dat we inzetten op het zoveel als mogelijk besparen van energie. Wat we niet gebruiken hoeven we ook niet op te wekken. Het restant energieverbruik wekken we duurzaam op en hierin ligt voor ons een grote uitdaging. Ons landschap heeft maar een beperkte draagkracht voor grootschalige energieopwekking.

Energiebesparing en lokale opwek:
Uit het "Energieprofiel van Beekdaelen (PALET 2.0)" blijkt dat we jaarlijks 2.770 TJ aan energie verbruiken. Ons energieverbruik willen we graag reduceren. In 2040 willen wij ons energieverbruik terugbrengen naar 1.849 TJ. Dit is een energiereductie van 33%, zijnde 1,65% per jaar. Een deel van deze doelstelling wordt ingevuld door landelijke ontwikkelingen en innovaties. In Beekdaelen gaan we samen met diverse actoren programmatisch aan de slag om deze doelstelling te realiseren onder de vlag van Parkstad Limburg Energietransitie (PALET).

Acties in 2021:
- Continueren van het Zonnepanelenproject Parkstad
- Uitwerken aanvalsplan Energieneutraal maatschappelijk vastgoed in 2040
- Energiehandhaving bij grote bedrijven en stimuleren besparende maatregelen.
- Openbare verlichting voorzien van LED armaturen

Grootschalige energieopwekking
Het "Energieprofiel van Beekdaelen (PALET 2.0)" toont aan dat we in 2040 nog 1.849 TJ aan energie verbruiken, indien we de besparingsdoelstelling van 33% bereiken. Deze energie gaan we duurzaam opwekken in ons landschap. Dit doen we zorgvuldig om ons kwalitatief hoogwaardig landschap niet aan te tasten. Ons energiek landschap krijgt een programmatische vertaling in onze Regionale Energiestrategie (RES 1.0) van Zuid-Limburg.

Acties in 2021:
- Vertalen Omgevingsplan Energie Landschap naar Regionale Energiestrategie.
- Opstellen maatschappelijk en politiek gedragen Regionale Energiestrategie.

Beekdaelen van het gas af
Net als de rest van Nederland gaat ook Beekdaelen in 2050 van het gas af. Samen met onze inwoners en diverse actoren geven we deze transitie vorm en vertalen we naar Transitievisie Warmte. Deze transitievisie vormt de basis voor de Wijkuitvoeringplannen, waarbij we echt de diepte in gaan samen met onze inwoners. Het alternatief moet namelijk met voldoende maatschappelijk draagvlak gerealiseerd worden.

Acties in 2021:
- Opstellen van de Transitievisie Warmte
- Uitwerken aanpak Wijkuitvoeringsplannen

Groen en klimaatbesteding
Ondanks alle inspanningen om de uitstoot van broeikasgassen te beperken, is klimaatverandering niet meer te stoppen en merkbaar. Beekdaelen gaat zich voorbereiden op extremere weersomstandigheden, zoals zware regenval en periodes met langdurige droogte en hoge temperaturen. Het voorkomen en het beperken van de overlast staat voorop. Gelukkig zijn we als groene gemeente al wat weerbaarder voor de gevolgen van klimaatverandering. Die weerbaarheid willen we behouden en vergroten. Dat doen we vooral door in te zetten op het versterken van natuurwaarden. Wij willen een veilig en gezond leefklimaat garanderen voor onze inwoners, nu en in de toekomst.

Verbeteren van de biodiversiteit ook in de bodem
De biodiversiteit staat al een aantal jaren onder druk. Zo neemt de hoeveel insecten zowel in aantallen als in diversiteit in verontrustend tempo af. De verandering van de industrie en de landbouw worden gezien als de belangrijkste bedreiging van biodiversiteit. Menselijke ingrepen hebben ervoor gezorgd dat de biodiversiteit en bodemkwaliteit ook in Beekdaelen afgenomen zijn. Beekdaelen gaat zich inzetten om de balans tussen mens, dier en milieu weer te herstellen.

Acties in 2021:
- Uitrol Pilot bodemdiversiteit
- Opstellen Landschapsplan

Beekdaelen bloeit
Beekdaelen vormt de landschappelijke buffer tussen de stedelijke zones enerzijds en de ecologische verbinding tussen de Brunssummerheide en het Heuvelland anderzijds. Ons handelen zorgt ervoor dat de kwaliteit en de kernwaarden van ons landschap onder druk zijn komen te staan. De ontwikkeling van natuur is hierdoor geremd of tot stilstand gebracht. Ons landschap speelt een belangrijke rol in de aanpak klimaatadaptatie. Zo draagt een groene omgeving bij aan waterafvoer, houdt de bodem meer water vast en verbetert de bodemstructuur. Hier gaat Beekdaelen de komende tijd mee aan de slag.

Acties in 2021:
- Opstellen Landschapsplan
- Opstellen groenvisie

Beekdaelen gaat voor robuuste watersystemen
De afgelopen jaren nemen de extremen in het weer toe. De verwachting is dat dit de komende jaren nog verder zal toenemen. We moeten rekening houden met extreme neerslag, toename van warme dagen en langdurige droge perioden. Willen we droge voeten en een leefbare omgeving behouden dan zullen we aanpassingen moeten doorvoeren aan het watersysteem, de waterketen, de omgeving, maar ook veranderingen moeten accepteren. In het Gemeentelijk Rioleringplan (GRP) geeft Beekdaelen aan welke inspanningen voor de komende periode nodig zijn om het water op de juiste plek te krijgen.

Acties in 2021:
- Uitvoeren projecten uit het GRP

Sluiten van kringlopen

In de circulaire economie bestaat geen afval en worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. Samen met het bedrijfsleven, maatschappelijke partners, kennisinstellingen en andere overheden werkt Beekdaelen aan een duurzame economie voor de toekomst. Wij kunnen niet alles proactief oppakken en we hebben niet overal grip op. Wij maken de keuze om actief aan de slag te gaan met het optimaliseren van de afvalketen, de landbouwketen en de voedselketen. Op deze gebieden stimuleren wij initiatieven en jagen we innovatie aan. Voor overige onderwerpen haakt de gemeente aan bij landelijke ontwikkelen en koppelkansen in de regio.

Afval, van sorteren, recyclen, hergebruiken naar preventie
Grondstoffen worden schaarser, de prijzen stijgen en afval belandt (deels) in ons milieu. Beekdaelen zet zich in om de beschikbare grondstoffen zo lang mogelijk in de keten houden en om reststromen zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken. Samen met RD4 stellen we haalbaalbare doelstellingen op. Deze brengen we samen in het Strategisch Afvalbeleidsplan. Hierbij ligt de focus op het terugdringen, scheiden en hergebruiken van afval met als uiteindelijke doel de preventie van afval.

Acties in 2021:
- Opstellen Strategisch afvalbeleidsplan

Natuurinclusieve landbouw in Beekdaelen vanzelfsprekend
Gebleken is dat kleinschalige en gediversifieerde landbouwnetwerken veel veerkrachtiger zijn dan de industrialisatie van de voedselketen. Veel boeren willen daarom overschakelen naar een meer duurzame, minder intensieve manier van werken. Echter het omvormen van bedrijven vergt tijd en expertise. Tegelijkertijd moeten boeren een gezonde boterham kunnen verdienen. Beekdaelen wil vanuit haar maatschappelijke taak samen met boeren onderzoeken hoe natuurinclusieve landbouw kan bijdragen aan meer biodiversiteit, minder CO2-uitstoot en beter beheer van onze natuurgebieden.

Acties in 2021:
- Inventarisatie en analyse agrarische sector
- Pilot vitaliteitsmanager

Van boer tot bord
Een gemiddelde maaltijd legt tegenwoordig vaak meer dan 40.000 km af voordat het op bord ligt. Binnen onze gemeentegrenzen en in onze regio worden kwalitatief hoogstaande voedselproducten geproduceerd. Een groot aandeel van producten exporteren de lokale boeren uit de regio en belanden hierdoor niet op het bord van de Beekdaeler. Bovendien is het gesleep met voedsel over de wereld slecht voor het milieu. Wij stimuleren het gebruik van lokale producten. Ook pakken we voedselverspilling aan. 9,5 % Van ons voedsel belandt regelrecht in de afvalbak. Enorm zonde en ook slecht voor het milieu.

Acties in 2021:
- Inventarisatie en analyse agrarische sector
- Pilot vitaliteitsmanager

Bijlage 1

Stand van zaken bezuinigingsrichtingen

2e tranche aanvalsplan

1. Afdeling sociaal

1.1 Versoberen beleid

Leerlingenvervoer
De verordening leerlingenvervoer Beekdaelen is medio 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. De regelingen van de drie voormalige gemeenten zijn met elkaar vergeleken en met inachtneming van de VNG-richtlijnen zijn er keuzes gemaakt. De verordening houdt rekening met de van ouders redelijkerwijs te vergen inzet bij het vervoer naar de school. Afwijkingen van de VNG-richtlijn zijn mogelijk en geopteerd kan worden voor strengere regels (ergo grotere verantwoordelijkheid van de ouders of het sociaal netwerk bij het vervoer), waardoor een financieel voordeel behaald kan worden.

Eind 2020 wordt de modelverordening van de VNG aangepast. Dat moment wordt gebruikt om naast de voorgestelde wijzigingen vanuit de VNG ook beleidsmatig een aantal regels aan te scherpen, bijvoorbeeld het aantal kilometers naar school en verplichte medische controle. Een belangrijke stap is de uitwerking van het aanmeld- en indicatieproces waarbij toetsing van de toewijzing de grootste aandacht nodig heeft.
Financiële bijdragen aan externe organisaties in het kader van maatschappelijke ondersteuning
In het kader van de herijking wordt ook gekeken naar optimale effectiviteit en efficiency van ondersteuning door maatschappelijke organisaties voor met name de informele zorg. Vooralsnog wordt niet verwacht dat hier grote besparingen te realiseren zijn; dat neemt echter niet weg dat bij herijking wel indringend gekeken zal worden of bepaalde kosten uit de begroting kunnen worden gehaald.

Omnibuzz
De kosten voor deelname aan de GR Omnibuzz worden deels bepaald door het gebruik. Versobering van beleid gecombineerd met een aantal beheersmaatregelen kan leiden tot een terugdringing van het gebruik.

Een belangrijke beheersmaatregel is het opnieuw instellen van een maximum reisbudget. Vanuit de bedoeling van de Wet (Wmo) is dit echter niet logisch omdat mensen (met een terechte indicatie) juist moeten reizen om zo veel als mogelijk mee te doen (en te participeren). Het aantal mensen dat boven het voormalig budget gebruik maakte van meer reiszones dan het plafond was, bleek beperkt waardoor bij het harmoniseren ervoor gekozen is dit niet te limiteren.
Het inperken van het aantal reiszones is een optie (van 10 naar 5) die wel tot een bezuiniging leidt. Bij de herijking vindt een uitwerking van het effect plaats waarna afweging van aanpassing van het beleid plaats zal vinden.

Sociaal Medische Indicatie (SMI)
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van kinderopvang op basis van Sociaal Medische Indicatie (SMI). Per 1 april 2020 zijn 'nieuwe' beleidsregels SMI vastgesteld en van toepassing. De besluiten die voor 1 april 2020 genomen zijn, blijven van rechtswege nog in stand.

De nieuwe beleidsregels en stringente toepassing daarvan bij herbeoordelingen of nieuwe aanvragen kan mogelijk tot een besparing leiden. Ook voor SMI geldt dat eigen kracht, zelfredzaamheid en inzet sociaal netwerk onderzocht moeten zijn voordat plaatsing van kinderen bij kinderdagverblijven en gastouderbureaus wordt gefaciliteerd.

In de huidige meerjarenbegroting is geen specifiek budget voor SMI geraamd, bekostiging vindt plaats uit het budget onderwijsachterstandenbeleid. Naar schatting is een bedrag van 25 duizend euro voor SMI noodzakelijk hetgeen dan ongeveer € 10 duizend euro minder is dan voorheen. In afwachting van de vaststelling van het onderwijsachterstandenbeleid wordt bezien of er sprake kan zijn van een bezuiniging.

1.2 Innovatieve ideeën die leiden tot lagere kosten

POH – GGZ
Begin 2020 is besloten de POH GGZ Light verder op te pakken en uit te rollen. Het project stelt zich ten doel de onterechte verwijzingen naar de niet-vrij toegankelijke GGZ te voorkomen door de inzet van de basiszorg te optimaliseren en kennis te delen.
Er wordt een Praktijkondersteuner jeugd (POH-er) ingezet voor het hele werkgebied van de gemeente Beekdaelen. Het investeren aan de voorkant levert (financieel) voordeel op aan de achterkant. Naast de maatschappelijke voorkeur (preventie boven curatieve zorg), wordt op deze manier getracht de doorverwijzingen naar bureau jeugdzorg en de GGZ te beperken. Er worden uitvoeringsafspraken gemaakt met betrokken partners als Partners in Welzijn (PIW), Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk (CMWW), Meander Maatschappelijke dienstverlening, huisartsen en de gemeentelijke toegang.

Investeren aan de voorkant levert financieel voordeel aan de achterkant. De investering van een POH-jeugd voor 1 jaar voor heel Beekdaelen bedraagt 180 duizend euro. Hoewel het eerste jaar de POH-jeugd veel tijd zal besteden aan het opbouwen en versterken van de contacten, zal op termijn een deel van de kosten worden terugverdiend door het voorkomen van doorverwijzing naar dure jeugd GGZ. Een gemiddeld arrangement behandeling individueel laag kost 1.500 euro. De evaluatie over het 1 jaar POH, in het 2e kwartaal van 2021 zal meer inzicht geven over mogelijk toekomstige effecten en de basis zijn voor een kwantificering van de minderkosten.

Inzet dorpscoördinator
De pilot dorpscoördinator (DC) is gestart in februari 2020 in de kern Schinveld. De beginperiode stond in het teken van PR en communicatie: de start van de pilot is meerdere malen via diverse media gecommuniceerd met onze inwoners. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: mensen weten de DC inmiddels goed te vinden. Er worden veel vragen gesteld en initiatieven aangekaart. Met de DC vinden maandelijks voortgangsgesprekken plaats. Hierbij wordt besproken wat voor soort vragen er binnenkomen, via welke kanalen deze binnenkomen, hoe de vragen zijn afgehandeld of naar wie deze zijn doorgezet, welke burgerinitiatieven er zijn en welke rol de DC hierin speelt etc. Er wordt een nauwkeurige registratie bijgehouden. Op die manier kunnen we monitoren voor wat voor soort zaken de inwoners de DC benaderen. In het najaar 2020 zal een enquête uitgevoerd worden, zowel bij de mensen die concreet een vraag hebben gesteld aan de DC als ook in het algemeen bij de inwoners van Schinveld om de tevredenheid ten aanzien van inzet van de DC te peilen. Uw raad heeft in haar vergadering van 7 juli 2020 verzocht voor een uitrol van deze pilot.

Het is moeilijk te zeggen wat het financiële effect van de DC is. Zoals bij vrijwel alle preventieve maatregelen, is ook hierbij moeilijk aan te geven welke (zorg)kosten of gemeentelijke investeringen voorkomen worden door inzet van de DC. Insteek is in elk geval zichtbaarheid in de kern, mensen stimuleren om zaken zelf op te pakken en zorgvragen in een vroeg stadium op te pikken om een zo licht mogelijk ondersteuning te kunnen inzetten. Met inzet van de DC -'investeren we om te kunnen genereren'. De daadwerkelijke effecten zullen pas op de langere termijn zichtbaar zijn.

1.3 Voordelen efficiency en effectiviteit

1.3.1 Maatschappelijke dienstverlening
In de gemeente Beekdaelen zijn drie organisaties voor maatschappelijke dienstverlening operationeel: CMWW, Partners in Welzijn en Meander Maatschappelijk Dienstverlening. Alle drie de instellingen hebben een langdurige subsidierelatie met de gemeente ter uitvoering van algemeen maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk, ouderenwerk en welzijnswerk. Op dit moment wordt nog gewerkt op basis van de afspraken die de organisaties hadden met de drie voormalige gemeenten. Hier zitten overeenkomsten, maar ook verschillen in. In nauwe samenwerking met de drie organisaties wordt gewerkt aan een harmonisatietraject, dat moet leiden tot een uniforme dienstverlening voor de inwoners van Beekdaelen. Streven is om toe te werken naar één uitvoeringsorganisatie voor maatschappelijke dienstverlening in onze gemeente vanaf 2022.

De organisaties hebben inmiddels stappen gezet door voor 2021 één gezamenlijke aanbieding te doen op basis van een white label: de dienstverlening is in 2021 voor alle inwoners van Beekdaelen gelijk, ongeacht hoe dit aan de 'achterkant' geregeld wordt door de organisaties. Dit traject vergt van de organisaties een aanzienlijke inspanning en aanpassingsvermogen. Daar waar de drie organisaties nu nog grotendeels hun eigen aanbod hebben georganiseerd, zullen nieuwe keuzes leiden tot een gewijzigde inzet van mensen en middelen, werkwijzen moeten op elkaar worden afgestemd, activiteiten moeten gemeente breed worden georganiseerd etc.

Op termijn verwachten we dat de samenwerking zal leiden tot:
1. Efficiencyvoordeel ten aanzien van de overhead.
2. Meer/betere regie op de 'hoe-en wat-vraag'.
3. Effectievere sturing op innovatie en verdere ontwikkeling van een voorliggend en preventief aanbod waardoor op termijn een kostenbesparing mogelijk is op de toekenning van maatwerkvoorzieningen.

Echter, ook hierbij is sprake van 'investeren om te genereren'. Er zullen zowel praktisch als financieel eerst nog de nodige inspanningen verricht moeten worden eer dat sprake is van één uitvoeringsorganisatie voor Beekdaelen.

1.3.2 Algemene voorzieningen Wmo
Gemeentelijke bijdragen die in het kader van vrij toegankelijke voorziening (bijv. de Hoeskamers) worden verstrekt worden beoordeeld op doelmatigheid.
Op voorhand is het niet mogelijk in te schatten of hoeskamers en daarmee vergelijkbare initiatieven efficiënter of effectiever georganiseerd kunnen worden. Er zijn verschillen in opzet tussen de initiatieven. Bijvoorbeeld in het aanbod van activiteiten, het bedienen van doelgroepen met of zonder zorgbehoefte, daarmee gepaard gaande inzet van professionals naast vrijwilligers en huisvestings- en organisatiekosten. Het belang van hoeskamers als ontmoetingsplek, het tegengaan van eenzaamheid en de bijdrage aan langer zelfstandig thuis kunnen wonen maakt dat we zorgvuldig te werk willen gaan. Uiteraard is daarbij oog voor mogelijk te behalen doelmatigheidsvoordelen. Die worden samen met de partijen en initiatiefnemers in beeld gebracht en bespreekbaar gemaakt.

Website
De website www.beekdaelen.nl is de toegangspoort voor onze digitale dienstverlening. Verbonden aan onze gemeentelijk website (toptaak op homepagina) hebben we als verlengstuk/parallel aan de gemeentelijke website een website voor het Sociaal Domein; Beekdaelen Sociaal: zorg & Welzijn www.beekdaelensociaal.nl
In het voorjaar van 2020 heeft het college besloten te stoppen met het mede financieren van de regionale websites Opvoeden 046 en het CJG. De focus ligt, voor wat betreft de afdeling sociaal, nu alleen op de website www.beekdaelensociaal.nl waarop we onze burgers voorzien van alle (lokale) info over het sociaal domein en een sociale kaart.

2. Afdeling ruimte

2.1 Versoberen beleid

Beleidsvelden waar onderhoudsplannen aan ten grondslag liggen.
In principe zou door het versoberen van beleid een besparing kunnen worden ingeboekt, ware het niet dat de nu gehanteerde onderhoud niveaus al sober en doelmatig zijn.

Wel zal door het verledden van de openbare verlichting als dit bezien wordt als "total cost of ownership" wel een besparing in de exploitatiesfeer optreden als gevolg van lagere energiekosten en langere levensduur, naast een bijdrage in verduurzaming. Aan de verdere verledding van de openbare verlichting kan vanaf 2021 een vervolg gegeven worden.

2.2 Innovatieve ideeën die leiden tot lagere kosten

Versnelde verkoop gemeentelijk vastgoed
De gemeente heeft gebouwen (percelen) die leeg liggen (bv schooltje in Vaesrade en de voormalige MAVO op de Bies Schimmert). Betreffend vastgoed kan worden verkocht.

Wij hebben op dit moment slechts beperkt inzicht in de bouwkundige staat van onze gebouwen alsmede in de maatschappelijk en demografische ontwikkelingen. Dit inzicht heeft mogelijk gevolgen voor ons strategische vastgoedpositie. Vastgoed in een slechte bouwkundige staat en/of afwijkend toekomstig gebruik vergen mogelijk een andere ingreep. Dit leidt mogelijk ook tot kostenbesparingen.

Burgerparticipatie
We kunnen, in het kader van vermaatschappelijking van groen/natuur en burgerparticipatie, op een andere manier invulling geven aan (delen) van het groenonderhoud, waardoor er op termijn wellicht financiële voordelen voor de gemeente te behalen zijn. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het onderhoud van het groen op rotondes door een plaatselijke hovenier met als tegenprestatie een bedrijfsreclame of het adopteren van groen door de inwoners van straten of wijken. Wel moet hierbij rekening gehouden worden met een terugval scenario. Na de herijking van het IBOR-beleidsplan (3e kwartaal 2021) kan hier verder vorm aan worden gegeven.

Het verduurzamen van het vastgoed.
Door nu te investeren in bepaalde duurzaamheidsmaatregelen verlagen we exploitatielasten (energierekening). Dit is een ontwikkeling die in 2020 reeds is ingezet in afstemming met het vastgestelde meerjaren-onderhoudsplan.

Beekdaelen streeft naar een energieneutrale vastgoedportefeuille in 2040. Dit houdt in dat we alle energie die we gebruiken in onze gebouwen zelf binnen deze gebouwen opwekken. Om een goed beeld te krijgen in de omvang en de reikwijdte van de opgave, de financiële implicaties en de uitvoering werken we aan een 'Uitvoeringsprogramma verduurzamen vastgoed'. De eerste resultaten verwachten wij eind 2020 op te leveren (pilot 6 gebouwen); eind 2022 leveren we de volledige rapportage op.

De energiekosten van gemeentelijke gebouwen drukken structureel op onze begroting. Het doel is om deze lasten terug te brengen naar 0 euro. Dat kan door te investeren in energiebesparende maatregelen en door het opwekken van duurzaam opgewekte energie. Een deel van deze investeringen is binnen 10 á 15 jaar terug te verdienen, maar niet allemaal.

Zonneparken en windmolenparken
Beekdaelen wil in 2040 een energieneutrale gemeente zijn. Om deze ambitie waar te maken zal Beekdaelen grootschalig energie moeten opwekken in haar landschap. In de nota Omgevingsplan Energiek Landschap wordt dit gekwantificeerd in een aantal ha zonnepanelen en windmolens en geprojecteerd op het Beekdaelense landschap.

Een ontwikkelaar financiert niet zelf de aanleg van een zonnepark of een windmolen. Hiervoor zoekt hij vaak een externe investeerder(s). De gemeente Beekdaelen kan een aandeel nemen in zonneparken en mogelijk in de toekomst windmolenparken in Beekdaelen. Op dit moment worden er rendementen van 5 tot 6% behaald. Hiermee sluit Beekdaelen aan op de in november 2019 ingediende motie om de vrijvallende Essent-gelden (deels) te investeren in duurzaamheidsprojecten in Beekdaelen.

Investeringsfonds duurzame ontwikkeling
Het duurzaam ontwikkelen van Beekdaelen gaat de komende tijd veel geld kosten. Bij een juiste aanpak levert het ook geld op. Het voorstel is om revenuen van onder anderen de energietransitie (het zelf exploiteren van zonnedaken, ontwikkelaars van zonneparken en windmolens) te verplichten een bijdrage te laten leveren en deze in een fonds onder te brengen. Met deze middelen kan de gemeente vervolgens projecten financieren om de duurzame ontwikkeling voor iedereen toegankelijk te maken of om het groene karakter van onze gemeente versterken.

Het compensatiefonds wordt op diverse manieren gevuld zodat er een behoorlijk investeringsvolume ontstaat. Vanuit de energietransitie zal een deel van de revenuen van de grootschalige opwek terug vloeien in dit fonds. Iedere ontwikkelaar van windmolen en zonnepark zal per kW opgewekte energie in ons landschap een bijdrage leveren. Gemiddeld komt dit neer op ffl € 500 per ha zonnepanelen en ffl 8 duizend europer windmolen. Zo ontstaat er een behoorlijke opbrengstpotentieel. De potentie is afhankelijk van het aantal windmolens en zonneparken dat Beekdaelen toelaat in haar landschap en de levermogelijkheden op het energienet. In het Omgevingsplan Energiek Landschap werken we dit verder uit en als alle projecten uitvoerbaar blijken komt dit bedrag neer op 100 tot 150 duizend euro per jaar.

Herijking beleid in 2021 en ambitieniveau
Door bij de herijking uit te gaan van de wettelijke taken van de gemeente en de rol die de gemeente wil vervullen en het ambitieniveau niet hoger vast te leggen dan wettelijk verplicht zouden in principe structureel jaarlijks kosten kunnen worden bespaard op het gebied van beheer en onderhoud en kunnen mogelijk voordelen ten aanzien van taakuitvoering worden bereikt. Bij de herijking van het beleid op diverse beleidsthema's zal door de inzet van raadswerkgroepen en burgerparticipatie nadrukkelijk hieraan aandacht besteed worden.

Processen op orde brengen
Bij de afdeling worden nog niet alle processen efficiënt en effectief uitgevoerd. Ze zijn ook nog niet beschreven om te beoordelen hoe het beter kan. Hiermee is in 2020 gestart. Voorwaarde is wel dat de systemen hierin faciliteren om de processen zo slim en slank (lean) mogelijk in te kunnen richten.

3. Afdeling bedrijfsvoering

3.1 Versoberen beleid

Telefooncentrale
In 2018 hebben de voormalige fusiegemeenten zich verbonden aan het samenwerkingsverband GT Connect VNG voor de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale. Hiervoor is 60 duizend euro budget beschikbaar.
Een exacte kostenberekening volgt in het eerste kwartaal 2021 na overleg met leveranciers. Aan de hand daarvan wordt een kosten-batenanalyse gemaakt. Aangezien de huidige telefooncentrale nog voldoet zouden mogelijkheden voor uitstel besproken kunnen worden met de VNG.

3.3.1 Innovatieve ideeën die leiden tot lagere kosten

Datagedreven werken
Het op orde brengen van data, juiste data combineren en analyseren zorgen ervoor dat we beter, sneller en integraal inzicht hebben in informatie die nodig is om:
- sneller en beter inzicht te krijgen in de samenhang tussen allerlei complexe factoren
- sneller de juiste integraal afgewogen beslissingen te kunnen nemen en de juiste prioriteiten te kunnen stellen
- de effectiviteit van onze dienstverlening en de samenwerking met inwoners, ondernemers en externe partners te verbeteren
- gemeentelijke processen efficiënter in te kunnen richten
- sneller en beter in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen, complexe vraagstukken en opgaven
- voorspellingen te kunnen doen op basis van verschillende scenario's.

Omdat veel gemeenten nog experimenteren met datagedreven werken zijn er nog geen ervaringscijfers bekend. Te behalen voordelen kunnen nog niet gekwantificeerd worden.
Mensen en middelen zouden vrijgemaakt kunnen worden om met datagedreven werken aan de slag te gaan. Een data analist kan op korte termijn de mogelijkheden tonen en stappen zetten in de implementatie van datagedreven werken.

Inzet slimme technieken
Voorbeelden van slimme technieken zijn:
- drones voor inspecties van bijv. de luchtkwaliteit, gebouwen of het aantal bezoekers van bepaalde evenementen in de buitenlucht, monitoring van verkeersstromen of opsporing van wietplantages;
- smart sensoren in de openbare ruimte om gegevens te detecteren en te meten, zoals luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, afvaldump, veiligheid of verkeersstromen;
- block chain in registratie- en transactieprocessen waarmee deze processen veilig en aanzienlijk sneller verlopen.
- software robots die handelingen automatiseren. Voorbeelden: software voor het geautomatiseerd classificeren en registeren van documenten, het geautomatiseerd uitvoeren van controles aan de voorkant van processen of anonimiseren van documenten of het volledig digitaal verwerken van digitale aangiftes van verhuizingen. De achterliggende techniek is robotic process automation (RPA). De inzet van deze slimme technologie zorgt voor aanzienlijke productiviteitsverbetering en maakt procesinnovaties mogelijk;
- de inzet van virtual en augmented reality kan met name in het ruimtelijk domein zeer effectief zijn bij het bespreken van omgevingsvisie, omgevingsplan, nieuwe projecten en initiatieven met 3D visualisaties. Ook voor toerisme kan deze technologie zeer effectief zijn;
- De inzet van kunstmatige intelligentie (ook wel artificial intelligence of AI genoemd) helpt bij het sneller én slimmer aan de slag kan met meldingen. Met zelflerende systemen kunnen we vraagstukken over mobiliteit en gezondheid beter en sneller beantwoorden en kunnen eenvoudige aanvragen van bijvoorbeeld uittreksels worden afgewikkeld

De inzet van 5G zal de verdere uitrol van slimme technieken en de toepassingsmogelijkheden hiervan in een stroomversnelling brengen. Momenteel wordt er geëxperimenteerd in diverse steden, kwantitatieve voordelen zijn nog niet vastgelegd.

Wel zijn er al berekeningen gemaakt voor de inzet van RPA (software robots), zo zou:
- de productiviteit verhoogd kunnen worden met 35 tot 50%;
- besparing op processen mogelijk zijn van 25 tot 50%;
- een nauwkeurigheid van 100% bij de dataverwerking kunnen worden bereikt;
- een dataverwerkingsproces met maximaal 90% kunnen worden verkort en een gemiddeld proces een kortere doorlooptijd hebben van 30 tot 50%.

De uiteindelijk te behalen kwantitatieve baten zijn sterk afhankelijk van de processen, inrichting en gebruik van systemen en kennis/vaardigheden van mensen.

3.2 Voordelen efficiency en effectiviteit

Implementeren e-facturering
Sinds 18 april 2019 zijn gemeenten verplicht om e-facturen te kunnen verwerken. Facturen aangeleverd via de landelijke standaard worden automatisch herkend en geregistreerd in het financieel systeem. Het is de bedoeling meer leveranciers te stimuleren om gebruik te maken van deze standaard.
Het aantal inkomende facturen van Beekdaelen is jaarlijks ca. 8.000. Per factuur is een tijdwinst te behalen van 4 minuten indien gebruik wordt gemaakt van e-facturering. Nog lang niet alle leveranciers zijn aangesloten op e-facturering, ook omdat dat niet altijd lonend is. We gaan uit van een gestage toename en verwachten over 5 jaar 4.000 facturen via e-facturering te ontvangen. Behalve een tijdsbesparing van 266 uur levert dit ook kwaliteitswinst. Facturen worden automatisch in het financieel systeem opgenomen waardoor de kans op fouten verkleint. Onderzocht wordt of en zo ja in hoeverre de inzet van e-facturering voor uitgaande facturen rendabel is.
Harmoniseren informatielandschap
De gemeente volgt de landelijke standaarden voor de inrichting van haar applicatie- in informatielandschap. Deze landelijke standaarden zijn sterk in ontwikkeling, onder meer de standaard voor het uitwisselen van gegevens uit basisregistraties, zaak- en documentgegevens. Nieuwe landelijke standaarden (API's ofwel application programming interfaces) vervangen de minder efficiënte en verouderde STUF (standaard uitwisselingsformaten) standaarden.

Deze API standaarden zijn pas beschikbaar gesteld en nog volop in ontwikkeling. Er zijn nog geen ervaringscijfers bekend van de efficiencywinst die deze standaarden opleveren. Ervan uitgaande dat leveranciers deze standaarden adopteren en de komende jaren beschikbaar stellen in hun applicaties, zullen ervaringscijfers in elk geval pas vanaf 2022 bekend worden.

Processen verder digitaliseren
Diverse processen kunnen volledig digitaal worden afgehandeld door gebruik van software voor gewaarmerkt digitaal ondertekenen in plaats van de natte handtekening. Dit is snel, veilig, bespaart papier en is goed voor het milieu. Handelingen als afdrukken, ondertekenen, ondertekend document scannen en opnieuw registreren komen te vervallen.

Dit geldt zowel voor de stukken van bestuurlijke besluitvorming alsook voor de te ondertekenen ondersteuningsplannen, contracten en beschikkingen. Bovendien biedt de software voor digitaal ondertekenen ook de mogelijkheid om documenten extern (bijv. aan cliënt, ouder, leverancier) aan te bieden voor digitale ondertekening en deze automatisch terug te ontvangen na ondertekening. De doorlooptijd van processen wordt hiermee aanzienlijk verkort.

De bewerkingstijd voor handmatige ondertekening is ca. 10 minuten per document en voor digitale ondertekening ca. 2 minuten per document. Uitgaande van ruim 6.000 te ondertekenen documenten per jaar bedraagt de tijdwinst 800 uur.

De aanbesteding voor implementatie van een software oplossing voor gewaarmerkt digitaal ondertekenen is gestart. Dit jaar wordt de digitale ondertekening voor de bestuurlijke stukken in iBabs geïmplementeerd. In 2021 wordt de integratie met Decos Join en de andere vakapplicaties (bij Sociaal en Ruimte) geregeld.

Smart scannen
Smart scannen zorgt ervoor dat de gegevens op de documenten automatisch worden herkend en geregistreerd in applicaties. Met name bij DIV (Decos Join) en in mindere mate bij de financiële administratie (facturen) bespaart dit tijd.

In 2021 kan worden onderzocht onderzoeken in welke mate smart scannen voordelen oplevert voor DIV (en Financiën) gezien het aantal afnemende papieren documenten. Een kosten-baten analyse dient hier duidelijkheid in te brengen. Het rendement (tijdwinst) hangt sterk af van de mate waarin het proces van scannen, registreren en valideren geüniformeerd en gestandaardiseerd kan worden.

Verder uitrollen digitaal samenwerken
De uitrol van de volledige functionaliteit van MS365 levert behoorlijke tijdwinst op voor in- en externe samenwerking, overleg en het snel onderling delen van documenten. Dit werd snel merkbaar bij de ingebruikname van de vergaderfaciliteit van MS Teams. Maar zowel MS Teams alsook MS365 met alle verschillende functionaliteiten bieden nog veel meer mogelijkheden die tijdswinst opleveren, zoals het gelijktijdig samenwerken aan eenzelfde document.

De mate van tijdwinst hangt sterk af van welke functionaliteiten een organisatie inzet en op welke wijze. Er zijn nog geen ervaringscijfers van andere gemeenten/organisaties voorhanden.

In 2021 starten we de verdere uitrol van MS365 in samenwerking met Parkstad en externe begeleiding voor instructies en trainingen. De uitrol vindt gefaseerd en op een verantwoorde wijze plaats. De bedoeling is immers dat de hele organisatie hier efficiënt en doelgericht mee kan werken, zonder dat dit belemmeringen of verstoringen oplevert of onnodige beheerlast met zich meebrengt als gevolg van wildgroei.

Historieportalen
Er worden historieportalen gebouwd voor de financiële en sociaal-domein applicaties van de voormalige gemeenten. Enerzijds wordt hiermee voldaan aan de behoefte om gegevens uit deze applicaties nog te kunnen raadplegen en anderzijds wordt voldaan aan de bewaarplicht daarvan.
Op dit moment zijn daartoe nog de oorspronkelijke applicaties in gebruik waarvan de jaarlijkse kosten ruim € 33.500 bedragen.

De eenmalige kosten voor inrichting van het historieportaal financiën bedragen 12 duizend euro, jaarlijkse kosten voor gebruik en onderhoud 2,5 duizend euro.
De bouw van het historieportaal sociaal domein kost eenmalig 6,5 duizend euro en de jaarlijkse kosten bedragen duizend euro.

Na gedane investeringen (€ 18.500) leveren deze een besparing op van jaarlijks 30 duizend euro. Hiermee is al rekening gehouden in voorliggende begroting.

4. Afdeling publieksdiensten

4.1 Voordelen efficiency en effectiviteit

Huisvesting/servicebalies op drie locaties
De dienstverleningsvisie van Beekdaelen gaat uit van fysieke dienstverlening vanuit één centrale locatie. In de praktijk zijn servicebalies en recepties (inclusief drie avondopenstellingen per week) nog op drie locaties geopend. Voor het bezetten van deze servicebalies en recepties op drie locaties wordt extra personeel ingezet.

Door het college is besloten dat de servicebalie in Schinveld tot minimaal oktober 2021 behouden blijft. Voor de kadernota 2022 volgt een voorstel over de inzet van servicebalies in Beekdaelen na deze periode. Hierin worden naast de inhoudelijke argumenten ook de financiële consequenties uitgewerkt zodat op basis daarvan besluitvorming plaats kan vinden.

Archieven
Het archief van de voormalige gemeente Schinnen is ondergebracht bij de Domeinen in Sittard-Geleen, van de voormalige gemeente Nuth bij Rijckheyt en van de voormalige gemeente Onderbanken op locatie in Schinveld. Archieven moeten opgeschoond en geharmoniseerd worden. Bovendien kunnen archieven deels gedigitaliseerd worden.

Digitalisering is een investering die de organisatie op termijn efficiencybesparingen oplevert. Op dit moment is nog niet te duiden hoeveel deze besparing is. In 2021 volgt een plan van aanpak tot het digitaliseren en op orde brengen van onze archieven. We werken hierbij een business case uit die inzichtelijk maakt of en welke efficiencyvoordelen behaald worden. Vanaf 2021 starten wij in het kader van de Omgevingswet als eerste stap met het digitaliseren van bouwdossiers. Hiervoor is bij de behandeling van de kadernota 2021 een eenmalig investeringsbudget beschikbaar gesteld.

Websites
De website www.beekdaelen.nl is de toegangspoort voor onze digitale dienstverlening. Naast deze website zijn er binnen de organisatie op vakgebieden eigen (regionale) websites. moet Op basis van beoogde functionaliteiten moet worden afgestemd of de inrichting van de websites en het beheer aan de achterkant efficiënter kan.

Op dit moment kunnen we nog niet duiden welke efficiencyvoordelen hierin te behalen zijn. Hiervoor vindt afstemming met diverse disciplines plaats om dit inhoudelijk uit te werken. Dit wordt in 2021 opgepakt.

Processen
Door continue te werken aan het optimaliseren van processen kunnen efficiencyvoordelen behaald worden en verbetert de kwaliteit van onze dienstverlening. Vanaf 2020 verwerken wij bijvoorbeeld verhuizingen ‘groen’. Dit betekent dat digitale aangifte van een verhuizing automatisch verwerkt wordt in de BRP. Door het inzetten van nieuwe technologieën zijn binnen de afdeling (en ook daarbuiten) procesinnovaties mogelijk.

Bijlage 2

Evaluatie pilot bezorgen reisdocumenten

In het dienstverleningsconcept van Beekdaelen is het uitgangspunt bepaald om onze dienstverlening zo digitaal waar mogelijk en persoonlijk waar nodig in te richten. Hierbij is tevens benoemd dat wij de mogelijkheden tot het bezorgen van producten en diensten bij inwoners onderzoeken. Vanaf 1 januari 2019 is hieruit de pilot “bezorgen reisdocumenten” ontstaan. Dit als een extra service in onze dienstverlening om te komen tot een optimale levering van reisdocumenten.

De keuze voor de burgers om hun reisdocument te laten bezorgen
Inwoners gebruiken hun paspoort of identiteitskaart om zichzelf te identificeren of om mee te reizen. Het is belangrijk dat inwoners hun zaken rondom een reisdocument gemakkelijk kunnen regelen. Uiteraard zonder afbreuk te doen aan de beveiliging van het aanvraag- en uitgifteproces. Het aanvragen van reisdocumenten (paspoorten en identiteitskaarten) kan en mag wettelijk alleen middels fysieke identificatie. Inwoners moeten hiervoor naar de gemeente toe komen. Voor het afhalen van reisdocumenten bestaan sinds het aanpassen van de Paspoortuitvoeringsregeling in 2017 twee mogelijkheden:

- Het afhalen van het reisdocument bij de gemeente.
- Het laten bezorgen van het reisdocument op een gewenste locatie.

Met het (thuis of op het werk) bezorgen van reisdocumenten hoeven inwoners nog maar één keer naar het gemeentehuis. Indien inwoners kiezen voor bezorging wordt het reisdocument door een bezorgdienst op elke gewenste locatie in Nederland bezorgd. Een bezorgdienst moet geaccrediteerd zijn door het Ministerie van BZK. Dit wil zeggen dat ze bevoegd en gekwalificeerd personeel hebben die een rol mogen spelen in het uitgifte proces van reisdocumenten. Bovendien moet deze bezorgdienst voldoen aan de vereiste van een zorgvuldige en beveiligde distributie en uitreiking van fraudegevoelige producten waarbij de identiteit van de inwoners zorgvuldig vastgesteld moet worden.

De doelen van de pilot
Het bezorgen van reisdocumenten is in Beekdaelen in 2019 in de vorm van een pilot gestart. Hierbij laten wij de keuze aan inwoners over voor het bezorgen van een reisdocument of het afhalen van het reisdocument. Voor het uitvoeren van de pilot is na vergelijking van meerdere bezorgdiensten een contract afgesloten met de bezorgdienst Dynasure.

Na afloop van de pilot moest inzichtelijk zijn:

- Hoe groot de belangstelling in Beekdaelen is.
- Hoe burgers de service ervaren.
- Wat de jaarlijkse kosten zijn.
- Wat het effect is op de werkzaamheden van de medewerkers.

Eind 2020 wordt de pilot afgerond. De resultaten en uitkomsten worden daarom middels deze evaluatie (aan de hand van bovenstaande punten) in kaart gebracht. Tevens wordt een advies geformuleerd over het vervolg op deze pilot.

Een groeiende bezorgpercentage in Beekdaelen
Per maand hebben wij bijgehouden hoeveel reisdocumenten er in totaal aangevraagd worden en hoeveel reisdocumenten hiervan bezorgd zijn. In onderstaande tabel is hiervan een overzicht te vinden.

In dit overzicht is te zien dat in 2019 gemiddeld 31% van de reisdocumenten zijn bezorgd. Dit percentage wordt beïnvloed door het feit dat in de eerste helft van 2019 de service niet proactief is aangeboden. Doordat een technische koppeling tussen het burgerzakensysteem en de bezorgdienst niet functioneerde konden weinig reisdocumenten bezorgd worden.

Maand	Aangevraagd	Bezorgd	Percentage	Aangevraagd	Bezorgd	Percentage
Januari	324	142	44%	217	102	47%
Februari	233	105	45%	189	91	48%
Maart	232	26	11%	173	106	61%
April	239	42	18%	101	88	87%
Mei	242	46	19%	131	101	77%
Juni	284	104	37%	206	168	82%
Juli	259	67	26%	249	177	71%
Augustus	162	48	30%	169	138	82%
September	138	52	38%			
Oktober	164	56	34%			
November	110	44	40%			
December	144	43	30%			
Totaal	2531	775	31%	1435	971	69%

Tabel 1. Aantal aangevraagde versus bezorgde reisdocumenten per maand per jaar

Eind 2019 hebben wij (nadat de systemen stabiel functioneerden) besloten nogmaals bekendheid te geven aan het bezorgen van reisdocumenten. Op basis hiervan is in 2020 het gemiddeld aantal reisdocumenten dat bezorgd wordt gegroeid naar 69%. In de periode vanaf april tot en met augustus 2020 is het gemiddelde percentage bezorgde reisdocumenten zelfs verder gegroeid naar gemiddeld 80%. Met name in een tijd waarin het Covid-19 virus onder ons is en bezoekersstromen beperkt worden blijkt het bezorgen van reisdocumenten een uitstekende service in onze dienstverlening te zijn. Van de bezorgde reisdocumenten wordt circa 95% bezorgd binnen de gemeente Beekdaelen en 5% elders.

In bovenstaande tabel zijn de gegevens voor de maanden september tot en met december 2020 nog niet ingevuld, omdat bij het opstellen van de evaluatie deze gegevens nog niet bekend zijn.

Inwoners zijn tevreden over het bezorgen van reisdocumenten
Na elke bezorging wordt door de bezorgdienst Dynasure naar inwoners een enquête gestuurd om de tevredenheid te inventariseren. Hierbij wordt gevraagd om de dienstverlening en aspecten zoals communicatie, vriendelijkheid en deskundigheid te beoordelen. Naast dit onderzoek door Dynasure worden inwoners aan de servicebalies en in eigen tevredenheidsonderzoeken ook hierop bevraagd.

De dienstverlening voor het bezorgen van reisdocumenten wordt gemiddeld met een 8,9 gewaardeerd. Met name aspecten zoals de tijdigheid en vriendelijkheid van de bezorgers worden positief beoordeeld.

In bijlage 2.1 zijn de scores van Beekdaelen op het bezorgen van reisdocumenten in een aantal grafieken te zien. Deze cijfers gaan over het jaar 2019. De tevredenheidscijfers over 2020 worden op dit moment nog door de bezorgdienst in een dergelijk overzicht verwerkt.

De kosten voor het bezorgen van reisdocumenten
Het bezorgen van reisdocumenten kost voor de gemeente Beekdaelen €10,35 per reisdocument. Dit is een scherp onderhandeld tarief t.o.v. andere gemeenten in Nederland aangezien de bezorgdienst Dynasure een lokale ondernemer is. Dit betekent dat de pilot in 2019 € 8.021 gekost heeft en in 2020 tot nu toe € 10.050. Deze kosten zijn naast de bezorgpercentages afhankelijk van het aantal reisdocumenten die per jaar aangevraagd moeten worden. Hierin kennen wij als gemeente pieken en dalen. Deze zijn grotendeels voorspelbaar, waardoor hiermee in begroting rekening kan worden gehouden.

Voor onze inwoners is het bezorgen van reisdocumenten als gratis service ingezet. Dit om het bezorgen van reisdocumenten zo laagdrempelig mogelijk te houden en administratieve lasten te beperken. Ervaringscijfers en gesprekken met referentiegemeenten wijzen uit dat bij een gratis service het bezorgpercentage vele malen hoger is dan wanneer hiervoor geld wordt gevraagd. In gemeenten waar een eigen bijdrage van de inwoners wordt gevraagd blijkt het gemiddelde bezorgpercentage rond de 10 tot 20% te liggen. Hoe hoger de eigen bijdrage, hoe kleiner het afnamepercentage en de winst die de gemeente van deze service ervaart. Steeds meer gemeenten stappen inmiddels als gevolg van het Covid-19 virus over op het gratis en vaak ook verplicht bezorgen van reisdocumenten.

Met de bezorgpercentages die Beekdaelen tijdens de pilotfase heeft behaald blijken wij ten opzichte van andere gemeenten in Nederland zelfs uitstekend te scoren. Bovendien focussen we hiermee bewust op klanttevredenheid en een betere waardering van de dienstverlening van Beekdaelen (als moderne en flexibele gemeente).

Effect op de organisatie
Van de gemiddeld 15.000 baliebezoeken per jaar komt ongeveer 80% van de bezoekers voor het aanvragen en afhalen van reisdocumenten en rijbewijzen. Hiervan kan de helft van de baliebezoeken bespaard worden door het bezorgen van documenten. Op dit moment is het bezorgen van rijbewijzen nog niet mogelijk, maar dit is op korte termijn wel de verwachting. Dit bekent dat bezoekersstromen afnemen en we hierdoor anders kunnen omgaan met het inzetten van het fysieke en persoonlijke balie kanaal.

Waar het bezorgen van reisdocumenten enerzijds zorgt voor het efficiënter kunnen inzetten van het balie kanaal, zorgt het anderzijds niet voor een besparing op de werkzaamheden van medewerkers. Het uitreiken van een reisdocument duurt gemiddeld 5 minuten aan de balie. Deze tijd wordt nu gebruikt voor het veilig verpakken, labelen en registeren van de reisdocumenten voor overhandiging aan de bezorgdienst. Het bezorgen van reisdocumenten moet immers op een beveiligde wijze gebeuren. Dit is echter wel werk dat (in verhouding tot het bezetten van een balie tijdens openingstijden) op elk gewenst tijdstip van de dag en ongeacht de locatie uitgevoerd kan worden.

Grootste voordelen die door medewerkers worden benoemd van het bezorgen van reisdocumenten is dat functiescheiding die nodig is voor het aanvraag- en uitgifteproces van reisdocumenten (uitvoering door aparte medewerkers) beter is geregeld en dat inwoners niet meer gebonden zijn aan de openingstijden van het gemeentehuis. Reisdocumenten kunnen immers in de avonduren en in het weekend bezorgd worden.

Conclusie en advies
Op basis van deze evaluatie concluderen wij dat de pilot een succes is. Inwoners zijn tevreden en waarderen het bezorgen van reisdocumenten positief. Er wordt ten opzichte van andere gemeenten veel gebruik gemaakt van de bezorgservice. Het biedt een basis waarop wij in de komende jaren onze dienstverlening verder kunnen optimaliseren. Het advies is dan ook het bezorgen van reisdocumenten tegen dezelfde voorwaarden zoals in de pilotfase ingezet structureel in te bedden binnen de dienstverlening van Beekdaelen.

Bijlage 2.1
Tevredenheid inwoners Beekdaelen over bezorgen reisdocumenten

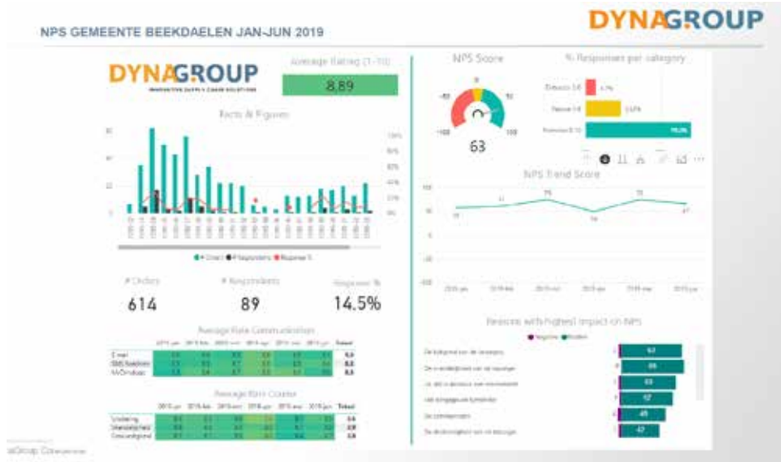

Periode: januari tot en met juni 2019

Periode: augustus tot december 2019

Bijlage 3

Overzicht baten en lasten cf. BBV

Overzicht baten en lasten cf BBV (bedragen x € 1.000)						
Dienstjaar	2021			2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	302	-3.894	-3.592	275	-3.976	-3.701
Veiligheid	56	-3.020	-2.964	56	-3.090	-3.034
Verkeer, vervoer en waterstaat	70	-4.651	-4.581	70	-4.439	-4.370
Economie en recreatie	249	-3.413	-3.163	260	-2.880	-2.620
Onderwijs, sport en cultuur	1.102	-7.432	-6.330	1.107	-7.203	-6.096
Sociaal domein en volksgezondheid	8.290	-41.934	-33.644	8.290	-41.613	-33.323
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	11.739	-12.695	-956	11.629	-12.530	-900
Subtotaal programma's	**21.807**	**-77.038**	**-55.231**	**21.688**	**-75.732**	**-54.044**
Lokale heffingen	7.353	-	7.353	7.353	-	7.353
Algemene uitkeringen	54.884	-	54.884	55.008	-	55.008
Dividend	993	-	993	993	-	993
Saldo financieringsfunctie	322	-501	-179	161	-433	-272
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	**63.552**	**-501**	**63.051**	**63.516**	**-433**	**63.082**
Geraamde kosten overhead	277	-11.969	-11.692	277	-11.137	-10.860
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	**85.635**	**-89.508**	**-3.872**	**85.480**	**-87.302**	**-1.822**
Bestuur en ondersteuning	3.995	-3.792	203	651	-1.669	-1.019
Veiligheid	24	-3	21	24	-3	21
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.492	-776	716	1.296	-776	520
Economie en recreatie	852	-	852	259	-	259
Onderwijs, sport en cultuur	1.971	-15	1.957	1.786	-15	1.772
Sociaal domein en volksgezondheid	57	-1	57	7	-1	7
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	127	-26	101	42	-26	16
Resultaatbestemming	**8.518**	**-4.613**	**3.906**	**4.066**	**-2.490**	**1.576**
Bestuur en ondersteuning	68.125	-20.155	47.970	64.719	-17.216	47.503
Veiligheid	80	-3.023	-2.944	80	-3.093	-3.014
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.562	-5.427	-3.866	1.366	-5.215	-3.850
Economie en recreatie	1.102	-3.413	-2.311	519	-2.880	-2.360
Onderwijs, sport en cultuur	3.073	-7.446	-4.374	2.894	-7.218	-4.324
Sociaal domein en volksgezondheid	8.348	-41.935	-33.587	8.298	-41.614	-33.317
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	11.866	-12.721	-855	11.671	-12.555	-884
Geraamde resultaat	94.154	-94.121	33	89.546	-89.792	-246

Overzicht baten en lasten cf BBV (bedragen x € 1.000)						
Dienstjaar	2023			2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	334	-4.012	-3.678	340	-4.137	-3.796
Veiligheid	56	-3.162	-3.107	56	-3.162	-3.107
Verkeer, vervoer en waterstaat	70	-4.440	-4.370	70	-4.450	-4.380
Economie en recreatie	260	-2.895	-2.635	260	-2.869	-2.609
Onderwijs, sport en cultuur	1.113	-7.190	-6.077	1.119	-7.086	-5.967
Sociaal domein en volksgezondheid	8.230	-41.159	-32.929	8.230	-40.930	-32.700
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	11.729	-12.565	-836	11.872	-12.685	-812
Subtotaal programma's	**21.792**	**-75.423**	**-53.631**	**21.947**	**-75.318**	**-53.370**
Lokale heffingen	7.353	-	7.353	7.353	-	7.353
Algemene uitkeringen	53.366	-	53.366	53.335	-	53.335
Dividend	993	-	993	993	-	993
Saldo financieringsfunctie	96	-300	-203	97	-228	-131
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	**61.809**	**-300**	**61.509**	**61.778**	**-228**	**61.550**
Geraamde kosten overhead	277	-11.066	-10.789	277	-11.011	-10.735
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	**83.877**	**-86.788**	**-2.911**	**84.002**	**-86.558**	**-2.555**
Bestuur en ondersteuning	499	-2	497	411	-2	408
Veiligheid	24	-3	21	24	-3	21
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.280	-776	504	1.280	-776	504
Economie en recreatie	259	-	259	259	-	259
Onderwijs, sport en cultuur	1.523	-15	1.509	1.414	-15	1.399
Sociaal domein en volksgezondheid	7	-1	7	7	-1	7
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	40	-26	14	40	-26	14
Resultaatbestemming	**3.633**	**-823**	**2.810**	**3.435**	**-823**	**2.611**
Bestuur en ondersteuning	62.918	-15.380	47.538	62.806	-15.379	47.428
Veiligheid	80	-3.166	-3.086	80	-3.166	-3.086
Verkeer, vervoer en waterstaat	1.350	-5.216	-3.866	1.350	-5.226	-3.876
Economie en recreatie	519	-2.895	-2.375	518	-2.869	-2.350
Onderwijs, sport en cultuur	2.637	-7.205	-4.568	2.533	-7.101	-4.568
Sociaal domein en volksgezondheid	8.238	-41.160	-32.922	8.238	-40.931	-32.693
Volksgezondheid, RO en stedelijke vernieuwing	11.769	-12.591	-822	11.912	-12.710	-798
Geraamde resultaat	87.510	-87.611	-101	87.437	-87.381	56

Bijlage 4

Staat van reserves en voorzieningen

overzicht verloop reserves Beekdaelen 2021-2024

	2021				2022				2023				2024			
	begin	bij	af	eind	begin	bij	af	eind	begin	bij	af	eind	begin	bij	af	eind
Algemene reserves:																
1. algemene reserve	4.200.000	125.000	0	4.325.000	4.325.000	0	0	4.325.000	4.325.000	0	0	4.325.000	4.325.000	0	0	4.325.000
2. reserve herindeling	610.428	0	393.017	217.389	217.389	0	26.625	190.764	190.764	0	20.715	170.049	170.049	0	14.804	155.245
3. reserve nogte bestemmen	18.868.727	1.714.141	2.129.777	18.453.091	18.453.091	1.714.141	7.180	20.160.052	20.160.052	47.186	7.180	20.200.058	20.200.058	47.186	22.872	20.224.372
totaal algemene reserves	**23.779.150**	**1.839.141**	**2.522.814**	**23.095.480**	**23.095.480**	**1.714.141**	**33.805**	**24.775.816**	**24.775.816**	**47.186**	**27.895**	**24.795.107**	**24.795.107**	**47.186**	**37.725**	**24.804.568**
Bestemmingsreserves:																
4. bruteringsreserve	50.087.376	0	2.725.443	47.361.931	47.361.931	0	2.552.579	44.809.352	44.809.352	0	2.537.380	42.271.972	42.271.972	0	2.417.972	39.854.000
5. reserve masterplan Schinveld	250.000	0	0	250.000	250.000	0	0	250.000	250.000	0	0	250.000	250.000	0	0	250.000
6. reserve niet bestede middelen voorgaande dienstjaren	1.351.125	0	493.509	857.614	857.614	0	293.755	563.859	563.859	0	218.728	345.131	345.131	0	218.728	126.403
7. reserve organisatieontwikkeling	541.133			541.133	541.133			541.133	541.133			541.133	541.133			541.133
8. reserves in afwachting van harmonisatie van beleid	2.041.908	776.000	776.000	2.041.908	2.041.908	776.000	776.000	2.041.908	2.041.908	776.000	776.000	2.041.908	2.041.908	776.000	776.000	2.041.908
9. nog in te zetten reserves mjb 2019-2022	1.228.267	0	296.000	957.267	957.267	0	144.975	792.292	792.292	0	0	792.292	792.292	0	0	792.292
10. reserve landschapsfonds	242.040	0	0	242.040	242.040	0	0	242.040	242.040	0	0	242.040	242.040	0	0	242.040
11. reserve noodfonds corona	950.000	0	500.000	450.000	450.000	0	0	450.000	450.000	0	0	450.000	450.000	0	0	450.000
12. geoormde reserve	0	1.997.597	1.659.743	337.854	337.854	0	264.552	73.302	73.302	0	73.302	0	0	0	0	0
totaal bestemmingsreserves	**56.691.849**	**2.773.597**	**6.449.695**	**53.015.747**	**53.015.747**	**776.000**	**4.031.861**	**49.765.886**	**49.765.886**	**776.000**	**3.605.425**	**46.934.461**	**46.934.461**	**776.000**	**3.412.679**	**44.297.784**
totaal reserves	**80.470.999**	**4.612.738**	**6.972.507**	**76.111.227**	**76.111.227**	**2.490.141**	**4.065.666**	**74.536.702**	**74.536.702**	**823.186**	**3.633.320**	**71.726.568**	**71.726.568**	**823.186**	**3.450.404**	**69.102.352**

overzicht verloop voorzieningen Beekdaelen 2021-2024

	2021				2022				2023				2024			
	begin	bij	af	eind	begin	bij	af	eind	begin	bij	af	eind	begin	bij	af	eind
voorzieningen																
1. voorziening pensioenen wethouders	1.473.998	0	0	1.473.998	1.473.998	0	0	1.473.998	1.473.998	0	0	1.473.998	1.473.998	0	0	1.473.998
2. voorziening openbare verlichting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. voorziening onderhoud gebouwen MOP	1.784.282	878.000	377.121	2.285.162	2.285.162	878.000	828.665	2.334.498	2.334.498	878.000	776.597	2.435.899	2.435.899	878.000	1.106.388	2.206.481
4. voorziening onderhoud gebouwen niet in MOP	400.000	0	200.000	200.000	200.000	0	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. voorziening afval	0			0	0			0	0			0	0			0
6. voorziening riolen	7.170.427	0	829.385	6.341.042	6.341.042	0	621.889	5.719.153	5.719.153	0	638.758	5.080.425	5.080.425	0	631.557	4.450.868
7. voorziening wegen	2.550.949	1.758.109	1.471.781	2.837.277	2.837.277	1.758.109	1.471.781	3.123.605	3.123.605	1.758.109	1.471.781	3.410.933	3.410.933	1.758.109	1.471.781	3.697.261
8. voorziening civiele kunstwerken	0	6.000	6.000	0	0	6.000	6.000	0	0	6.000	6.000	0	0	6.000	6.000	0
9. voorziening Vista	111.953			111.953	111.953			111.953	111.953			111.953	111.953			111.953
10. voorziening sloopwoning	90.800			90.800	90.800			90.800	90.800			90.800	90.800			90.800
11. oninbare debiteuren	191.000	80.000	0	271.000	271.000	80.000	0	351.000	351.000	80.000	0	431.000	431.000	80.000	0	511.000
totaal voorzieningen	**13.574.407**	**2.722.109**	**2.884.287**	**12.412.229**	**12.412.229**	**2.722.109**	**3.147.335**	**11.987.003**	**11.987.003**	**2.722.109**	**2.892.376**	**12.816.736**	**12.816.736**	**2.722.109**	**3.216.726**	**12.322.119**

Bijlage 5

Stand van zaken fusiebudget herindeling

	Baten	
1	Frictiekostenvergoeding rijk conform kadernota 2021	10.418.468
1A	Actualisering frictiekostenvergoeding rijk obv septembercirculaie 2020	12.873
2	Bijdrage provincie Limburg	250.000
A	Subtotaal	10.681.341
	via algemene reserve	
3	Voorbereidingskosten krediet I	1.000.000
4	Voorbereidingskosten krediet II	2.115.000
5	Krediet personele fricties	1.200.000
6	Aanvullend krediet personele fricties (deels verschoven naar reserve herindeling)	4.798
7	ICT	556.300
8	Herinrichting raadszaal Nuth	94.350
9	Voorbereidingskrediet III	846.000
	via reserve herindeling	
10	Aanvullend krediet personele fricties (vrm Onderbanken)	145.202
11	Begroting 2019: Werkkrediet sociaal statuut	1.000.000
12	Harmonisatie van beleid (kadernota 2020)	750.000
13	Begroting 2020: Werkkrediet sociaal statuut	600.000
14	Begroting 2020: doorontwikkeling/ zelfsturing	200.000
15	Tweede burap 2019: implementatie harmonisatie afval	45.000
16	Tweede burap 2019: aanschaf komborden	100.000
17	Raadsvergadering 10 maart 2020: leerplicht/ RMC	96.000
18	Eerste burap 2020: Frictiekosten personeel	443.265
19	Kadernota 2021: Harmonisatiebudget	875.000
20	kadernota 2021: sociaal statuut (correctie in begroting 2021)	300.000
21	begroting 2021: extra medewerker RWM	60.500
22	begroting 2021: lagere huurinkomsten sportaccommodaties	94.681
B	Subtotaal lasten	10.526.096
-/- B	Restant fusiemiddelen	155.245

BEEKDAELEN

Bijlage 6

Specificatie algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
1c Waarde niet-woningen eigenaren	-468.082,36	-468.082,36	-468.082,36	-468.082,36
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	-334.181,75	-334.181,75	-334.181,75	-334.181,75
1a Waarde woningen eigenaren	-2.862.472,97	-2.862.472,97	-2.862.472,97	-2.862.472,97
Subtotaal	-3.664.737,08	-3.664.737,08	-3.664.737,08	-3.664.737,08

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
1e OZB waarde niet-woningen	111.911,61	111.911,61	111.911,61	111.911,61
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	994.607,34	994.440,66	994.440,66	994.440,66
3a Eén-ouder-huishoudens	897.351,00	893.441,64	841.233,12	841.233,12
2 Inwoners	5.760.024,00	5.759.166,60	5.750.773,72	5.742.024,46
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	934.201,82	930.182,40	924.683,50	919.007,04
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	81.942,10	81.942,10	81.942,10	81.942,10
7 Lage inkomens	148.948,26	148.948,26	148.948,26	148.948,26
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	2.199.000,78	2.203.306,60	2.201.456,69	2.199.000,78
12 Minderheden	198.669,60	198.657,30	198.657,30	198.657,30
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	241.049,88	241.049,88	241.049,88	241.049,88
3b Huishoudens	1.519.633,80	1.519.633,80	1.519.633,80	1.519.633,80
3c Eenpersoonshuishoudens	251.081,26	251.960,02	251.569,46	251.081,26
8b Loonkostensubsidie	66.443,14	66.443,14	66.443,14	66.443,14
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	4.143.919,08	4.129.217,00	3.930.796,35	3.930.796,35
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	143.267,63	142.437,43	131.226,63	131.226,63
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	-1.345.346,59	-1.337.534,40	-1.232.234,93	-1.232.234,93
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	-1.087.253,70	-1.080.913,04	-995.802,67	-995.802,67
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	623.155,74	619.536,63	570.761,64	570.761,64
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	419.704,32	417.271,68	384.417,60	384.417,60
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	85.216,05	84.721,12	78.050,20	78.050,20
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	175.109,29	174.085,71	160.377,65	160.377,65
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	2.472.912,96	2.463.335,36	2.304.534,08	2.303.319,36
11c-2 Wajong	385.428,74	387.685,50	386.677,54	385.370,76

BEEKDAELEN

3i-2 Medicijngebruik met drempel	2.781.295,22	2.788.396,45	2.778.988,95	2.768.862,26
8e Re-integratie klassiek	292.373,10	292.244,22	292.122,15	291.996,22
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	112.028,10	112.028,10	112.028,10	112.028,10
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	985,72	985,72	985,72	985,72
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	197,98	197,98	197,98	197,98
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	14.380,44	14.380,44	14.371,65	14.371,65
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	65.078,64	65.078,64	65.038,80	65.038,80
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	54.578,34	54.578,34	54.544,95	54.544,95
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	76.216,03	76.216,03	76.162,57	76.162,57
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	203.637,27	203.641,24	203.502,27	203.502,27
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	115.782,31	115.783,60	115.704,81	115.704,81
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	162.934,56	162.934,56	162.823,34	162.823,34
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	435.721,57	435.730,87	435.424,19	435.424,19
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	248.076,24	248.079,27	247.903,90	247.903,90
3j Bedden	11.582,95	11.582,95	11.582,95	11.582,95
13 Klantenpotentieel lokaal	1.183.431,30	1.184.459,70	1.184.202,60	1.183.688,40
14 Klantenpotentieel regionaal	116.643,80	116.643,80	116.643,80	116.643,80
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	-87.760,20	-87.260,80	-80.391,30	-80.391,30
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	-132.717,83	-131.957,81	-121.569,28	-121.569,28
38 Bedrijfsvestigingen	265.016,40	265.016,40	265.016,40	265.016,40
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	16.291,41	16.291,41	16.291,41	16.291,41
31a ISV (a) stadsvernieuwing	5.925,91	5.925,91	5.925,91	5.925,91
31b ISV (b) herstructurering	1.941,78	1.941,78	1.941,78	1.941,78
36 Kernen	108.861,24	108.861,24	108.861,24	108.861,24
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	178.539,60	178.539,60	178.539,60	178.539,60
36a Kernen met 500 of meer adressen	421.842,82	422.037,42	421.950,55	421.838,20
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	5.426,36	5.426,36	5.426,36	5.426,36
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	12.320,80	12.303,63	12.286,47	12.269,30
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	489.813,78	489.228,18	489.479,15	489.730,13
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	54.901,08	54.901,08	54.901,08	54.901,08
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	735.298,62	735.298,62	735.298,62	735.298,62
21 Oppervlakte bebouwing	161.213,38	161.213,38	161.213,38	161.213,38
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	69.187,32	69.187,32	69.187,32	69.187,32
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	543.820,48	543.820,48	543.820,48	543.820,48
19 Oppervlakte binnenwater	684,00	684,00	684,00	684,00
16 Oppervlakte land	321.619,17	321.619,17	321.619,17	321.619,17

18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	210.575,59	210.575,59	210.575,59	210.575,59
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	956.275,60	956.275,60	956.275,60	956.275,60
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	851.494,35	851.494,35	851.494,35	851.494,35
39 Vast bedrag	250.081,99	250.082,20	250.073,33	250.073,33
Subtotaal	30.736.575,34	30.725.394,01	30.382.677,27	30.352.140,57

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Jaren	2021	2022	2023	2024
Uitkeringsfactor	1,6590	1,6680	1,6720	1,6780
Subtotaal (B x C (=uf))	50.991.978,48	51.249.957,21	50.799.836,39	50.930.891,88

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	4.817,00	4.817,00	4.817,00	4.817,00
Subtotaal	4.817,00	4.817,00	4.817,00	4.817,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
71 Brede impuls combinatiefuncties/ buurtsportcoaches (DU)	134.250,00	134.250,00	134.250,00	134.250,00
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	43.292,00	43.292,00	43.292,00	43.292,00
103 Gezond in de stad (DU)	40.697,00	4.738,00	n.v.t.	n.v.t.
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	56.190,00	56.190,00	56.190,00	56.190,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	113.565,00	113.565,00	113.565,00	113.565,00
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	46.893,00	46.893,00	46.893,00	46.893,00
383 Inburgering (IU)	46.135,00	102.536,00	112.802,00	112.802,00
385 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	32.051,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	8.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00
Subtotaal	521.073,00	509.464,00	514.992,00	514.992,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
260 Participatie (IU)	4.636.571,00	4.514.706,00	4.421.831,00	4.259.718,00
261 Voogdij/18+ (IU)	727.313,00	727.313,00	727.313,00	727.313,00
Subtotaal	5.363.884,00	5.242.019,00	5.149.144,00	4.987.031,00

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Aanvullingen v/d gebruiker	2021	2022	2023	2024
Gemeenteposten:				
BCF, onderschrijding plafond	0,00	0,00	0,00	0,00
Stelpost nog te ontvangen rijksmiddelen Jeugd m.i.v. 2023	0,00	0,00	562.000,00	562.000,00
Subtotaal	0,00	0,00	562.000,00	562.000,00

Totaal	53.217.015,40	53.341.520,13	53.366.052,31	53.334.994,80

BEEKDAELEN